

472
1966
37/05
საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
ბრძანებათა და ინსტრუქციათა

ЗАКОДОУЛЮ СБОРНИК ПРИКАЗОВ И ИНСТРУКЦИЙ

Министерства просвещения Грузинской ССР

1

0263260

რედაქტორი უშ. ობოლაძე
 ფორემტორი ე. აგლაძე

ფასი 10 ქაზ.

ხელმოწერილია დაბაბუდიდ 16/II-66 წ. ანიშუობის ზოში 6×91/,,
 ქაღალდის ზოში 60×84. ხასტატი ფორმით რაოდენობა 6,25.

ტირაჟი 5000.

უე—00631

შევ. № 63.

საქ. სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კომიტეტის
 მთავარპოლიგრაფმრეწველობის თბილისის სტამბა № 11
 ქ. თბილისი, უშ. ჩხეიძის ქუჩა № 19

Тбилисская типография № 11, Главполиграфпрома
 Государственного комитета совета Министров Груз. ССР по печати
 Тбилиси, ул. Уш. Чхеидзе № 19

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1965
 წლის 18 დეკემბრის ბრძანება № 1352

10.360

საქართველოს სსრ სკოლამდელ დაწესებულებათა მუშაობის
 შემდგომი გაუმჯობესების ზომების შესახებ

საქართველოს კპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და საქართველოს
 სსრ მინისტრთა საბჭომ 1965 წლის 16 ნოემბერს საქართველოს
 სკოლამდელ დაწესებულებათა მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების
 ზომების შესახებ საგანგებო დადგენილება მიიღეს. ამ დადგენილებაში
 აღნიშულია, რომ საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტისა
 და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1959 წლის 22 ივნისის № 516 დადგენილების შესაბამისად, უკანასკნელი წლების
 მანძილზე ჩესპუბლიკაში განხორციელდა სერიოზული ონისძიებანი,
 გაფართოვდა საბაზო დაწესებულებათა ქსელი, გაიზარდა
 აღსაზრდელთა კონტინგენტი, გაუმჯობესდა სკოლამდელი ასაკის
 ბავშვთა აღზრდისა და სამედიცინო მომსახურების მდგომარეობა.

სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა აღზრდის ერთიანი სისტემის
 ნხორციელების ინტერესებისათვის ჩესპუბლიკაში ბაგებისა და
 ბავშვი ბალების უმეტესობა გაერთიანებულია ერთ სკოლამდელ
 - ბავშვო დაწესებულებად – ბაგა-ბალად. მშენებლობა, როგორც წე-
 სი, წარმოებს გაერთიანებულ სკოლამდელ დაწესებულებათა ტიპი
 რიგი პროექტებით.

ამჟამად ჩესპუბლიკაში არსებობს 1.313 საბავშვო ცენტრამ-
 დელი დაწესებულება, სადაც იზრდება 86,7 ათასი ბავშვი, ანუ 11,4
 ათასით იმაზე მეტი, რაც გათვალისწინებულია შეიდწლიანი გეგმით.

კარგად არის დაყენებული აღმზრდელობითი მუშაობა და სა-
 მედიცინო მომსახურება თბილისის, ქუთაისის, სოხუმის, ბათუმის
 და რუსთავის, აგრეთვე ახალციხის, გორის, ზესტაფონის, მახარაძი-

სა და ზოგიერთი სხვა ქალაქისა და რაიონის მთელ რიგ სკოლამდელ დაწესებულებებში.

ამასთან ერთად, საბავშვო სკოლამდელი დაწესებულებებით მოსახლეობის უზრუნველყოფის, მათი მატერიალური ბაზის განჩ-ტეიცების, სკოლამდელი აღზრდისა და სამედიცინო მომსახურების დონის ამაღლების საქმეს არსებითი ნაკლოვანებანი ახასიათებს.

რესპუბლიკის ბავშვთა სკოლამდელი დაწესებულებანი მოიცავენ სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა მთელი კონტინენტის მხოლოდ 13 პროცენტს. განსაკუთრებით ცუდი მდგომარეობაა სოფლად, სადაც საბავშვო ბაღები და ბაგები სკოლამდელთა მხოლოდ 3,9 პროცენტს მოიცავენ, მოქმედი სკოლამდელი დაწესებულებანი ძლიერ გადატვირთულია. საქართველოს სსრ ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს მონაცემებით, მწლის I იანვრისათვის სკოლამდელ დაწესებულებებში 100 ადგილზე მოდიოდა საშუალოდ 163 აღსაზრდელი. ეს იმით აისწერა, რომ ამ დაწესებულებათა მატერიალური ბაზის განვითარების ტემპები სერიოზულად ჩამორჩება სკოლამდელი კონტინგენტის ზრდას.

მთელი რიგი სკოლამდელი დაწესებულებანი მოთავსებულია ნაკირავებ და შეუფერებელ სადგომებში, რაც ხელს უშლის სანიტარულ-ჰიგიენური რეეიმის დაცვას და აღმზრდელობითი მუშაობის სწორად წარმართვას.

მიუხედავად ამისა, სისტემატურად არ სრულდება სკოლამდელ დაწესებულებათა საექსპლოატაციოდ გადაცემის გეგმა. კაპიტალურ დაბანდებათა გეგმის არადამაკმაყოფილებლად შესრულებასთან დაკავშირებით, 1962—1965 წლებში საექსპლოატაციოდ არ ყოფილი გადაცემული 3,5 პთასი ბავშვის ადგილი, მიმდინარე წლის 9 თვის განმავლობაში კაპიტალურ დაბანდებათა ათვისება სკოლამდელ დაწესებულებათა მშენებლობაში შეადგენდა 63%-ს, საექსპლოატაციოდ გადაცემის გეგმის შესრულება კი 33%-ს.

ჯერ კიდევ არ არის აღმოფხვრილი ნაკლოვანებანი, რასაც ადგილი აქვს სკოლამდელ საბავშვო დაწესებულებათა მოწყვობილობით, რბილი და მაგარი ინვენტარით მომარაგების, აგრეთვე ქვების ორგანიზაციის საქმეში. კარგ მდგომარეობაში არ არის სკოლამდელ დაწესებულებათა დაკომპლექტება პედაგოგებით, განსაკუთრებით უწყებრივ საბავშვო ბაღებსა და ბაგებში. ზოგიერთ სამინისტროსა და უწყებაში არადამაკმაყოფილებლად წარმოებს სკოლამდელ დაწესებულებათა აღრიცხვა-ანგარიშება.

დადგენილებაში აგრეთვე აღნიშნულია, რომ ადგილობრივი
პარტიული, საბჭოთა, პროფესიონული და კომკავშირული ორგანიზაციები
ნოები საქმაო ყურადღებას არ აქცევენ საბავშვო სკოლამდელ და-
წესებულებათა მუშაობას, არ იღებენ სათანადო ზომებს იმისათვის,
რომ უზრუნველყოფილ იქნას სკოლამდელ დაწესებულებათა მშე-
ნებლობის გეგმის აუცილებლივ შესრულება.

აღნიშნულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის, სკოლამდელ დაწე-
სებულებათა ქსელის შემდგომი განვითარებისა და სკოლამდელთა
აღზრდისა და სამედიცინო მომსახურების დონის ამაღლების მიზ-
ნით საქართველოს კპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და საქართველოს
სსრ მინისტრთა საბჭომ დაავალეს პარტიის საოლქო, საქალაქო
და რაიონულ კომიტეტებს, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ მი-
ნისტრთა საბჭოებს, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის აღმას-
კომს, მშრომელთა დებუტატების საქალაქო და რაიონული საბჭო-
ების აღმასკომებს, პროფესიონულ და კომკავშირულ ორგანოებს:

გააძლიერონ ბაგშვთა სკოლამდელ დაწესებულებათა მუშაო-
ბისადმი ხელმძღვანელობა, მიიღონ კონკრეტული ზომები სკოლამ-
დელთა აღზრდისა და სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესები-
სათვის;

განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ საბავშვო სკოლამ-
დელ დაწესებულებათა მომარაგებას კვების პროდუქტებით და მი-
იღონ საჭირო ზომები ამ მხრივ არსებული ნაკლოვანებების აღმო-
საფხვრელად;

დასახონ და განახორციელონ ღონისძიებანი, რომლებიც უზ-
რუნველყოფენ სკოლამდელ დაწესებულებათა გამაჯანსაღებელი მუ-
შაობის გაფართოებასა და გაუმჯობესებას ზაფხულობით;

შეუსუსტებელი კონტროლი გაუწიონ საბავშვო სკოლამდელ
დაწესებულებათა მშენებლობას, ყოველდღიური დახმარება აღმო-
ჩინონ სამშენებლო ორგანიზაციებს იმ მხრივ, რომ უზრუნველყო-
ფილ იქნეს ობიექტების გადაცემა საექსპლოატაციოდ დაწესებულ
ფადებში;

მიიღონ გადამწყვეტი ზომები, რათა განუხრელად შესრულ-
დეს ზემდგომი ორგანოების დადგენილების ის ნაწილი, რომელიც
შეეხება სათანადო ფართობის გამოყოფას ბაგშვთა სკოლამდელ
დაწესებულებისათვის მშენებლობაში მყოფი სახლების პირველ სარ-
თულებში.

შეიმუშაონ და განახორციელონ ღონისძიებანი საბავშვო თავის მიზანით განვითარებისათვის, ორგებიც არ არიან დანიშნულებისამებრ გამოყენებული, აგრეთვე იმისათვის, რომ სკოლამდელ დაწესებულებებს გადაეცეს მათთვის გამოსადევი შენობები;

საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტს, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებულ მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების მთავარ სამართველოს, საქართველოს სსრ ვაჭრობის სამინისტროს, საქართველოს სსრ ხე-ტყის, ცელულოზა-ჯლალდის და ხის დამშუშვებელი მრეწველობის სამინისტროს და საქართველოს სსრ ადგილობრივი მრეწველობის სამინისტროს და-ევალა მიიღონ საჭირო ზომები, რათა უზრუნველყოფილ იქნან სკოლამდელი დაწესებულებანი ავეჯით, ინვენტარით, თვალსაჩინო სასწავლო ხელსაწყოებითა და სათამაშოებით რესპუბლიკის განათლების სამინისტროს განცხადების შესაბამისად, ამასთან განსაკუთრებულ ყურადღება მიაქციონ პროდუქციის ასორტიმენტის გაფართოებას და მათი ხარისხის გაუმჯობესებას;

საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს და-ევალა გააძლიეროს პროფილაქტიკური და გამაჯანსაღებელი მუშაობა საბავშვო ბალებში, ბაგა-ბალებსა და ბაგებში და მიიღოს საჭირო ზომები საბავშვო ბაგების მატერიალური ბაზის განმტკიცებისა და განვითარებისათვის;

საქართველოს სსრ გაჭრობის სამინისტრომ და ცეკვისირმა უნდა უზრუნველყონ სკოლამდელ დაწესებულებათა შეუფერხებელი მომარაგება მაღალხარისხოვანი კვების პროდუქტებით, დამტკიცებული ნორმებისა და ასორტიმენტის შესაბამისად.

დადგენილება ითვალისწინებს უწყებრივ საბავშვო ბალებსა და ბაგა-ბალებში აღმზრდელთა მიღება სამუშაოზე ხორციელდებოდეს განათლების ადგილობრივ ორგანოებთან შეთანხმებით.

რესპუბლიკის სამინისტროებსა და უწყებებს ევალება მიიღონ ზომები, რათა გაფართოებულ ბავშვთა სკოლამდელ დაწესებულებათა ქსელი, გაუმჯობესდეს სკოლამდელთა აღზრდა და სამედიცინო მომსახურება მათ გამგებლობაში არსებულ საბავშვო ბალებსა და ბაგა-ბალებში.

საქართველოს სსრ მშენებლობის და კომუნალური მეურნეობის სამინისტროებს, საქმთავარკოლმეურნმშენს, თბილისის საქართვის საბჭოს აღმასკომს დაევალა მიიღონ გადამწყვეტი ზომები, რა-

თა დროულად იქნას ათვისებული ბავშვთა სკოლამდელ დაწესებულებისათვის გამოყოფილი სახსრები, მკეთრად გაუმჯობესდეს სამშენებლო სამუშაოთა ხარისხი, არ იქნეს დაშვებული საბავშვო ბალების, ბაგა-ბალებისა და ბაგების საექსპლოატაციოდ გადაცემის შესახებ დაწესებული ვადების დარღვევა.

რესპუბლიკის სამინისტროები და უწყებები, სამრეწველო საჭარმოების ხელმძღვანელები ვალდებული არიან ფართოდ გამოიყენონ პარტიული და პროფესიონული კომიტეტების მონაწილეობით სოციალისტურ-კულტურულ ღონისძიებათა ფონდის სახსრები ბავშვთა სკოლამდელ დაწესებულებათა მშენებლობისა და კაპიტალური რემონტისათვის.

საქართველოს კპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და საქართველოს კპ მინისტრთა საბჭომ რჩევა მისცეს საქართველოს სსრ კოლმეურნეობებს იქტიური მონაწილეობა მიიღონ სკოლამდელ დაწესებულებათა მშენებლობაში.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კომიტეტს დაევალა გაითვალისწინოს 1966 წლის გეგმით განმეორებით გამოცემა „საბავშვო ბალების აღზრდის პროგრამისა,“ აგრეთვე სხვა მეთოდური ლიტერატურისა სკოლამდელი აღზრდის საკითხებზე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტრომ უნდა განიხილოს საკითხი, პედაგოგიურ უმაღლეს სასწავლებლებში სკოლამდელი დაწესებულებების აღმზრდელთა კადრების მომზადების შესახებ და ერთი თვის ვადაში წარუდგინოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავისი წინა დადებანი ამ საკითხზე.

დადგენილება ითვალისწინებს ღონისძიებათა გატარებას საიმისოდ, რათა სკოლამდელთა კვებისათვის არსებული თანხის ნორმა გადიდეს იმგვარად, რომ უზრუნველყოფილი იქნეს დღიური ნორმით გათვალისწინებული კვების პროდუქტების მთლიანად შეძენა და აგრეთვე საკითხის განხილვას საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსთან სკოლამდელი აღზრდის რესპუბლიკური მეთოდური კაბინეტის აღდგენის შესახებ.

საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1965 წლის 16 ნოემბრის № 669 დადგენილების შესასრულებლად,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. ა ფხაზეთისა და ა ქარის განათლების მინისტრებმა, ს/კულტურული ტონომიური ოლქის, რაიონის (ქალაქის) განათლების განყოფილებათა გამგეებმა:

ა) მ ტექიცე კონტროლი და ხელმძღვანელობა დააწესონ სკოლამდელ დაწესებულებათა საქმიანობაზე, სისტემატურად შეამოწმონ მათი მუშაობა, პერიოდულად განიხილონ შემოწმების შედეგები და დასახონ კონკრეტული ღონისძიებანი ამ დაწესებულებათა საქმიანობის რაღიალურად გარდაქმნისათვის.

ბ) არსებითად გააუმჯობესონ მეთოდური დახმარება როგორც განათლების სისტემის, ასევე უწყებრივი ღაქვემდებარების სკოლამდელი დაწესებულებების მუშაკებისადმი;

გ) უწყებრივ სკოლამდელ დაწესებულებებში არ დაუშვან მუშაკთა დანიშვნა განათლების ორგანოების თანხმობის გარეშე;

დ) გაატარონ ყველა ღონისძიება სკოლამდელი დაწესებულებებიდან კერძო პირების გამოსაყვანად და იმ სადგომების გასათვისუფლებლად, რომლებიც არადანიშნულებით არის გამოყენებული;

ე) განსაკუთრებული უურადღება მიაქციონ საზაფხულო გამაჯანსაღებელი მუშაობის ნორმალურად და მაღალ დონეზე ჩატარებას და დროულად იზრუნონ სააგარაკო ადგილებში სათანადო ბინების შერჩევაზე, ბაგშვთა კონტინენტის განსაზღვრაზე და სააგარაკოდ გასაყვანი ბალების კვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტებაზე;

ვ) აღნიშნული ბრძანება ერთი თვის ვადაში განიხილონ სკოლამდელ დაწესებულებათა მუშაკების რაიონულ, საქალაქო შეკრებებზე და დასახონ ღონისძიებანი სკოლამდელ დაწესებულებათა მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის; ამ მიმართულებით ჩატარებული მუშაობის შესახებ მოხსენებითი ბარათი წარმოუდგინონ განათლების სამინისტროს არა უგვიანეს 1966 წლის 10 თებერვლისა.

2. საგეგმო-საფინანსო სამმართველომ, სკოლამდელ განყოფილებასთან ერთად (ამბ. ა. კვაჭაძე, გ. აბდუშელიშვილი) საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში წარსადგენად წარმოადგინონ წინადადებანი სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა კვებისათვის სახსრების გადიდებისა და სკოლამდელი აღზრდის რესპუბლიკური მეთოდური კაბინეტის აღდგენის შესახებ.

3. მომარაგებისა და დამხმარე საწარმოთა სამმართველომ (ამბ. ს. არველაძე) მიიღოს ყველა ზომა, რათა სკოლამდელი დაწესებაზე.

სებულებანი უზრუნველყოფილი იქნან ავეჯით, ინვენტარით, საჩინო სასწავლო ხელსაწყოებითა და სათამაშოებით.

4. კაპიტალური მშენებლობის განყოფილებამ (ამბ. შ. ბუთიკა-შვილი) შეუსუსტებელი კონტროლი დააწესოს სკოლამდელ დაწესებულებათა მშენებლობის ხარისხიად და დროულად დასამთავრებლად.

5. პედაგოგიურ მეცნიერებათა და მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტებმა (ამბ. გ. ფოფხაძე, თ. ზახაშვილი) გააძლიერონ მეთოდური ხელმძღვანელობა და დახმარება სკოლამდელი დაწესებულებებისადმი.

6. ეთნოვოს საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს განახორციელოს სათანადო ლონისძიებანი, რათა სკოლამდელი დაწესებულებების მზარდი ქსელის დასაკომპლექტებლად კვალიფიციური კადრებით ა. ს. პუშკინის სახელობის ქ. თბილისის და ა. წულუკიძის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო პედაგოგიურ ინსტიტუტებში უმოკლეს ვადებში იქნას გახსნილი სკოლამდელი აღზრდის ფაკულტეტები.

7. ეთნოვოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კომიტეტს დააჩქაროს საბავშვო ბალები-სათვის აღზრდის პროგრამის გამოცემა.

8. გაზეთ „სახალხო განათლებამ“ და უურნალ „სკოლა და ცხოვრებამ“ (ამბ. ამბ. ნ. შველიძე, გ. საჯააია) სისტემატურად გააშუქონ საკითხები სკოლამდელთა მუშაობაზე და განაზოგადონ მოწინავეთა გამოცდილება.

9. სკოლამდელი აღზრდის განყოფილებამ (ამბ. გ. აბდუშელი-შვილი) სისტემატური მეთვალყურეობა დააწესოს ამ ბრძანების შესრულებაზე.

საფუძვლი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
1965 წლის 17 დეკემბრის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების

მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1965
 წლის 25 დეკემბრის ბრძანება № 1373

ნორჩ ავიამოდელისტთა XXXIV და ნორჩ გემთმოდელისტთა II
 რესპუბლიკური შეჯიბრებების შედეგებისა და ნორჩ ავიამოდე-
 ლისტთა XXXV და ნორჩ გემთმოდელისტთა III რესპუბლიკური
 შეჯიბრებების ჩატარებია შესახებ

აღვნიშნავ, რომ უკანასკნელ ხანებში ავიამოდელიზმი და
 გემთმოდელიზმი რესპუბლიკის მოსწავლე ახალგაზრდობის შორის
 დიდი გავრცელება პროვა. უკანასკნელი-წლების მანძილზე ჩატარე-
 ბულმა რესპუბლიკურმა შეჯიბრებებმა და სპორტის ამ სახეობაში
 საქართველოს მოსწავლეთა გუნდების საკავშირო შეჯიბრებებში
 მონაწილეობამ დაადასტურა ის დიდი ინტერესი და მიღრეკილება,
 რასაც ჩვენი ახალგაზრდობა იჩენს ამ საქმისადმი.

განსაკუთრებით დიდი მუშაობა გაჩაღდა რესპუბლიკის ბევრ
 სკოლასა და სკოლისგარეშე საბავშვო დაწესებულებაში სპორტის
 ტექნიკურ სახეობებში III სპარტაკიადისათვის მზადების მიმდინა-
 რეობის პერიოდში.

რიგ სკოლებსა და სკოლისგარეშე საბავშვო დაწესებულებებში
 ჩამოყალიბებულ ნორჩ ავიამოდელისტთა და გემთმოდელისტთა
 წრეებში ასობით პიონერი და მოსწავლე, თეორიული საკითხების
 შესწავლასთან ერთად, პრაქტიკულად აგებს სხვადასხვა ტიპის
 თვითმფრინავებისა და გემების მოქმედ მოდელებს.

ნორჩ ავიამოდელისტთა XXXIV რესპუბლიკურ პირად-გუნდურ
 შეჯიბრებაში, რომელიც 1965 წლის 6-დან 10 ივნისამდე ჩატარდა,
 მონაწილეობა მიიღო ჩვენი რესპუბლიკის რაզმნებისა და ქალაქე-
 ბის 15-მა გუნდმა 140 მოსწავლით (ზარშან მონაწილეობდა 12 გუნ-
 დი 117 მოსწავლით), ხოლო ნორჩ გემთმოდელისტთა II რესპუბ-
 ლიკურ შეჯიბრებაში მონაწილეობა მიიღო რესპუბლიკის რაიონები-
 დან და ქალაქებიდან წარმოგზავნილმა 61-მა მოსწავლემ (ზარშან
 მონაწილეობდა 14 მოსწავლე).

ჩატარებულმა შეჯიბრებებმა დაადასტურეს, რომ ავიამოცულებულის ტექნიკური მიზანი ჩატარებულ შეჯიბრებებისა და გემომოდელისტების ცოდნის დონე, წინათ ჩატარებულ შეჯიბრებებთან შედარებით, ბევრად ამაღლდა. მოსწავლეთა მიერ შეჯიბრებებზე წარმოდგენილი მოდელები ესთეტიკური, სავალი და საფრენოსნო მონაცემებით კარგი იყო. სწორედ ამის შედეგი იყო ის, რომ აღნიშნული შეჯიბრებები ჩატარდა მაღალ სპორტულ დონეზე, სადაც გამოვლინდა მრავალი ნიშიერი ავიამოცულისტი და გემომოდელისტი, რომელთა მოდელებმაც მაღალი შეფასება მიიღეს.

ნორჩ ავიამოცულისტთა შეჯიბრებაზე ოსტატის კანდიდატის ნორმა შეასრულა ქ. თბილისის 119-ე საშუალო სკოლის VIII კლასის მოსწავლემ იური აბრამენკოვმა. ქ. თბილისის მოსწავლეებმა ირაკლი მელქუძამ, ივორ კაპჩინსკიმ, ნუვზარ წილაურმა, ალექსანდრე გონგინმა, მახარაძის რაიონის მერიის საშუალო სკოლის მოსწავლე ალექსანდრე თენიერენიშვილმა და სხვებმა შეასრულეს I და II სპორტული თანრიგის ნორმები. ქ. თბილისის მე-2 საშუალო სკოლის VIII კლასის მოსწავლის ვიქტორ ნარკევიჩის მიერ დამზადებულმა ექსპერიმენტულმა მოდელმა დაამყარა რესპუბლიკური რეკორდი. ამ მოდელმა ჰაერში დაკავი 6 წუთსა და 48 წამს.

აღნიშნულ შეჯიბრებაში მოსწავლეები მონაწილეობდნენ აგრეთვე რაკეტის კლასის მოდელებით. ქ. თბილისის 39-ე საშუალო სკოლის X კლასის მოსწავლემ რობერტ მანაშეროვმა ამ კლასის მოდელთა შორის სარეკორდო დრო უჩვენა, რომელიც აღმატება საკავშირო შეჯიბრების შედეგებს. ჩატარებული შეჯიბრების შედეგად სერთო გუნდური I ადგილი მოიპოვა ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის გუნდმა (ხელმძღვანელი რ. შმატუკვი), II ადგილი — ბ. ძნელაძის სახ თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის გუნდმა (ხელმძღვანელი ბ. უუიკვი), III ადგილი მოიპოვა ქ. თბილისის 83-ე საშუალო სკოლის გუნდმა (ხელმძღვანელი ო. სემიონივი).

ნორჩ გემომოდელისტთა II რესპუბლიკურ შეჯიბრებაზე, პირველად ჩვენს პირობებში, მონაწილეობდნენ რადიოთი სამართავი გემის მოქმედი მოდელები, რომლებიც მანძილიდან 4 განკარგულების გადაცემის საშუალებას იძლეოდნენ. ამ სახის მოქმედ მოდელებში რესპუბლიკური რეკორდი დაამყარა თბილისის მე-20 საშუალო სკოლის IV კლასის მოსწავლემ ალა ნუცუბიძემ. სელის კარგი შედიგი უჩვენა თბილისის 64-ე საშუალო სკოლის X კლასის მოსწავლის არჩილ მაისურაძის მიერ დამზადებულმა თვითმავალი ბუქსი-

რის მოქმედმა მოდელმა. ინდივიდუალურ შეჯიბრებაში რესპუბლიკურ
კური რეკორდი დაამყარა ბათუმის მე-10 საშუალო სკოლის წევა-
სის მოსწავლის ანატოლ მოროზოვის მიერ დამზადებულმა წყალ-
ჭვეშა ნავის მოქმედმა მოდელმა.

გემთმოდელისტთა შეჯიბრებაზე წარმოდგენილ მოდელთა უმ-
რავლესობამ ცხადჰყო პიონერ-მოსწავლეთა დამაქმაყოფილებელი
მომზადება საზღვაო-სამდინარო გემების მოდელების გაანგარიშე-
ბისა და დამზადების საქმეში.

ეს მოდელები გამოიჩინდნენ თავისებური ორიგინალობითა
და გარეგანი გაფორმებით. ნორჩ გემთმოდელისტთა II რესპუბლი-
კურ შეჯიბრებაზე წარმოდგენილი მოქმედ მოდელთა უმრავლესობა
აკმაყოფილებდა დებულებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს.

აღნიშნულ შეჯიბრებაში გუნდური პირველი ადგილი მოიპოვა
დოსაატის რესპუბლიკური კომიტეტის საზღვაო კლუბმა (ხელმძღვა-
ნელი თ. ლატარია), მეორე—ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სად-
გურის გუნდმა (ხელმძღვანელი მ. ცალქალამანიძე), ხოლო მესამე
ადგილი—აჭარის ასსრ ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის
გუნდმა (ხელმძღვანელი ვ. მოროზოვი).

ნორჩ ავიამოდელისტთა და ნორჩ გემთმოდელისტთა რესპუბ-
ლიკური შეჯიბრებების ჩატარებამ დადებით მხარეებთან ერთად გა-
მოავლინა ისიც, რომ რესპუბლიკის ზოგიერთმა განათლების გან-
ყოფილებამ არ შეასრულა საქართველოს სსრ განათლების სამი-
ნისტროს ბრძანებები სპორტის ტექნიკურ სახეობებში სკოლებისა
და სკოლისგარეშე დაწესებულებების მონაწილეობის შესახებ.

ახალქალაქის, აბაშის, ბოგდანოვკის, ბოლნისის, ბორჯომის,
გორის, გურჯაანის, ზესტაფონის, კასპის. ლანჩხუთის, მცხეთის,
საგარეჯოს, სამტრედიის, სიღნაღის, თელავის, ხაშურის, ცხაკიას
და სხვა რაიონებისა და ქალაქების განათლების განყოფილებები
ფორმალურად მოექიდნენ ამ საქმეს, რის გამოც ვერ უზრუნველ-
ჰყვეს მოსწავლეთა გუნდების დაკომპლექტება და მათი გამოგზავნა
რესპუბლიკურ შეჯიბრებებზე.

ჯერ კიდევ ბევრი სკოლა და ნორჩ ტექნიკოსთა სადგური
არ ზრუნავენ ამ სახეებში წრეების ჩამოყალიბებაზე, ხოლო იქ, სა-
დაც ასეთი არსებობს, არ უშევენ მათ ქმედით დახმარებას.

შეჯიბრების ჩატარებამ გამოავლინა აგრეთვე ისიც, რომ პი-
ონერთა სახლებისა და ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურების უმრავლე-
სობამ არ მიიღო მასში მონაწილეობა (აფხაზეთის ასსრ ნორჩ ტექ-

ნიკოსთა საოლქო სადგური, ქ. თბილისის ლენინის, ოქტომბრის
ორჯონიშვილის, კიროვისა და 26 კომისრის სახ. რაიონების პიონერ-
თა სახლები, ქ. ფოთისა და ზუგდიდის პიონერთა სახლები და
სხვ.). გემთმოდელისტთა შეჯიბრებაში მონაწილეობა არ მიუღია
ს/ოსეთის ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურს, აფხაზეთისა და
აჭარის ასსრ-ის პიონერთა სახლებსა და ბ. ძნელაძის სახელობის
თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის ნორჩ გემთმოდე-
ლისტებს.

ავიამოდელისტთა შეჯიბრებაში სუსტი იყო ს/ოსეთის ნორჩ
ტექნიკოსთა საოლქო, ქ. ქუთაისისა და ქ. კიათურის ნორჩ ტექ-
ნიკოსთა საქალაქო სადგურების მონაწილე გუნდების ტექნიკური
შეღებების დონე.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. ნორჩ ავიამოდელისტთა XXXIV და ნორჩ გემთმოდელისტ-
თა II რესპუბლიკური პირად-გუნდური შეჯიბრებების ჩამტარებელ
საორგანიზაციო კომიტეტების მიერ წარმოდგენილი პროექტები
გამარჯვებული გუნდებისა და ცალკეული მოსწავლეების დაჯილ-
დოების შესახებ დამტკიცდეს (დანართი №№ 1—2).

2. ნორჩ ავიამოდელისტთა და გემთმოდელისტთა წრეების
მუშაობაზე ნაყოფიერი დახმარებისა და რესპუბლიკურ შეჯიბრე-
ბებზე სათანადო წარმატების მოპოვებისათვის გამოეცხადოთ მად-
ლობა და დაჯილდოვნენ სიგელებით სკოლისა და სკოლისგარეშე
საბავშვო დაწესებულებათა მუშავები:

1. შმატკოვი რუდოლფი—ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური
სადგურის ავიალაბორატორიის გამგე;

2. ქუიკოვი ბორის—ბ. ძნელაძის სახელობის თბილისის პიო-
ნერთა და მოსწავლეთა სასახლის ავიალაბორატორიის გამგე;

3. სემიონვი ოლეგი—თბილისის 83-ე საშუალო სკოლის
ავიაწრის ხელმძღვანელი;

4. სტარინინი ვიტალი—რუსთავის ნორჩ ტექნიკოსთა საქა-
ლაქო სადგურის ავიამოდელისტთა წრის ხელმძღვანელი;

5. მოისწრაფიშვილი ჭოლა—მახარაძის რაიონის მერიის სა-
შუალო სკოლის ავიამოდელისტთა წრის ხელმძღვანელი;

6. ვორობეგიჩი იაკობი—თბილისის 83-ე საშუალო სკოლის
დირექტორი;

7. გობრონიძე შოთა—მახარაძის რაიონის მერიის საშუალო სკოლის დირექტორი;

8. გვენცაძე ვასილ—რუსთავის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის დირექტორი;

9. ლავრენტიევი ანდრია—დოსააფის თბილისის კომიტეტის საზღვაო კლუბის უფრ. მოადგილე, გემთმოდელისტთა შეჯიბრების მთავარი მსაჯი;

10. დავითაშვილი ვლადიმერ—თბილისის 62-ე საშუალო სკოლის მასწავლებელი, ავიამოდელისტთა შეჯიბრების მთავარი მსაჯი;

11. ჩილიჯიანი სურენ—აჭარის ასსრ ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის ავალაბორატორიის გამგე;

12. შერვაშიძე კარლო—აჭარის ასსრ ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის დირექტორი;

13. გვორივი ალექსი—ტყვარჩელის მე-2 საშუალო სკოლის ავიაწრის ხელმძღვანელი;

14. ლექვეიშვილი მერი—ტყვარჩელის მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორი;

15. არენშილდი არტურ—ქუთაისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის გემთმოდელისტთა წრის ხელმძღვანელი.

3. ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის ბაზაზე 1966 წლის ზაფხულში ჩატარდეს ნორჩ გემთმოდელისტთა III და ნორჩ ავიამოდელისტთა XXXV რესპუბლიკური შეჯიბრებები.

გემთმოდელისტთა შეჯიბრება ჩატარდეს 1966 წლის 27-დან 30 ივნისამდე, ხოლო ნორჩ ავიამოდელისტთა შეჯიბრება—1966 წლის 6 დან 10 ივნისამდე.

5. ნორჩ გემთმოდელისტთა შეჯიბრების მაღალ დონეზე ჩატარების უზრუნველსაყოფად შეიქმნას საორგანიზაციო კომიტეტი შემდეგი შემადგენლობით:

1. ფერაძე ბიძინა—საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების სამსახურთველოს უფროსის მოადგილე—საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე;

2. შევარდნაძე ალექსანდრე—საქართველოს სსრ დოსააფის რესპუბლიკური კომიტეტის მაშველი სადგურებისა და საზღვაო კადრების მომზადების უფროსი—საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე;

3. ორახელაშვილი ალექსანდრე—საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სასკოლო ინსპექტორი;

9. ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალურმა სადგურმა (ამხ. გ. ეპი-
ტაშვილი):

5) Մեջօնթրեծուն միացընուն սաշմեթո ցալցունու սատանալու զամանակը սյուլուսա დա սյուլուսցարեթո დաწիտեծունը ցեղական ազուսամունքուն վրային եղանակունութիւններին;

8) მიავლინოს სპეციალისტები რესუბლიკის ქალაქება და რაიონებში შეჯიბრებების მზადებისათვის სკოლებზე დახმარების ოლ-მოსახენად; ოლმოუჩინოს ქმედითი დახმარება ახლად ჩამოყალიბებულ აკადემიურებისტთა და გერმთმომელისტთა წრეებს;

გ) ა/შ 25 დეკემბრამდე შეადგინოს და წარმოუდგინოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მომარაგებისა და დამხმარე წარმოებათა სამმართველოს შეჯიბრების ჩატარების საჭიროებისა და საწრეო მუშაობისათვის პრეცესიონული მასალების სიი;

დ) უზრუნველბყოს 1966 წლისათვის ავია და საზღვაო დარგებში მოქმედ მოდელთა აღწერილობების მომზადება და მათი კამოშვება ბროშურების სახით.

10. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ-ის განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგებმა:

ა) ავიამოდელისტთა XXXIV და გემთმოდელისტთა II რესპუბლიკური შეჯიბრებების შედეგები და ავიამოდელისტთა XXXV და გემთმოდელისტთა III რესპუბლიკური შეჯიბრებების ჩატარების პირობები და დებულებები გააცნონ რვაწლიანი და საშუალო სკოლებისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებათა დირექტორებსა და წრის ხელმძღვანელებს; უზრუნველყონ შეჯიბრებებში მოსწავლეთა გასობრივად მონაწილეობა;

ბ) შეჯიბრებების ჩატარებისათვის ზუსტად იხელმძღვანელონ არსებული დებულებებით;

8) დებულებების მიხედვით შექმნან ხელშემწყობი კომიტეტები და 1966 წლის 25 მაისამდე ადგილებზე ჩაატარონ შეჯიბრებები, ხოლო რესპუბლიკური შეჯიბრებებისათვის სათანადოდ დაკამა-ლექტონ ნაკრები გუნდები;

ე) የესპუბლიკურ ሩጀንስტრობებში ዘመნაში በიღებულ የმომადგრენი შეჯიბრებისათვის მზადება.
የመცხლა
የმომადგრენი შეჯიბრების შესახული
11. ქ.ქ. ተბილისისა და ქუთაისის პიონერთა და მოსწავლეთა
სასახლეების, ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო და საქალაქო სადგურე-
ბისა და პიონერთა სახლების დირექტორებმა გადამჭრელი ზომები
მიიღონ ავიამოდელისტთა და გემთმოდელისტთა წრეების ნორმა-
ლური მუშაობისათვის და მათი საქმიანობა მჭიდროდ დაუკავში-
რონ შეჯიბრების ამოცანებს.

12. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საგეგმო-
საფინანსო სამმართველომ (ამხ. ა. კვაჭაძე) გაითვალისწინოს ნორჩ
ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის 1966 წლის ბიუჯეტში ნორჩ
ავიამოდელისტთა და გემთმოდელისტთა የესპუბლიკური შეჯიბრე-
ბების ჩატარებისა და მოქმედ მოდელთა აღწერილობების შედგე-
ნისა და დაბეჭდვისათვის საჭირო თანხა.

13. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მომარაგე-
ბისა და დამხმარე საწარმოთა სამმართველომ (ამხ. ს. არველაძე)
საორგანიზაციო კომიტეტების მოთხოვნის მიხედვით გამოყოს የეს-
პუბლიკური შეჯიბრების ჩატარებისა და საწრეო მუშაობისათვის
აუცილებელი მასალები.

14. გაზეთ „სახალხო განათლებისა“ და უურნალ „სკოლა და
ცხოვრებას“ რედაქციებმა შერიოდულად გააშუქონ ნორჩ ავიამო-
დელისტთა და გემთმოდელისტთა წრეების მუშაობა და შეჯიბრე-
ბისათვის მზადების საკითხები.

15. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების
სამმართველომ (ამხ. დ. ჯავხია) უხელმძღვანელოს ავიამოდელისტ-
თა და გემთმოდელისტთა შეჯიბრებების მზადებისა და ჩატარების
საქმეს.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
კოლეგიის 1965 წლის 18 დეკემბრის დადგენი-
ლება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

ნორჩ აფიამდელისტთა XXXIV და ნორჩ გემომდელისტთა II რესპუბლიკური შეჯიბრებების შედეგები და გამარჯვებული კოლექტივები, რომლებსაც გადაეცა ლუასიანი საჩუქრები და დიპლომები

အမှတ်	အကြောင်းပြင်း လုပ်ချေလွှာ	ပုံမှန် ဖော်ဆိပ် အသုတေသန	ရေး လုပ်လွှာ
1	2	3	4
1	နောက် ပျော်စွဲတော် ပျော်စွဲလျှပ်စီ စာလွှာကြုံစွဲ အော်မြေလွှာလိုပ်စီ 1-လေ ဒုပ္ပါဒါ	1	1-လေ နာရုံးပို့ဆောင်ရေး လုပ်လွှာမြို့တေ လူ 40 မီတာတစ်လျှောက်ပျော်လွှာပို့ဆောင်ရေး တာဝန်
2	လုပ်ဆောင်ရေး လျှပ်စွဲလွှာလျှပ်စီ ပုံမှန်ပျော်စွဲ စာလွှာကြုံစွဲ အော်မြေလွှာလိုပ်စီ 1-လေ ဒုပ္ပါဒါ	1	1-လေ နာရုံးပို့ဆောင်ရေး လုပ်လွှာမြို့တေ လူ 40 မီတာတစ်လျှောက်ပျော်လွှာပို့ဆောင်ရေး တာဝန်
3	ပဲ၊ အိုးလွှာဝေးစီ ပေါ်စွဲလွှာလိုပ်စီ အော်မြေလွှာလိုပ်စီ မြို့-2 ဒုပ္ပါဒါ	II	မြို့-2 နာရုံးပို့ဆောင်ရေး လုပ်လွှာမြို့တေ လူ 15 မီတာတစ်လျှောက်ပျော်လွှာပို့ဆောင်ရေး ဒုပ္ပါဒါ
4	နောက် ပျော်စွဲတော် ပျော်စွဲလျှပ်စီ စာလွှာကြုံစွဲ အော်မြေလွှာလိုပ်စီ 1-လေ ဒုပ္ပါဒါ	II	မြို့-2 နာရုံးပို့ဆောင်ရေး လုပ်လွှာမြို့တေ လူ 15 မီတာတစ်လျှောက်ပျော်လွှာပို့ဆောင်ရေး ဒုပ္ပါဒါ
5	ပဲ၊ အိုးလွှာဝေးစီ 8-၃-၅ နာရုံးလွှာ ပျော်စွဲလွှာ အော်မြေလွှာလိုပ်စီ 1-လေ ဒုပ္ပါဒါ	III	မြို့-3 နာရုံးပို့ဆောင်ရေး လုပ်လွှာမြို့တေ
6	အော်မြေစီ ပဲ၊ အိုးလွှာ လျှပ်စွဲလွှာလိုပ်စီ ပျော်စွဲတော် ပျော်စွဲလွှာ စာလွှာကြုံစွဲ အော်မြေလွှာလိုပ်စီ 1-လေ ဒုပ္ပါဒါ	III	မြို့-3 နာရုံးပို့ဆောင်ရေး လုပ်လွှာမြို့တေ

1	2	3	4
7	ଅନ୍ଧାର୍ଥକାରୀ ଏବଂ ଉଚ୍ଚପ୍ରତିଷ୍ଠାନିକ ମିଳିଶ୍ରାଵଣ୍ୟ- ଗ୍ରେହିତିନିଯାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ଘୁଣଦିଃ	IV	—
8	ନାରୀ ରୁକ୍ଷିନ୍ୟାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ପ୍ରେମିକାଲ୍ୟରିଙ୍ ଓ ଶାଲଗ୍ରହକିତା ମିଳିଶ୍ରାଵଣ୍ୟ-ଗ୍ରେହିତିନିଯାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ମେ-2 ଘୁଣଦିଃ	IV	—
9	ଶ. କ୍ଷେତ୍ରାଳୋକିତା ବାକ୍ ଓ ବନ୍ଦିଲୋକିତା ପିନିର୍ବାରିତା ଓ ମିଳିଶ୍ରାଵଣ୍ୟ- ଶାଶକଳୋକିତା ମିଳିଶ୍ରାଵଣ୍ୟ-ଗ୍ରେହିତିନିଯାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା 1-ଲିଙ୍କ ଘୁଣଦିଃ	V	—
10	ଶ୍ରୀ ରୂପନାଥ ନାରୀ ରୁକ୍ଷିନ୍ୟାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ଶାଖାଲ୍ୟର ଶାଲଗ୍ରହକିତା ମିଳିଶ୍ରାଵଣ୍ୟ-ଗ୍ରେହିତିନିଯାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ଘୁଣଦିଃ	V	—
11	ଶ୍ରୀ କୃତାଳେଶ୍ଵର ମିଳିଶ୍ରାଵଣ୍ୟ-ଗ୍ରେହିତିନିଯାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ଘୁଣଦିଃ	VI	—
12	ମିଶନାର୍କିତା ଏବଂ କାନ୍ତିକାର୍ଯ୍ୟର ଶାଖାଲ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରାଳୋକିତା ମିଳିଶ୍ରାଵଣ୍ୟ-ଗ୍ରେହିତିନିଯାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ଘୁଣଦିଃ	VI	—
13	ଶ୍ରୀ ରାଜପାତ୍ରାଜୀ ନାରୀ ରୁକ୍ଷିନ୍ୟାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ଶାଖାଲ୍ୟର ଶାଲଗ୍ରହକିତା ମିଳିଶ୍ରାଵଣ୍ୟ-ଗ୍ରେହିତିନିଯାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ଘୁଣଦିଃ	VII	—
14	ଶ୍ରୀରାମପ୍ରଦୀପ ନାରୀ ରୁକ୍ଷିନ୍ୟାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ଶାଖାଲ୍ୟର ଶାଲଗ୍ରହକିତା ଘୁଣଦିଃ	VII	—
15	ଶ୍ରୀରାମପ୍ରଦୀପ ନାରୀ ରୁକ୍ଷିନ୍ୟାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ଶାଖାଲ୍ୟର ଶାଲଗ୍ରହକିତା ମିଳିଶ୍ରାଵଣ୍ୟ-ଗ୍ରେହିତିନିଯାନ୍ଦ୍ରାଲୋକିତା ଘୁଣଦିଃ	VIII	—

1	2	3	4
16	ଶ. ରାଜସନ୍ତୋଦ୍ଧାରୀଙ୍କ ନାନାର ପ୍ରଦେଶକାରୀ ସାହୁଲିଗ୍ରେନ୍ କାଲାଗର୍ଭରୀଙ୍କ ମିଳ୍ଟିଂଗ୍ରେନ୍ଡ୍ରାଲ୍ଯୁଲିସ୍ଟ୍ରିଟା ଗ୍ରେନ୍ଡି	VIII	—
17	ରାଜ୍ୟାଧିକାରୀଙ୍କ ମ୍ୟ-2 କାର୍ଯ୍ୟାଲୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମିଳ୍ଟିଂଗ୍ରେନ୍ଡ୍ରାଲ୍ଯୁଲିସ୍ଟ୍ରିଟା ଗ୍ରେନ୍ଡି	IX	—
18	ଶ. ରାଜ୍ୟପାତ୍ରଙ୍କ ମିଳ୍ଟିଂଗ୍ରେନ୍ଡ୍ରାଲ୍ଯୁଲିସ୍ଟ୍ରିଟା ଗ୍ରେନ୍ଡି	IX	—
19	ଏକାଲ୍ପିନ୍ଦିଙ୍କ ରାଜନ୍ତିକା ମିଳ୍ଟିଂଗ୍ରେନ୍ଡ୍ରାଲ୍ଯୁଲିସ୍ଟ୍ରିଟା ଗ୍ରେନ୍ଡି	X	—
20	ଶ. ପ୍ରେତାଳୀଙ୍କ, ଶ. ପ୍ରୋତ୍ସମରୀଙ୍କ ଓ ଶ. ପ୍ରତ୍ୟେକାଲୀଙ୍କ ମିଳ୍ଟିଂଗ୍ରେନ୍ଡ୍ରାଲ୍ଯୁଲିସ୍ଟ୍ରିଟା ଗ୍ରେନ୍ଡିପି	XI-XIII	—
21	ଏକମ୍ବୀରୀଙ୍କ ମିଳ୍ଟିଂଗ୍ରେନ୍ଡ୍ରାଲ୍ଯୁଲିସ୍ଟ୍ରିଟା ଗ୍ରେନ୍ଡି	XIV	—

ნორჩ აერამოდელისტთა XXXIV და ნორჩ გერიმოდელისტთა II რესპუბლიკურ შეჯიბრებებზე და
გამარჯვებული მოხწავლეებისა, რომლებიც დაჯილდოვდნენ დიპლომისტთა და
ფუნქციურებით

სერია №№	გვარი, სახელი	რიცხვი, ქალაქი			რა სახეობასა და კლასის მოდელებში დაგილოფდა
			3	4	
1	2		4	5	6
	1-ლი ხარისხის დიპლომისტა და 10 მანეთის დიპლომისტის ფასიანი საჩუქრით				
1	კაპიტანის იგორ	ქ. თბილისი	შე-11	XI	პლანეტის მოქმედ მოდელებში
2	აბრამინე იური	"	1. 9-0	VIII	თვითმფრინავის რეზინძრავიან მოდელებში
3	გონგინი ალექსანდრე	"	37-0	IX	თვითმფრინავის ტაიმერიან მოდელებში
4	ნარყევიშვილი ვიტალი	"	შე-2	VIII	თვითმფრინავის ექსპერიმენტულ მოდელებში
5	მანაშეროვან რობერტ	"	39-0	X	რაკეტის მოქმედ მოდელებში
6	გვარა კლადიმერ	"	64-0	VIII	თვითმფრინავის ასლმოდელებში „საპარტო ბრძოლების“
7	კალანდაძე რქისა 6	"	43-0	X	თვითმფრინავის მოქმედ მოდელებში

1	2	3	4	5	6
8	ნუცუბიძე ალ.	ქ. თბილისი	მე-20	IV	რადიოთიხამართავი გემების მოქმედ
9	მორიოშვილ ანატოლ	ქ. ბათუმი	მე-10	V	წყალქვეშა ნაკების მოქმედ მოდელებში
10	გაისურიძე არჩილ	ქ. თბილისი	64-ე	X	თვითმავალი გემების მოქმედ მოდელებში
11	ალაშიცე ანატოლ	-	მე-2	IX	ჩერიოსნულ გემების მოქმედ მოდელებში
	მე-2 ხარისხის დიპლომითა და 5 მანეთის ლირებულების ფასიანი ხარუქრით				
1	გიმიჭიანი ვაზგენ	ქ. ბათუმი	მე-11	VIII	რადიოთიხამართავი გემების მოქმედ მოდელებში
2	ტირენტიავი ლეონიდე	ქ. ფოთი	მე-8	IX	წყალქვეშა ნაკების მოქმედ მოდელებში
3	გრიშაშვილი ალ.	ქ. თბილისი	48-ე	VII	თვითმავალი გემების მოქმედ მოდელებში „სამართლი სართულების“
4	თენეიშვილი ალექსანდრე	ვაჟარაძეს რაზონი	შერის ს/ს	XI	თვითმურინაცემის მოქმედ მოდელებში
5	ზუბანოვი ვლადიმერ	ქ. ტყვარჩელი	მე-2	VII	თვითმურინაცემის ასლოდელებში
6	ოსიპოვი მიხეილ	ქ. რუსთავი	მე-11	XI	რაკეტის მოქმედ მოდელებში
7	კაპიტონისკი იგორ	ქ. თბილისი	მე-11	XI	თვითმურინაცემის ცესპერიმენტირდ მოდელებში

1	2	3	4	5	6
8	ବ୍ୟାଲିଂଗିନ୍ଦ୍ରିୟ ରେଖିରୀ	ଜ୍ଞ. ଅଧିକାରୀ	୬୬-୩	VIII	ତ୍ୱାନ୍ତମିତ୍ରରିନ୍ଦ୍ରିୟରେ ରୂପିତରିକାନ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
9	ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀ ର୍କ୍ଷିତାବାନ	"	୫୩-୩	IX	ତ୍ୱାନ୍ତମିତ୍ରରିନ୍ଦ୍ରିୟରେ ରୂପିତରିକାନ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
10	ଶାଲ୍ଵପ୍ରାଣ ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀ	"	୮୩-୩	VIII	ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀରେ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
ଶ୍ରେ-3 ଶାରୀରକ ନିକଳନମିଳି					
1	ଶ୍ରୀପାଦାଶୁରି ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର	ଜ୍ଞ. ଅଧିକାରୀ	୮୩-୩	IX	ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀରେ ମିଳାଇଲୁଏ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
2	ମ୍ରୋଦପାତା ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀ	"	୩୫-୩	IX	ତ୍ୱାନ୍ତମିତ୍ରରିନ୍ଦ୍ରିୟରେ ରୂପିତରିକାନ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
3	କଣଙ୍ଗା ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀ	"	୮୩-୩	IX	ତ୍ୱାନ୍ତମିତ୍ରରିନ୍ଦ୍ରିୟରେ ରୂପିତରିକାନ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
4	ବର୍ମରୁଷିକର୍ଣ୍ଣାର ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀ	ଜ୍ଞ. ପାତ୍ରମିଳି	୩୫-୧୫	IX	ତ୍ୱାନ୍ତମିତ୍ରରିନ୍ଦ୍ରିୟରେ ରୂପିତରିକାନ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
5	ପ୍ରାଣ୍ୟବିନ୍ଦୁପାତା ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀ	ଜ୍ଞ. ଅଧିକାରୀ	୮୩-୩	VII	ରୂପିତରାର୍ଥୀରେ ମିଳାଇଲୁଏ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
6	ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀ ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀ	ଜ୍ଞ. ପାତ୍ରମିଳି	୩୫-୧୮	XI	“ବାନ୍ଦୀରାର ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀରେ ମିଳାଇଲୁଏବାକି” ତ୍ୱାନ୍ତମିତ୍ରରିନ୍ଦ୍ରିୟରେ ରୂପିତରିକାନ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
7	କୁରୁକ୍ଷରାଜଶାଖାର ମିଳାଇଲୁ	ଜ୍ଞ. ଅଧିକାରୀ	୬୪-୩	IX	ରୂପିତରାର୍ଥୀରେ ମିଳାଇଲୁଏବାକି କୁରୁକ୍ଷରାଜଶାଖାର ମିଳାଇଲୁଏ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
8	ଶାଶ୍ଵତପାତା	ଜ୍ଞ. ପାତ୍ରମିଳି	୩୫-୩	VIII	ଶାଶ୍ଵତପାତା ପାଲାନ୍ତରାର୍ଥୀରେ ମିଳାଇଲୁଏ ମିଳାଇଲୁଏବାକି
9	ମାତ୍ରମାତା	"	୩୫-୫	IX	ତ୍ୱାନ୍ତମିତ୍ରରାର ମିଳାଇଲୁଏବାକି

დ ა მ ტ კ ი ც ე ბ ჲ ლ ი ღ
საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
როს კოლეგიის 1965 წლის
18 დეკემბრის დაფენილებით

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

ნორჩ გეგმობრულისტთა შე-3 რეპუბლიკური პირად-გუნდური
შეჯიბრების ჩატარების შესახებ

I. შეჯიბრების ჩატარების შიზანია:

1. ა) სკოლებსა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში გემთმო-
დელიზმში ჩატარებული მუშაობის შეჯამება;
- ბ) რესპუბლიკის რეაწლიანი და საშუალო სკოლების მოსწავ-
ლეთა შორის გემთმოდელიზმის პოპულარიზაცია და მისი შემდ-
გომი განვითარება;
- გ) გემთსამოდელო წრების ქსელის გაშლა და მათში მოსწავ-
ლეთა ფართო მასების ჩაბმა;
- დ) ნაკრები გუნდის დაკომპლექტება ნორჩ გემთმოდელისტ-
თა საკავშირო შეჯიბრებაში მონაწილეობისათვის.

II. შეჯიბრების ჩატარების დრო და ადგილი

2. საზღვაო მოდელისტთა რესპუბლიკური შეჯიბრება ტარ-
ება 1966 წლის 27 ივნისიდან 30 ივნისამდე ჩათვლით ქ. თბი-
ლისში.

III. შეჯიბრების ორგანიზაცია

3. შეჯიბრების მომზადებისა და საერთო ორგანიზაციისათვის
იქმნება რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტი, რომლის შე-
მაღვენლობაში შედიან საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს,
საქართველოს ალკაციენტრალური კომიტეტის, დოსააფის რეს-

პუბლიკური კომიტეტისა და სკოლისგარეშე საბავშვო დაწესებულებებითა წარმომადგენლები.

4. შეჯიბრების ჩატარება ეკისრება რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტის მიერ დამტკიცებულ შეჯიბრების უფროსს და მსაჯთა კოლეგიას.

5. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ-ში, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში, რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონებში შეჯიბრების ჩასატარებლად იქმნება ადგილობრივი ხელშემწყობი კომიტეტები, რომელთა შემადგენლობას ამტკიცებს შესაბამისი განათლების ორგანოები კომკავშირულ ორგანიზაციებსა და დოსააფის კომიტეტებთან ერთად.

6. ხელშემწყობი კომიტეტები 1966 წლის 25 მაისამდე ატარებენ გემთმოდელისტთა ადგილობრივ შეჯიბრებებს და რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში მონაწილეობის მისაღებად აკომპლექტებენ ნაკრებ გუნდებს.

IV. რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში გათამაშდება

- გუნდური პირების გარდამავალი თასი;
- საქართველოს ჩემპიონის წოდება საზღვაო მოდელიზმში, 1966 წლისათვის დებულების V პუნქტში ნაჩვენებ მოდელების ყველა კლასს მორის, მოდელების კონსტრუქციების დამზადებისა და გაშვების ურთიერთგამოცდილებათა გაზიარების მიზნით შეჯიბრების ბოლოს ჩატარდება მონაწილეობა კონფერენცია.

V. შეჯიბრების მონაწილეობა

7. საზღვაო მოდელისტთა რესპუბლიკურ შეჯიბრებაზე დაიშვებიან საქართველოს სსრ რვაწლიანი და საშუალო სკოლებისა და სკოლა-ინტერნატების მოსწავლეები.

8. თითოეული გუნდი კომპლექტდება 5 მოსწავლისაგან. გუნდში შედიან გემთმოდელისტები შემდეგი მოდელებით:

- ნაღმოსნის ან სატვირთო სამგზავრო და დამხმა-

რე გემის მოდელი	1 ცალი
წყალქვეშა წავის მოდელი რეზინის ძრავით	1 ცალი
გლისერის მოდელი 2,5 კუბ. სმ მოცულობის ძრავით	1 ცალი
დ. გლისერის მოდელი საპარო ხრახნით 2,5 კუბ. სმ მოცულობის ძრავით	1 ცალი

ე. რადიოთი სამართავი გემის მოდელი
გუნდს ახლავს ხელმძღვანელი ასაკით არანაკლებ
18 წლისა.

9. შეჯიბრებაზე დაიშვება აგრეთვე არასრულად დაკომპლექტებული გუნდიც.

VI. შეჯიბრების მონაწილეთა მიფლინება და მათი უზრუნველყოფა

10. ყოველმა გუნდმა არაუგვიანეს 1966 წლის 15 ივნისისა რესპუბლიკურ საორგანიზაციო კომიტეტს უნდა წარუდგინოს შეჯიბრებაზი მონაწილეთა განაცხადი შემდეგი მისამართით: ქ. თბილისი, აკ. წერეთლის პრ. № 1, ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური.

11. გემთმოდელისტთა გუნდები შეჯიბრების ადგილზე, თბილისში, ცხადდებიან მხოლოდ საორგანიზაციო კომიტეტის გამოხატებით.

12. გზის ხარჯებს შეჯიბრების ადგილამდე და უკნ დაბრუნებისათვის გაიღებს რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტი.

13. შეჯიბრების პერიოდში ყველა მონაწილე, მსაჯები და მომსახურე პერსონალი, უზრუნველყოფილი იქნებიან უფასო კვებითა და საერთო საცხოვრებლით.

14. გუნდის ხელმძღვანელს უნდა პქონდეს შემდეგი საბუთები:

ა) გუნდის ყველა წევრზე ცალ-ცალკე მოსწავლის კლასიდან კლასში გადაყვანის შესახებ ცნობა;

ბ) გუნდის წევრთა სია შემოწმებული მომვლინებელი ორგანიზაციის მიერ;

გ) გუნდის ყველა წევრზე ექიმის ცნობა ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ;

დ) მივლინების ფურცელი;

ე) რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტის გამოხატების ასლი.

VII. დაჯილდობა

15. რესპუბლიკურ შეჯიბრებაზი ვამარჯვებული კოლექტივები ჯილდოვდებიან:

ა) გუნდი, რომელიც დაიკავებს 1-ლ ადგილს—საქართველოს
სსრ განათლების სამინისტროს თასით და 1-ლი ხარისხის დატლობით;
მით, ხოლო გუნდის წევრები—1-ლი ხარისხის დიპლომებით;

ბ) გუნდი, რომელიც დაიკავებს მე-2 ადგილს—ვიმპელითა და
მე-2 ხარისხის დიპლომით, ხოლო გუნდის წევრები—მე-2 ხარისხის
დიპლომებით;

გ) გუნდი, რომელიც დაიკავებს მე-3 ადგილს და გუნდის წევ-
რები—მესამე ხარისხის დიპლომებით.

16. მოსწავლე—საზღვაო მოდელისტები, რომლებიც მოდე-
ლების კლასის მიხედვით დაიკავებენ 1-ლ ადგილებს, ჯილდოვდე-
ბიან 1-ლი ხარისხის დიპლომებითა და ფასიანი საჩუქრებით; მათ
მიენიჭებათ აგრეთვე საზღვაო მოდელიზმში 1966 წლის ჩემპიონის
წოდება.

გემთმოდელისტები, რომლებიც დაიკავებენ მე-2 ადგილებს,
ჯილდოვდებიან მე-2 ხარისხის დიპლომებითა და ფასიანი საჩუქ-
რებით.

გემთმოდელისტები, რომლებიც დაიკავებენ მე-3 ადგილებს,
ჯილდოვდებიან მე-3 ხარისხის დიპლომებით.

გემთმოდელისტები, რომლებიც შეასრულებენ III, II, I თან-
რიგის ნორმებს, მიენიჭებათ შესაბამისი თანრიგები გემთმოდე-
ლიზმში.

VIII. მოდელებისადმი წაყენებული ტექნიკური მოთხოვნები

17. შეჯიბრებაზე წარმოდგენილი ყველა მოდელი უნდა შეე-
საბამებოდეს „სსრკ გემთსამოდელო სპორტში შეჯიბრების ჩატა-
რების წესების“ ტექნიკურ მოთხოვნებს.

IX. შეჯიბრების ჩატარების პირობები

18. მოსწავლე-გემთმოდელისტთა რესპუბლიკური შეჯიბრება
ჩატარდება „სსრკ საზღვაო-სამოდელო სპორტში შეჯიბრების ჩატა-
რების წესების“ მიხედვით.

X. გემთმოდელების შეფასება

19. შეჯიბრებაზე წარმოდგენილი ყველა მოდელი შეფასდება
„სსრკ საზღვაო-სამოდელო სპორტში შეჯიბრების ჩატარების წესე-
ბის“ მოთხოვნათა მიხედვით.

ტენიშვილი: გუნდური პირველობა განისაზღვრება თითოეული მონაცემის მიღების მიერ პირად პირველობაში შევროვილი ქულების ჯამის მიხედვით.

გუნდი, რომელიც მოაგროვებს ქულების მაქსიმალურ რაოდენობას, ჩაითვლება გამარჯვებულად.

დ ა მ ტ კ ი ც ე ბ უ ლ ი ა
 საქართველოს სსრ განათლების სამინისტ-
 როს კოლეგიის 1965 წლის 18 დეკემბრის
 დადგენილებით

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

ნორჩ აგიამოდელისტთა პირადგულური XXXV რესპუბ-
 ლიკური შეჯიბრების ჩატარების შესახებ

I. ნორჩ აგიამოდელისტთა რესპუბლიკური შეჯიბრების ჩატარების მიზანია:

1. a) სკოლებსა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში აფიამო-
 დელიზმში ჩატარებული მუშაობის შეჯამება;

ბ) რესპუბლიკის რვაწლიანი და სამუალო სკოლების მოსწავ-
 ლეთა შორის საავიაციო მოდელიზმის პოპულარიზაცია და მისი
 შემდგომი განვითარება;

გ) აფიასამოდელო წრების ქსელის გაშლა და მათში მოს-
 წავლეთა ფართო მასების ჩაბმა;

დ) ნორჩ აგიამოდელისტთა გუნდის დაკომპლექტება მოსწავ-
 ლე-აფიამოდელისტთა საკავშირო შეჯიბრებაში მონაწილეობისათვის.

II. შეჯიბრების ჩატარების დრო და ადგილი

2. აფიამოდელისტთა რესპუბლიკური შეჯიბრება ტარუება
 1966 წლის 6-დან 10 ივლისამდე ქ. თბილისსა და ბოლნისში.

III. შეჯიბრების ორგანიზაცია

3. შეჯიბრების მომზადებისა და ჩატარებისათვის იქმნება რესპუ-
 ბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტი, რომლის შემადგენლობაშიც შე-
 დიან საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს, საქ. ალკე ცენტ-

4. შეჯიბრების ჩატარება ეკისრება რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტის მიერ დამტკიცებულ შეჯიბრების უფროსს და მსაჯთა კოლეგიას.

5. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ-ში, სამხრეთ ოსეთის აგტონომიურ ოლქში, რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონებში შეჯიბრების ჩასატარებლად იქმნება იდგილობრივი ხელშემწყობი კომიტეტები, რომელთა შემადგენლობას ამტკიცებს შესაბამისი სახალხო განათლების ორგანოები კომკავშირული ორგანიზაციებისა და დოსააფის კომიტეტებთან ერთად.

6. ხელშემწყობი კომიტეტები 1966 წლის 25 მაისამდე აღგილებზე ატარებენ ავიამოდელისტთა შეჯიბრებებს და რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში მონაწილეობის მისალებად აკომპლექტებენ სათანადოდ მომზადებულ გუნდებს.

IV. შეჯიბრების მონაწილეები

7. ავიამოდელისტთა რესპუბლიკურ შეჯიბრებაზე დაიშვებიან საქართველოს სსრ სკოლებისა და სკოლა-ინტერნატების მოსწავლეები.

8. თითოეული გუნდი კომპლექტდება 9 მოსწავლისაგან. გუნდში შედიან ავიამოდელისტები შემდეგი მოდელებით:

ა) 1 კაცი—პლანერის 1—2 მოდელით;

ბ) 1 კაცი—1—2 რეზინძრავიანი მოდელით;

გ) 1 კაცი—1—2 ტაიმერიანი მოდელით;

დ) 1 კაცი—ერთგანკარგულებიანი, რადიოთი სამართავი პლანერით ან თვითმფრინავის მოდელით;

ე) 1 კაცი—1—2 ექსპერიმენტული მოდელით;

ვ) 1 კაცი—თვითმფრინავის 1—2 კორდული მოდელით;

ზ) 1 კაცი—რაკეტის 1—2 მოდელით;

თ) 1 კაცი—გუნდის ხელმძღვანელი (ასაკით არანაკლებ 18 წლისა) უმოდელოდ;

ი) 1 კაცი—„საბაერო ბრძოლის“ მოქმედი მოდელით.

V. რესპუბლიკურ შეჯიბრებაზე გათამაშდება

9. ა) გუნდური პირველობის გარდამავალი თასი;

ბ) საქართველოს 1966 წლის ჩემპიონის წოდება ავიამორფიზმის დებულების მე-4 მუხლში ნაჩენებ მოდელების ყველაზე ხელმისაწვდომი და გამოძიებელი საქართველოს სამართლებრივი სამინისტროს მიერ გამოცემის მიზანის მიხედვით გამოიყენება.

VI. შეჯიბრების მონაწილეთა მივლინება და მათი უზრუნველყოფა

10. თითოეულმა გუნდმა, არაუგვიანეს 1966 წ. 12 ივნისისა, რესპუბლიკურ საორგანიზაციო კომიტეტს უნდა წარმოუდგინოს განაცხადი შეჯიბრებაში მონაწილეობის შესახებ. განაცხადი უნდა გადმოივზავნოს შემდეგი მისამართით: ქ.თბილისი, წერეთლის პრ. № 1, ნორჩ ტექნიკური სადგური.

11. რაიონიდან (ქალაქიდან) მოვლინებული ავიამოდელისტთა გუნდი შეჯიბრების ადგილზე ცხადდება მხოლოდ რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტის გამოძახებით.

12. გზის ხარჯებს, შეჯიბრების ადგილამდე და უკან დაბრუნებისათვის, გაიღებს რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტი.

13. შეჯიბრების პერიოდში ყველა მონაწილე, მსაჯები და მომსახურე პერსონალი, უზრუნველყოფილი იქნებიან კვებითა და საერთო საცხოვრებლით. აგრეთვე მსაჯებსა და მომსახურე პერსონალს მიეცემათ ხელფასი სამსახურის ადგილზე თვიური გამომუშავების ანგარიშის მიხედვით.

14. გუნდის ხელმძღვანელს უნდა ჰქონდეს შემდეგი საბუთები:

ა) გუნდის ყველა წევრზე (ცალ-ცალკე) მოსწავლის კლასიდან კლასში გადაყვანის შესახებ ცნობა;

ბ) გუნდის წევრთა სია შემოწმებული მომვლინებელი ორგანიზაციის მიერ;

გ) ცნობა ჯანმრთელობის შესახებ გუნდის ყველა წევრზე;

დ) მივლინების ფურცელი;

ე) რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტის გამოძახების ასლი.

VII. დ ა ჭ ი ლ დ ი ე ბ ა

15. რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში გამარჯვებული კოლექტივები ჯილდოვდებიან:

ა) გუნდი, რომელიც დაიკავებს პირველ ადგილს დაჯილდოვდება, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს გარდამავა-

ლი თასით და I ხარისხის დიპლომით, ხოლო გუნდის წევრები პირველი ხარისხის დიპლომებით;

ბ) გუნდი, რომელიც დაიკავებს მე-2 ადგილს—ვიმპელითა და მეორე ხარისხის დიპლომით, ხოლო გუნდის წევრები—მეორე ხარისხის დიპლომებით;

გ) გუნდი, რომელიც დაიკავებს მე-3 ადგილს და გუნდის წევრები—მესამე ხარისხის დიპლომებით.

16. მოსწავლე-ავიამოდელისტები, რომლებიც მოდელების კლასების მიხედვით დაიკავებენ პირველ ადგილებს, ჯილდოვდებიან პირველი ხარისხის დიპლომებით და ფასიანი საჩუქრებით; მათ მიენიჭებათ აგრეთვე 1966 წლის ჩემპიონის წოდება ავიასამოდელო სპორტში.

ავიამოდელისტები, რომლებიც დაიკავებენ მეორე ადგილებს, ჯილდოვდებიან მეორე ხარისხის დიპლომებითა და ფასიანი საჩუქრებით;

ავიამოდელისტები, რომლებიც დაიკავებენ მესამე ადგილებს, ჯილდოვდებიან მესამე ხარისხის დიპლომებით.

VIII. მოდელებისადმი წაყენებული ტექნიკური მოთხოვნები

17. პლანერები, რეზინძრავიანი, ტაიმერიანი და თვითმფრინავების კორდული ასლმოდელები, აგრეთვე „საპარო ბრძოლისა“ და რადიოთისამართავი თვითმფრინავის მოდელი ან პლანერი უნდა შეესაბამებოდეს „სსრკ ავიასამოდელო სპორტში შეჯიბრების ჩატარების წესების“ ტექნიკურ მოთხოვნებს.

18. რაკეტის მოდელები უნდა იყოს ერთსაფეხურიანი, მყარ საწვავზე მომუშავე ძრავებით. მოდელის წონა არ უნდა აღემატებოდეს 150 გრამს. მოდელის კორპუსი და ძრავა არ უნდა იყოს ლითონის (დასაშევებია, რომ მხოლოდ ძრავის ძირი იყოს ლითონის). ძრავა უნდა წააგავდეს მუყაოს ვაზნას. რაკეტის მიწაზე დაშვება აუცილებლად უნდა ხორციელდებოდეს მაპარაშუტებელი მოწყობილობით.

19. ექსპერიმენტულ მოდელს უნდა ჰქონდეს წონა არა უმეტესი 5 კგ-ისა, ფრთის სიგრძე არ უნდა აღემატებოდეს 5 მ, ხოლო საერთო გამტანი ფართობი—150 დც².

ექსპერიმენტულ მოდელებს მიეკუთვნება: თავისუფალმფრენი მოდელები, ვერტმფრინავი, ავტოჟირი, „მფრინავი ფრთის“ და „იხვის“

ტიპის მოდელები; მრავალძრავიანი მოდელები ხრახნდრავიანი ჯგუფიდან, რომელთა ძრავებიც განლაგებულია ფუზელაჟის ნით, „იალქნის“ ტიპის (სტაბილიზატორის გარეშე), მქნევარა ფრთებიანი მოდელი და მოდელი რაკეტის ძრავით.

IX. შეჯიბრების ჩატარების პირობები

20. მოსწავლე-ავიამოდელისტთა რესპუბლიკური შეჯიბრება ჩატარდება „სსრ კავშირის ავიასამოდელო სპორტში შეჯიბრების ჩატარების წესების“ სრული დაცვით (1965 წლის ცვლილებების გათვალისწინებით).

21. რაკეტის მოდელი შემოწმდება ფრენის ხანგრძლიობაზე 3-ჯერ გაშვებით. თითოეული გაშვების მაქსიმალური ფრენის ქრონომეტრული დრო 3 წუთია (180 წამი).

ყოველ მონაწილეს თითოეულ გაშვებაზე ეძღვა ორი ცდის უფლება. ცდის უფლება მიეცემა იმ შემთხვევაში:

ა) თუ რაკეტის მოდელი არ აფრინდა ელექტროგამშვები მოწყობილობის ჩართვიდან 30 წამის განმავლობაში;

ბ) თუ მოდელი აფეთქდა და დაიწვა გამშვებ მოწყობილობაზე;

გ) თუ რაკეტის მოდელის ფრენა გაგრძელდება 10 წამზე ნაკლებ დროს;

დ) თუ რაკეტა დაეშვა მაპარაშუტებელი მოწყობილობის გარეშე.

22. ექსპერიმენტული მოდელები შეფასდებიან მოდელის ფრენის ხანგრძლიობაზე.

ყოველ მონაწილეს ეძღვა უფლება ჩატაროს ხუთი ჩასათვლელი გაშვება; თითოეულ გაშვებაში ჩაეთვლება მაქსიმუმი 180 ქულა.

ყოველ გაფრენაზე მონაწილეს ორი ცდის ჩატარების უფლება აქვს. ცდად ჩაითვლება ფრენა არანაკლებ 20 წამისა.

ვერტმფრინავის, ავტოფირის, „მფრინავი ფრთის“ ტიპისა და მრავალძრავიან მოდელებს, აგრეთვე, იხვის“ და „იალქნის“ ტიპის მოდელებს და ფუზელაჟში მოთავსებულ ხრახნდრავიან ჯგუფის მოდელებს, დაერიცხება ერთი ქულა მოდელის ფრენის ყოველ წამზე. ქნევარა ფრთებიან მოდელებს და რაკეტულ ძრავაზე მომუშავე მოდელებს ფრენია თითოეულ წამზე დაერიცხებათ 3—3 ქულა. მოდელზე დაყენებული მექანიკური ძრავის მუშაობის ხანგრძლიობა არ უნდა აღემატებოდეს 60 წამს.

3. ქრებული

23. რაღიოთი სამართავმა მოდელმა სამჯერ უნდა იფრინოს
5—5 წუთი და მიწაზე დაეშვას 100 მ დამეტრის წრეში. შოდე-
ლის ფრენის თითოეულ წამზე დაერიცხება ერთი ქულა. თუ
დაშვების დროს მოდელი მიწას წრის გარეთ შეეხო, მას დაერიცხე-
ბა 0 ქულა.

24. გუნდური პირველობა განისაზღვრება გათამაშებაში მო-
ნაწილე გუნდის რვა წევრის მიერ პირად პირველობაში შეგროვი-
ლი ქულების ჯამით. გუნდი, რომელიც მოავროვებს ქულების მაქ-
სიმალურ რაოდენობას, ჩაითვლება გამარჯვებულად.

ПРИКАЗ № 1373 ПО МИНИСТЕРСТВУ ПРОСВЕЩЕНИЯ
ГРУЗИНСКОЙ ССР от 15-го ДЕКАБРЯ 1965 ГОДА

об итогах XXXIV Республиканских соревнований юных авиамоделистов, II Республиканских соревнований юных судомоделистов и о проведении XXXV Республиканских соревнований юных авиамоделистов и III Республиканских соревнований юных судомоделистов

Отмечаю, что в последнее время среди учащейся молодежи Республики большое распространение получило увлечение авиамоделизмом и судомоделизмом. Республиканские соревнования, проведенные за последние годы и участие школьных команд Грузии во Всесоюзных соревнованиях по этим видам спорта, показали тот большой интерес и стремление, которые проявляет наша молодежь к этому делу.

Особенно оживилась работа во многих школах и внешкольных детских учреждениях Республики в ходе подготовки к III спартакиаде по техническим видам спорта.

В кружках юных авиамоделистов и юных судомоделистов школ и внешкольных детских учреждений сотни пионеров и школьников, наряду с изучением теоретических вопросов, практически строят действующие модели различных видов самолетов и судов.

В XXXIV лично-командных Республиканских соревнованиях юных авиамоделистов, которые проходили с 6-го по 10-ое июля 1965 года, участвовало 15 команд, в составе 140 учащихся (в прошлом году участвовало 12 команд, в составе 117 учащихся), а во II Республиканских соревнованиях юных судомоделистов принял участие 61 учащийся разных городов и районов Республики (в прошлом году участвовало 14 учащихся).

Проведенные соревнования показали, что уровень знаний юных авиамоделистов и судомоделистов намного повысился по сравнению с предыдущими соревнованиями.

Модели, представленные учащимися на соревнования, отличались высокими эстетическими, ходовыми и летными данными. Благодаря этому на высоком спортивном уровне прошли означенные соревнования, на которых было выявлено много способных авиамоделистов и судомоделистов, работы которых заслужили высокую оценку.

На соревнованиях юных авиамоделистов норму кандидата в мастера спорта выполнил ученик VIII класса 119-ой средней школы Юрий Абраменков. Учащийся г. Тбилиси Ираклий Мелкуа, Игорь Капчинский, Нугзар Циклаури, Александр Гонгин, учащийся мерийской средней школы Махарадзевского района Александр Тенейшвили и др. выполнили нормы I и II спортивного разряда.

Экспериментальная модель, изготовленная учащимися VIII класса 2-ой средней школы гор. Тбилиси Виктором Наркевичем, установила Республиканский рекорд. Эта модель продержалась в воздухе 6 минут 48 секунд.

На означенных соревнованиях учащиеся выступали также с моделями ракетного класса. Модель, изготовленная учащимся X класса 39-ой средней школы г. Тбилиси Робертом Манашеровым, показала рекордное время среди моделей этого класса—ее рекорд превзошел результаты Всесоюзных соревнований. В результате соревнований общекомандное 1-ое место завоевала команда Центральной станции юных техников (руководитель Р. Шматков), 2-ое место—команда Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзнерадзе (руководитель Б. Жуйков), а 3-е место—команда 83-ей средней школы г. Тбилиси (руководитель О. Семенов).

Во II Республиканских соревнованиях юных судомоделистов впервые в нашей действительности участвовали действующие модели судов, управляемых по радио, которые на расстоянии могли выполнять 4 команды.

Среди действующих моделей этого типа Республиканский рекорд установила ученица IV класса 20-ой средней школы г. Тбилиси Алла Нуцубидзе. Хорошие ходовые результаты показала действующая модель самоходного буксира, изготовленная учеником X класса 64-ой средней школы гор. Тбилиси Арчилом Майсурадзе. В индивидуальных соревнованиях Республиканский рекорд установила действующая модель подводной лодки, изготовленная учеником V класса 10-ой средней школы гор. Батуми Анатолием Морозовым.

Большинство моделей, представленных на соревнования судомоделистов, показало, что пионеры и школьники имеют удовлетворительную подготовку в деле расчета и изготовления моделей морских и речных судов.

Эти модели отличались своеобразной оригинальностью и внешним оформлением. Большая часть действующих моделей, представленных на II Республиканские соревнования юных судомоделистов, отвечала требованиям, предусмотренным положением.

На означенных соревнованиях командное первое место за-воевал морской клуб Республиканского комитета ДОСААФ (руководитель Т. Латария), второе место — команда Центральной станции юных техников (руководитель М. Цалкаламанидзе), третье же место — команда областной станции юных техников Аджарской АССР (руководитель В. Морозов).

Проведенные соревнования юных авиамоделистов и юных судомоделистов наряду с положительными сторонами показали и то, что некоторые отделы народного образования Республики не выполнили приказа Министерства просвещения Грузинской ССР об участии школ и внешкольных детских учреждений в технических видах спорта.

Заведующие отделами народного образования Ахалкалакского, Абашского, Богдановского, Болниssкого, Боржомского, Горийского, Гурджаанского, Зестафонского, Каспского, Ланчхутского, Мцхетского, Сагареджойского, Самтредского, Сигнахского, Телавского, Хашурского, Цхакаевского и других районов и городов формально отнеслись к этому делу, в результате чего не смогли обеспечить укомплектование школьных команд и их участие в Республиканских соревнованиях.

Многие школы и станции юных техников еще не позабо
лись об организации кружков по этим видам, а там, где они уже
существуют—не оказывают им действенной помощи.

Соревнования показали также, что большинство внешколь-
ных детских учреждений: домов пионеров и станций юных тех-
ников, не приняло в них участия (областная станция юных тех-
ников Абхазской АССР; тбилисская, потийская и горийская
станции юных техников, районные дома пионеров Ленинского.
Октябрьского, Орджоникидзевского, Кировского и 26 Комиссаров
гор. Тбилиси; дом пионеров Зугдидского района и др.). В сорев-
нованиях судомоделистов не приняли участие юные судомоделисты
областной станции юных техников Юго-Осетии, домов пионе-
ров Абхазской и Аджарской АССР и тбилисского Дворца пионе-
ров и школьников им. Б. Дзнетадзе.

Низок был технический уровень команд юных авиамоделистов
областной станции юных техников г. Чиатура, принимавших
участие в соревновании.

Приказываю:

1. Представленные организационными комитетами проекты
о награждении команд и отдельных учащихся, победивших в XXXIV
Республиканских соревнованиях юных авиамоделистов и II Респ-
убликанских соревнованиях юных судомоделистов утвердить (при-
ложение № 1, 2).

2. За плодотворную помощь в работе кружков юных авиа-
моделистов и юных судомоделистов и успехи, достигнутые в Рес-
публиканских соревнованиях объявить благодарность и наградить
грамотами работников школ и внешкольных учреждений:

1. Шматкова Рудольфа—заведующего авиамодельной лабора-
торией Центральной станции юных техников;

2. Жуйкова Бориса—заведующего авиамодельной лаборато-
рией тбилисского Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзне-
ладзе;

3. Семенова Олега—руководителя авиамодельного кружка
83-й средней школы г. Тбилиси;

4. Старинина Виталия—руководителя авиамодельного круж-
ка руставской городской станции юных техников;

5. Мойцрапишвили Чолу — руководителя авиамодельного кружка мерийской средней школы Махарадзевского района;
 6. Воробейчика Якова — директора 83-й средней школы г. Тбилиси;
 7. Гбронидзе Шота — директора мерийской средней школы Махарадзевского района;
 8. Гвенцадзе Василия — директора руставской городской станции юных техников;
 9. Лаврентьева Андрея — зам. начальника морского клуба Тбилисского комитета ДОСААФ, главного судью соревнований судомоделистов;
 10. Давиташвили Владимира — преподавателя 62-ой средней школы, главного судью соревнований авиамоделистов;
 11. Чилиджян Сурена — заведующего авиамодельной лабораторией областной станции юных техников Аджарской АССР;
 12. Шервашидзе Карла — директора областной станции юных техников Аджарской АССР;
 13. Егорова Алексея — руководителя авиамодельного кружка 2-ой средней школы гор. Ткварчели;
 14. Пеквейшвили Мери — директора 2-ой средней школы г. Ткварчели;
 15. Ареншильда Артура — руководителя кружка судомоделистов кутаисского дома пионеров и школьников.
3. На базе Центральной станции юных техников летом 1966 года провести III Республиканские соревнования юных судомоделистов и XXXV Республиканские соревнования юных авиамоделистов
4. Соревнования юных судомоделистов провести с 27-го по 30 июня 1966 года, а соревнования юных авиамоделистов — с 6-го по 10-ое июля 1966 года.
 5. В целях обеспечения проведения соревнований юных судомоделистов на высоком уровне создать организационный комитет в следующем составе:
1. Перадзе Бидзина — заместитель начальника Управления школ Министерства просвещения Грузинской ССР — председатель организационного комитета;
 2. Шеварднадзе Александр — начальник спасательной службы и морской подготовки Республиканского комитета ДОСААФ Гру-

зинской ССР—заместитель председателя организационного комитета;

3. Орахелашвили Александр—школьный инспектор Министерства просвещения Грузинской ССР;

4. Островская Валентина — зам. заведующего отделом ЦК ЛКСМ Грузии;

5. Беридзе Константин—начальник морского клуба Тбилисского комитета ДОСААФ;

6. Лаврентьев Андрей—заместитель начальника морского клуба Тбилисского комитета ДОСААФ;

7. Эпиташвили Георгий—директор Центральной станции юных техников;

8. Кикнадзе Георгий—методист Центральной станции юных техников;

9. Латария Тенгиз—заведующий судомодельной лабораторией Республиканского комитета ДОСААФ.

6. В целях обеспечения проведения XXXV Республиканских соревнований юных авиамоделистов на высоком уровне создать организационный комитет в следующем составе:

1. Берозашвили Ираклий—заместитель Министра просвещения Грузинской ССР—председатель организационного комитета;

2. Ткешелашвили Шота—начальник авиаспортивного клуба Республиканского комитета ДОСААФ—заместитель председателя;

3. Островская Валентина—заместитель заведующего отделом ЦК ЛКСМ Грузии;

4. Орахелашвили Александр—школьный инспектор Министерства просвещения Грузинской ССР;

5. Эпиташвили Георгий—директор Центральной станции юных техников;

6. Шматков Рудольф—заведующий авиамодельной лабораторией Центральной станции юных техников;

7. Топадзе Николай—заведующий авиамодельной лабораторией Республиканского комитета ДОСААФ.

7. Положение о проведении Республиканских соревнований юных судомоделистов и юных авиамоделистов утвердить (прилагается).

8. Организационным комитетам вышеозначенных соревнований составить планы работы, руководить проведением соревнований и периодически докладывать Министерству просвещения о ходе подготовки команд авиамоделистов и судомоделистов.

9. Центральной станции юных техников (тov. Эпиташвили Г.):

а) оказать соответствующую помощь руководителям кружков судомоделизма и авиамоделизма школ и внешкольных учреждений;

б) командировать специалистов в города и районы Республики для оказания помощи школам в ходе подготовки к соревнованиям; оказывать действенную помощь вновь организованным кружкам авиамоделистов и судомоделистов;

в) до 25 декабря с. г. составить и представить Управлению снабжения и подсобных предприятий Министерства просвещения Грузинской ССР список материалов, необходимых для проведения соревнований и кружковой работы;

г) обеспечить к 1966 году подготовку и выпуск брошюр с описаниями действующих моделей по авиамоделизму и судомоделизму.

10. Министрам просвещения Абхазской и Аджарской АССР, заведующему областным отделом народного образования Юго-Осетии, заведующим отделами народного образования городов и районов Республики:

а) ознакомить директоров и руководителей кружков восьмилетних и средних школ и внешкольных учреждений с результатами XXXIV Республиканских соревнований авиамоделистов и II Республиканских соревнований судомоделистов, а также с условиями и положениями проведения XXXV Республиканских соревнований авиамоделистов и III Республиканских соревнований судомоделистов; обеспечить массовое участие учащихся в соревнованиях;

б) в деле проведения соревнований неуклонно руководствоваться существующими положениями;

в) согласно положениям создать комитеты содействия и до 25-го мая 1966 года на местах провести соревнования, а для Республиканских соревнований соответственно укомплектовать сборные команды;

г) принять действенные меры для создания в каждой школе кружков авиамоделистов и судомоделистов и оказывать всестороннюю помощь их плодотворной работе;

д) подготовку к участию в Республиканских соревнованиях, как правило, начинать с начала каждого года.

11. Директорам тбилисского и кутаисского Дворцов пионеров и школьников, областных и городских станций юных техников и домов пионеров принять решительные меры для обеспечения нормальной работы кружков авиамоделистов и судомоделистов и их деятельность тесно увязать с задачами соревнований.

12. Планово-финансовому Управлению Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. Квачадзе А.) предусмотреть в бюджете Центральной станции юных техников на 1966 год суммы, необходимые для проведения Республиканских соревнований юных авиамоделистов и юных судомоделистов, а также составления и издания описаний действующих моделей.

13. Управлению снабжения и подсобных предприятий Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. Арвеладзе С.) в соответствии с требованиями Республиканских организационных комитетов выделить материалы, необходимые для проведения Республиканских соревнований и кружковой работы.

14. Редакциям газеты „Сахалхо Ганатлеба“ и журнала „Школа да Цховреба“ периодически освещать работу кружков авиамоделистов и судомоделистов и вопросы подготовки к соревнованиям.

15. Управлению школ Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. Джавахия Д.) руководить делом подготовки и проведения соревнований авиамоделистов и судомоделистов.

Основание: постановление коллегии Министерства просвещения Грузинской ССР от 18 декабря 1965 года.

Министр просвещения

Грузинской ССР Т. Лашкарошвили

Итоги XXXIV Республиканских соревнований юных авиамоделистов и
II Республиканских соревнований юных судомоделистов и победившие коллективы,
которым переданы ценные подарки и дипломы

№ п/п.	Наименование организации	Занятое место	Чем награждается
1	2	3	4
1	1-ая команда авиамоделистов Центральной станции юных техников	I	Дипломом 1-ой степени и кубком стоимостью 40 рублей
2	Команда морского клуба Республиканского комитета ДОСААФ	I	Дипломом 1-ой степени и кубком стоимостью 40 рублей
3	2-ая команда авиамоделистов Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзинладзе г. Тбилиси	II	Дипломом 2-ой степени и вымпелом стоимостью 15 рублей
4	Команда судомоделистов Центральной станции юных техников	II	Дипломом 2-ой степени и вымпелом стоимостью 15 рублей
5	Команда авиамоделистов тбилисской 83-ей средней школы	III	Дипломом III степени
6	Команда судомоделистов Областной станции юных техников Аджарской АССР	III	Дипломом III степени
7	Команда школьников-судомоделистов Абхазской АССР	IV	—

1	2	3	4
8	2-я команда авиамоделистов Центральной станции юных техников	IV	—
9	1-я команда авиамоделистов Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзнеладзе г. Тбилиси	V	—
10	Команда судомоделистов-школьников потийской городской станции юных техников	V	—
11	Команда школьников-судомоделистов г. Кутаиси	VI	—
12	Команда авиамоделистов мериийской средней школы Махарадзевского района	VI	—
13	Команда школьников-авиамоделистов руставской городской станции юных техников	VII	—
14	Сборная команда школьников-судомоделистов Гегечкорского района	VII	—
15	Команда школьников-авиамоделистов Областной станции юных техников Аджарской АССР	VIII	—
16	Команда школьников-судомоделистов руставской городской станции юных техников	VIII	—

1	2	3	4
17	Команда школьников-авиамоделистов Ткварчельской 2-ой средней школы	IX	—
18	Команда школьников-судомоделистов г. Ткварчели	IX	—
19	Команда школьников-авиамоделистов Ахалцихского района	X	—
20	Команды школьников-авиамоделистов г. г. Кутаиси, Чиатура и Цхинвали	III	—
21	Команда школьников-авиамоделистов Ахметского района	XIV	—

С П И С О К

учащихся, победителей в XXXIV Республиканских соревнованиях юных авиамоделистов и во II Республиканских соревнованиях юных судомоделистов, которые награждены
дипломами и ценностями подарками

№№ п/п.	Фамилия и имя	Район, город	Школа	Класс	По какому виду и классу модели награжден
1	2	3	4	5	6
	Дипломом 1-ой степени и ценным подарком стоимостью 10 рублей				
1	Капчинский Игорь	г. Тбилиси	11-я	XI	По действующим моделям планеров
2	Абраменков Юрий	"	119-я	VIII	По резиномоторным моделям самолетов
3	Гонгин Александр	"	37-я	IX	По таймерным моделям самолетов
4	Наркевич Виталий	"	2-я	VIII	По экспериментальным моделям самолетов
5	Манчшеров Роберт	"	39-я	X	По действующим моделям ракет

1	2	3	4	5	6
6	Гава Владимир	г. Тбилиси			По моделям-копиям самолетов
7	Каландадзе Руслан	"	43-я	X	По моделям самолетов "воздушного боя"
8	Нуцубидзе Алла	"	20-ая	IV	По действующим радиоуправляемым моделям судов
9	Морозов Анатолий	г. Батуми	10-ая	V	По действующим моделям подводных лодок
10	Майсурадзе Арчил	г. Тбилиси	64-ая	X	По действующим моделям самоходных судов
11	Адамицкий Анатолий	"	2-ая	IX	По действующим моделям скоростных судов
Дипломом 2-ой степени и ценным подарком стоимостью 5 рублей					
1	Гемиджян Вазген	г. Батуми	11-ая	VIII	По действующим моделям радиоуправляемых судов
2	Терентьев Леонид	г. Поти	8-ая	IX	По действующим моделям подводных лодок
3	Гришашивили Алла	г. Тбилиси	48-ая	VII	По действующим моделям самоходных судов
4	Тененишвили Александр	Махарадзев, р-н	мерийская ср. шк.	XI	По действующим моделям самолетов "воздушного боя"
5	Зубанов Владимир	г. Ткварчели	2-ая	VII	По моделям-копиям самолетов
6	Осипов Михаил	г. Рустави	2-ая	XI	По действующим моделям ракет

1	2	3	4	5	6
7	Калчинский Игорь	г. Тбилиси	2-ая *	XI	По экспериментальным моделям самолетов
8	Элиозов Темур	"	66-ая	VIII	По таймерным моделям самолетов
9	Каландадзе Руслан	"	43-ая	X	По резиномоторным моделям самолетов
10	Залетов Валерий	"	83-я	VIII	По действующим моделям планеров
Дипломом 3-ей степени					
1	Циклаури Нугзар	г. Тбилиси	83-я	X	По действующим моделям планеров
2	Мелкуа Ираклий	"	8-ая	IX	По резиномоторным моделям самолетов
3	Книга Игорь	"	83-я	X	По таймерным моделям самолетов
4	Артиусов Николай	г. Батуми	15-ая	X	По экспериментальным моделям самолетов
5	Талесник Владимир	г. Тбилиси	83-я	VII	По действующим моделям ракет
6	Галушко Александр	г. Батуми	18-ая	XI	По действующим моделям самолетов "воздушного боя"
7	Кудряшов Михаил	г. Тбилиси	64-ая	X	По действующим моделям радиоуправляемых судов
8	Чатов	г. Сухуми	3-я	VIII	По действующим моделям подводных лодок
9	Базов И.	"	5-ая	IX	По действующим моделям самоходных судов

У т в е р ж д е н о
постановлением коллегии Министерства
просвещения Грузинской ССР от
18-го декабря 1965 года

П О Л О Ж Е Н И Е

о проведении 3-их Республиканских лично-командных соревнований юных судомоделистов

I. Цель проведения соревнований:

1. а) подведение итогов работы, проведенной в школах и внешкольных учреждениях по судомоделизму;
- б) популяризация судомоделизма среди учащихся восьмилетних и средних школ Республики и его дальнейшее развитие;
- в) расширение сети судомодельных кружков и вовлечение в них широких масс учащихся;
- г) укомплектование сборной команды юных судомоделистов для участия во Всесоюзных соревнованиях.

II. Время и место проведения соревнований

2. Республиканские соревнования по морскому моделизму проводятся с 27-го по 30-ое июня включительно в г. Тбилиси.

III. Организация соревнований

3. Для подготовки и общей организации соревнований создается Республиканский организационный комитет, в состав которого входят представители Министерства просвещения Грузинской ССР, ЦК ЛКСМ Грузии, Республиканского комитета ДОСААФ и внешкольных детских учреждений.

4. Непосредственное проведение соревнований возлагается на начальника соревнований и судейскую коллегию, утвержденных Республикаんским организационным комитетом.

5. Для проведения соревнований в Абхазской и Аджарской АССР, Юго-Осетинской автономной области, городах и районах Республики, создаются местные комитеты содействия, составы которых утверждают соответствующие органы народного образования совместно с комсомольскими организациями и комитетами ДОСААФ.

6. Комитеты содействия до 25-го мая 1966 года проводят местные соревнования судомоделистов и для участия в Республикаんских соревнованиях комплектуют сборные команды.

IV. В Республикаんских соревнованиях будут разыграны

а) переходящий кубок за командное первенство;

б) звание чемпиона Грузии 1966 года по морскому моделизму по всем классам моделей, указанных в V пункте настоящего положения.

Для обмена опытом по конструкции, изготовлению и запуску моделей в конце соревнований будет проведена конференция участников соревнований.

V. Участники соревнований

7. На Республикаんские соревнования по морскому моделизму будут допущены учащиеся восьмилетних и средних школ и школ-интернатов.

8. Каждая команда комплектуется из 5 учащихся. В команду входят судомоделисты со следующими моделями:

а) модель миноносца, грузопассажирской модели или буксира — 1 шт;

б) модель подводной лодки с резиновым двигателем — 1 шт;

в) модель глиссера с двигателем объемом 2,5 куб.—1 шт;

г) модель глиссера с воздушным винтом с двигателем объемом 2,5 куб—1 шт;

д) радиоуправляемая модель судна—1 шт.

Команду сопровождает руководитель возрастом не моложе 18 лет.

9. На соревнования будет допущена также и неукомплектованная команда.

VI. Командировка участников соревнований и их обеспечение

10. Каждая команда не позже 15-го июня 1966 года должна представить организационному комитету заявку об участии в соревнованиях по адресу: г. Тбилиси, пр. А. Церетели № 1, Центральная станция юных техников.

11. Команды судомоделистов на место соревнований, в г. Тбилиси прибывают только по вызову организационного комитета.

12. Дорожные расходы до места соревнования и обратно оплачиваются Республиканским организационным комитетом.

13. Все участники, судьи и обслуживающий персонал, в период проведения соревнований будут обеспечены бесплатным питанием и общежитием.

14. Руководитель команды должен иметь следующие документы:

а) справку о переводе учащегося в следующий класс, на каждого члена команды в отдельности;

б) список членов команды, заверенный командирующей организацией;

в) справку от врача о состоянии здоровья на каждого члена команды;

г) командировочный листок;

д) копию вызова Республиканского организационного комитета.

VII. Награждение

15. Коллективы, победители в Республиканских соревнованиях награждаются:

а) команда, занявшая 1-ое место — кубком Министерства просвещения Грузинской ССР и дипломом I степени, а члены команды — дипломами I степени;

б) команда, занявшая 2-ое место — вымпелом и дипломом II степени, а члены команды — дипломами II степени;

в) команда, занявшая 3-е место и члены команды — дипломами III степени.

16. Учащиеся—судомоделисты, занявшие первые места по классам моделей, награждаются дипломами I степени и ценностями подарками; им присваивается также звание чемпионов 1966 года по морскому моделизму.

Судомоделисты, которые займут вторые места, награждаются дипломами II степени и ценностями подарками.

Судомоделисты, которые займут третьи места — дипломами III степени.

Судомоделистам, которые выполнят нормы на III, II и I разряды, присваиваются соответствующие разряды по судомоделизму.

VIII. Технические требования, предъявляемые к моделям

17. Все модели, представленные на соревнования должны соответствовать техническим условиям Правил проведения соревнований по судомодельному спорту СССР.

IX. Условия проведения соревнований

18. Республика́нские соревнования судомоделистов-школьников проводятся в соответствии с Правилами проведения соревнований по судомодельному спорту СССР.

X. Оценка судомоделей

19. Представленные на соревнования модели будут оцениваться по техническим требованиям Правил проведения соревнований по судомодельному спорту СССР.

Примечание: Командное первенство определяется по сумме очков, полученных каждым участником по личному первенству.

Команда, которая наберет максимальное количество очков, будет считаться победительницей.

Утверждено
постановлением коллегии Министерства
просвещения Грузинской ССР от
18-го декабря 1965 года

ПОЛОЖЕНИЕ

О ПРОВЕДЕНИИ XXXV РЕСПУБЛИКАНСКИХ ЛИЧНО-КОМАНДНЫХ СОРЕВНОВАНИЙ ЮНЫХ АВИАМОДЕЛИСТОВ

I. Цель проведения Республиканских соревнований юных авиамоделистов:

1. а) подведение итогов работы, проведенной в школах и внешкольных учреждениях по авиамоделизму;
- б) популяризация авиамоделизма среди учащихся восьмилетних и средних школ Республики и его дальнейшее развитие;
- в) расширение сети авиамодельных кружков и вовлечение в них широких масс учащихся;
- г) укомплектование сборной команды юных авиамоделистов для участия во Всесоюзных соревнованиях авиамоделистов-школьников.

II. Время и место проведения соревнований

2. Республиканские авиамодельные соревнования проводятся с 6-го по 10-ое июля 1966 года в г. Тбилиси и Болниси.

III. Организация соревнований

3. Для подготовки и проведения соревнований создается Республиканский организационный комитет, в состав которого входят представители Министерства просвещения Грузинской ССР, ЦК ЛКСМ Грузии, Республиканского комитета ДОСААФ и внешкольных детских учреждений.

4. Непосредственное проведение соревнований возлагается на начальника соревнований и судейскую коллегию, утвержденных Ресpubликанским организационным комитетом.

5. Для проведения соревнований в Абхазской и Аджарской АССР, Юго-Осетинской автономной области, в городах и районах Республики создаются местные организационные комитеты содействия, составы которых утверждает орган народного образования совместно с комсомольскими организациями и комитетами ДОСААФ.

6. Комитеты содействия до 25-го мая 1966 года проводят местные соревнования авиамоделистов и для участия в Республиканских соревнованиях комплектуют соответствующие подготовленные команды.

IV. Участники соревнований

7. На Республиканские авиамодельные соревнования будут допущены учащиеся восьмилетних и средних школ и школ-интернатов Грузинской ССР.

8. Каждая команда комплектуется из 9 учащихся. В команду входят учащиеся со следующими моделями:

- а) с моделью планера—1—2 модели 1 чел;
- б) с резиномоторной моделью—1—2 модели 1 чел;
- в) с таймерной моделью—1—2 модели 1 чел;
- г) с однокомандной радиоуправляемой моделью планера или самолета 1—2 модели 1 чел;
- д) с экспериментальной моделью—1—2 модели . . . 1 чел;
- е) с кордовой моделью-копией самолета—1—2 модели 1 чел;
- ж) с моделью ракеты—1—3 модели 1 чел;
- з) с моделью самолетов „воздушного боя“ 1 чел;
- и) руководитель без модели (не моложе 18 лет) . . 1 чел;

V. В республиканских соревнованиях будут разыграны

- 9. а) переходящий кубок за командное первенство;
- б) звание чемпиона Грузии по авиамоделизму 1966 года по

VI. Командировка участников соревнований и их обеспечение

10. Каждая команда не позже 12-го июня 1966 года должна представить Республиканскому организационному комитету заявку об участии в соревнованиях. Заявку необходимо переслать по адресу: г. Тбилиси, пр. А. Церетели № 1, Центральная станция юных техников.

11. Команда авиамоделистов из района (города) прибывает на место только по вызову Республиканского организационного комитета.

12. Дорожные расходы до места соревнований и обратно оплачивает Республиканский организационный комитет.

13. Все участники, судьи, обслуживающий персонал в период проведения соревнований будут обеспечены бесплатным питанием и общежитием. Также судьям и обслуживающему персоналу будет выдана среднемесячная зарплата по справкам, представленным с места работы.

14. Руководитель команды должен иметь следующие документы:

а) справку о переводе учащегося в следующий класс на каждого члена команды в отдельности;

б) список членов команды, заверенный командирующей организацией;

в) справку от врача о состоянии здоровья на каждого члена команды в отдельности;

г) командировочный листок;

д) копию вызова Республиканского организационного комитета.

VII. Награждение

15. Коллективы, победители в Республиканских соревнованиях награждаются:

а) команда, занявшая 1-ое место—кубком Министерства просвещения Грузинской ССР и дипломом I степени, а члены команды—дипломами I степени;

б) команда, занявшая 2-ое место—вымпелом и дипломом II степени, а члены команды—дипломами II степени;

в) команда, занявшая 3-е место и члены команды—дипломами III степени.

16. Учащиеся—авиамоделисты, занявшие 1-ые места по классам моделей, награждаются дипломами I степени и ценностями подарками; им присваивается также звание чемпионов по авиамодельному спорту 1966 года.

Авиамоделисты, занявшие 2-ые места награждаются дипломами II степени и ценностными подарками;

Авиамоделисты, занявшие 3-ие места награждаются дипломами III степени.

VIII. Технические требования, предъявляемые к моделям

17. Модели планеров, резиномоторные, таймерные, кордовые, модели-копии самолетов, радиоуправляемые, модели самолетов „воздушного боя“ должны соответствовать техническим требованиям Правил проведения соревнований по авиамодельному спорту в СССР.

18. Модели ракет должны быть одноступенчатыми, с двигателями, работающими на твердом топливе. Вес модели—не более 150 г.

Корпус модели не должен быть металлическим (допускается металлическое донышко двигателя). Двигатель должен быть подобен картонной охотничьей гильзе. Приземление всей ракеты обязательно должно осуществляться на парашютирующем устройстве.

19. Экспериментальные модели должны иметь вес не более 5 кг, размах крыла не более 5 м и общую несущую поверхность не более 150 дцм².

К экспериментальным моделям будут отнесены свободнолетающие модели вертолетов; автожиров; типа „летающее крыло“; типа „утка“; многомоторные; с винтомоторной группой, расположенной внутри фюзеляжа; типа „парус“ (без стабилизатора); с машущим крылом; с ракетным двигателем.

IX. Условия проведения соревнований

20. XXXV Республиканские соревнования авиамоделистов-школьников проводятся в соответствии с Правилами проведения соревнований по авиамодельному спорту в СССР (с учетом изменений 1965 года).

21. Модели ракет испытываются на продолжительность полета в трех запусках. Максимально хронометрируемое время каждого полета—3 минуты (180 очков).

Каждый участник имеет право на две попытки по каждому запуску. Попыткой считается:

- а) если ракета не взлетит в течение 30 секунд после включения электрического пускового устройства;
- б) если ракета взорвется или сгорит на пусковом устройстве;
- в) если полет ракеты продолжается меньше 10 секунд;
- г) если ракета приземлилась без парашютирующего устройства.

22. Экспериментальные модели испытываются на продолжительность полета:

Каждый участник имеет право на пять зачетных полетов, в каждом из которых может быть засчитано максимум 180 очков. По каждому полету участник имеет право на две попытки. Попыткой считается полет не менее 20 секунд.

За полет моделей вертолета, автожира, многомоторной, типов „летающее крыло“, „утка“, „парус“, с винтомоторной группой внутри фюзеляжа начисляется по одному очку за каждую секунду полета. За полет моделей с машущим крылом, ракетным двигателем—по три очка за каждую секунду полета.

Время работы механического двигателя на модели—не более 60 секунд.

23. Радиоуправляемая модель должна совершить три пятиминутных полета и произвести посадку в круг диаметром 100 м. За каждую секунду полета модели засчитывается одно очко. Если

модель при посадке коснулась земли вне круга, ей засчитывается
0 очков.

ЗАМОСТЧИК
ЗВЕЗДОПОДОБНОЕ

24. Командное первенство присуждается по сумме очков, набранных восьмью участниками команды в розыгрыше личного первенства. Команда, набравшая наибольшую сумму очков признается победительницей.

საგარეო სახლების სსრ განათლების სამინისტროს 1965 წ.
29 დეკემბრის ბრძანება № 1389

საბავშვო სახლების მუშაობის შემოწმების შედეგების
შესახებ

აღნიშნავ, რომ სსრ კავშირის განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების პროფკავშირის პრეზიდიუმის 1965 წლის 15 ივნისის დადგენილების საფუძველზე 1965 წლის მეოთხე კვარტალში შემოწმებული იქნა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კველა საბავშვო სახლის მუშაობა.

შემოწმებამ ცხადეყო, რომ საბავშვო სახლების სასწავლო-საომშრდელო მუშაობა, აღსაზრდელთა საყოფაცხოვრებო მომსახურება, ინვენტარითა და სასურსათო საქონლით მომარაგება დამაკმაყოფილებლადაა დაყენებული.

აღსაზრდელთა მაღალ აკადემიურ წარმატებას მიაღწიეს ბათუმის რაიონის მახინჯაურის, კასპის რაიონის, ახალქალაქის, გარდაბნის რაიონის აგარაკ კოჯრის № 1, სამტრედიის რაიონის სოფ. ეწრისა და თეთრიწყაროს რაიონის სოფ. ვაშლოვანის საბავშვო სახლებმა (დირექტორები ა. ზედანია, ა. თარხნიშვილი, მ. მგალობლიშვილი, ნ. შავლაძე, ა. საგინაშვილი). არსებითად არის აგრეთვე ამაღლებული აღსაზრდელთა აკადემიური წარმატება ლენინგრადის, გარდაბნის რაიონის აგარაკ კოჯრის № 5, გურჯაანის რაიონის სოფ. კარდანახის, საჩერის, ქ. თელავის და სურამის საბავშვო სახლებში (დირექტორები ი. მაჭიაშვილი, ვ. სიხარულიძე, მ. მახოშვილი, გ. ხვედელიძე და ს. გოგალაძე).

ცხინვალის რაიონის ჭუროის, სამგორის, ონის, ჭიათურის № 1 და № 2 საბავშვო სახლებში კარგადაა დაყენებული კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობა. მახინჯაურის, რუსთავის, ჭიათურის № 2,

სამგორის, კარდანახის, ონის, საჩერის, ვაშლოვანისა და სურაბეგი
საბავშვო სახლებში დიდი მუშაობა ტარდება აღსაზრდელთა განვითარებისა და
მუნისტური აღზრდის, ბავშვთა ყოველმხრივი განვითარებისა და
მათში შრომითი საქმიანობის ჩვევების დაწერვის მიზნით / მახინ-
ჯაურის, ბათუმის № 1, სამგორისა და სურამის საბავშვო სახლებში-
სერიოზული ყურადღება ექცევა აღსაზრდელთა ინტერნაციონალურ
აღზრდას. 1965 წლის ზაფხულში სურამის გ. დიმიტროვის სახე-
ლობის საბავშვო სახლში ჩატარდა სსრ კავშირის საბავშვო სახლე-
ბის პიონერთა შეკრება. შეკრება ჩა-
ტარდა მაღალ იდეურ დონეზე, მასში აქტიური მონაწილეობა მიი-
ღო მოკავშირე რესპუბლიკების საბავშვო სახლების 150 პიონერმა.

კოჯირის № 1, მახინჯაურის, ლენინგორის, სამგორის, ვაშლო-
ვანისა და სურამის საბავშვო სახლების საძინებელ და სამეცადინო
ოთახებში, სასადილოებსა და სამზარეულოებში სანიმუშო წესრიგი
და სისუფთავები დამყარებული, აღსაზრდელები კოხტად და მორგე-
ბულად არიან ჩაცმულ-დახურული, კარგად მოვლილი, ჯანმრთე-
ლად და მხიარულად გამოიყურებიან. ამ საბავშვო სახლებში კო-
გადა დაყენებული აგრეთვე სამედიცინო მომსახურება.

მიმდინარე წლის 9 თვეში პროფტექნიკურ სასწავლებლებსა და საქართველო-საფასტო სკოლებში მოწყობილია 67 აღსაზრდელი,
უმაღლესსა და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში 22, ხოლო სამუშაოზე მოწყობილი 54.

1964/65 წლებში ჩატარებულ საზოგადოებრივი დათვალიერე-
ბის პროცესში დიდი დანმარება გაეწია საბავშვო სახლებს მატე-
რიალური ბაზის მოწევრიების საქმეში. ლენინგორის საბავშვო
სახლის საჭიროებისათვის შეძენილი იქნა ოთხოთახიანი სტანდარ-
ტული სახლი, გვევქვირის საბავშვო სახლის აღსაზრდელთა საძი-
ნებელ ოთახებს მიემატა 70 კვ. მეტრი ფართობი, კოჯირის № 1
საბავშვო სახლის შენობაზე მიშენდა 80 კვ. მეტრი ფართობის 4
საძინებელი ოთახი, თელავის საბავშვო სახლს მიშენდა 160 კვ.
მეტრი ოთხოთახიანი კაბიტალური ნაგებობა; საშეფო ორგანიზა-
ციის მიერ თელავისა და შუამთის საბავშვო სახლებს გადაეცა 5.0
ათასი მანეთის ინვენტარი; სამტრედიის რაიონის სოფ. ეჭრის
შ. რუსთაველის სახელობის კოლმეურნეობისა და ა/კავკასიის რკი-
ნიგზის სამტრედიის სალიანდაგო დისტანციის მუშაკთა პ/კავშირის
აღვილკომის მიერ ეჭრის საბავშვო სახლში გაყვანილი იქნა სამფა-
ზიანი ელექტრო დენის ხაზი; მოწყობილია კარადა-მაცივარი, ელექ-

ტროქური, ხორცის, პურისა და ბოსტნეულის საჭრელი მანქანებია.
კაპიტალური რემონტი გაუკეთდა შენობა-ნაგებობებს. საშეფო მისამართი
განიზარდია მიერ შეღობილი იქნა გეგმების საბავშვო სახლის
ეზო. შეკეთდა შენობა-ნაგებობანი, აგებულია სამრეცხაო, კეთილ-
მოწყობილია აბანო, სამხარეულო და სასადილო. მახინჯაურის სა-
ბავშვო სახლს შეფა - კახაბრის საბჭოთა მეურნეობამ უსასყიდლოდ
მიუტანა 60 ტონა ორგანული სასუქი, დაურგო 500 ძირი სხვადა-
სხვა სახის ხეხილი. მოწესრიგებული იქნა სურამის საბავშვო სახ-
ლის კარ-მიდამო, ჩატარდა შენობა-ნაგებობათა რეკონსტრუქცია.
საშეფო ორგანიზაციამ კაპიტალურად შეაკეთა რუსთავის საბავშვო
სახლის შენობები, რაზედაც 12,0 ათასი მანეთი დაიხარჯა. მიმდი-
ნარეობს ქ. ბათუმის საბავშვო სახლის 300 ადგილიანი საძინებელი
კორპუსის მშენებლობა და მზადდება დოკუმენტაცია შუამთის სა-
ბავშვო სახლზე მიშენებისათვის

მიუხედავად აღნიშნული წარმატებებისა, საბავშვო სახლების
სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობასა და სამეურნეო-საცინანსო საქ-
მიანობას ჯერ კიდევ სერიოზული ხასიათის ნაკლოვანებანი ახასია-
თებს. ყველა საბავშვო სახლში არაა შესაფერ დონეზე დაყენებული
სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობა, აღსაზრდელთათვის არაა შეკმი-
ლი სწავლისა და აღზრდის ნორმალური პირობები, რის შედეგა-
დაც ადგილი აქვს აკადემიურ ჩამორჩენილობას. ჩოხატაურის სა-
ბავშვო სახლში 51 მოსწავლიდან 16 ვერ ასწრებს, გუდაუთის რაი-
ონის აგარაკ მიუხერის საბავშვო სახლის 103 აღსაზრდელიდან 18
ვერ ასწრებს, ჭიათურის № 1 საბავშო სახლის 63 აღსაზრდელიდან
—9, ახალდაბის საბავშვო სახლის 165 აღსაზრდელიდან —27 და
ა. ზ. ნორიოს საბავშვო სახლში არ ექცევა ყურადღება აღსაზრ-
დელთა კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობას, სუსტად მუშა-
ობს პიონერთა ორგანიზაცია, არაა გაშლილი წრეობრივი მუშაობა.

რესპუბლიკაში არსებული ყველა 28 საბავშვო სახლი მოთავ-
სებულია შეგუებულ შენობებში, მათგან ზოგიერთი სრულიად შეუ-
ფერებელ შენობაშია მოთავსებული. დიდი ხნის ექსპლოატაციის
შედეგად კოჯრის № 3, № 4, № 5, ახალგანვითაში, საჩხერის, შუა-
მთის, სურამის, თბილისის ვაკის, კარდანანისა და ვაშლოვანის
საბავშვო სახლების შენობა-ნაგებობანი იმდენად მძიმე მდგომარეო-
ბაშია, რომ მათი შეკეთება შეუძლებელია.

საბავშვო სახლები გადატვირთულია; სანიტარული ნორმით
დადგენილი 4 კვ. მეტრი საძინებელი ფართობის ნაცვლად ერთ აღ-

განსაკუთრებული
მოდის სახელში

აღსაზრდელზე 2—2 $\frac{1}{2}$ კვ. მეტრი ფართობი მოდის. განსაკუთრებული
ბული სივიწროვეა კოჯრის № 5 საბავშვო სახლში, სადაც ნორმის
მიხედვით უნდა იყოს 86 ბავშვი, ფაქტურად არის 150, ე. ი.
66 ბავშვით მეტი, ქ. თბილისის ვაკის საბავშვო სახლში ზედმეტა-
და მოთავსებული 30 ბავშვი, ქ. რუსთავის საბავშვო სახლში—52,
კოჯრის № 2 საბავშვო სახლში—42, საჩხერის საბავშვო სახლში—
45, კოჯრის № 6 საბავშვო სახლში—60 და ა. შ. სულ რესუბლი-
კის ყველა საბავშვო სახლში ნორმის ზევით არის მოთავსებული
576 ბავშვი.

ნორმის საბავშვო სახლს არ აქვს ელემენტარული პირობები
აღსაზრდელთა ცხოვერებისა, სწავლისა, შრომისა და დასვენებისათ-
ვის, ამ საბავშვო სახლის შენობა-ნაგებობანი ამორტიზებულია, მი-
სასვლელი გზა 5—6 კმზე უვარესია, იგი ინვენტარ-მოწყო-
ბილობით ძალზე ღარიბია, ეზო-კარმიდამო მოუწესრიგებელია,
სახლი სასმელი და სამუჟრნეო წყლით არაა უზრუნველყოფილი, ამ
მიზეზების გამო საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ნებართვით
ეს სახლი მ/წლის 20 დეკემბრიდან დახურულია და აღსაზრდელები
გადაყვანილი არიან სხვადასხვა საბავშვო სახლებსა და სკოლა-
ინტერნატებში.

საბავშვო სახლების აღსაზრდელთა სასურსათო საქონლით
მომარავების საქმე არადამაკმაყოფილებლადაა დაყენებული. ნორ-
მით კუთვნილი პროდუქტებიდან სახლები ვერ ღებულობენ: კარ-
ტოფილს, ახალ რძეს, ბოსტნეულს, ხილს და სხვ. სურამის საბავშ-
ვო სახლის აღსაზრდელებს 1965 წლის მეოთხე კვარტალში სრუ-
ლიად არ მიუღიათ ახალი ხილი, კასპის რაიონის სოფ. ახალქალა-
ქის საბავშვო სახლის აღსაზრდელებს არ მიუღიათ: 175 კგ მაკა-
რონი, 408 კგ კარტოფილი, 148 კგ ხორცი, 272 კგ თევზი, 1086
ცალი კვერცხი. სამტრედიის რაიონის ეჭრის საბავშვო სახლის აღ-
საზრდელებს დაკლდათ: 1135 კგ კარტოფილი, 678 კგ ხილი, 333
კგ თევზი, 2376 ცალი კვერცხი; ჩოხატაურის საბავშვო სახლის
აღსაზრდელებს—1281 კგ კარტოფილი, 145 კგ ფევილი, 451 კგ
ბოსტნეული, 2358 კგ ხილი, 301 კგ ხორცი, 453 კგ თევზი, 1776
ლიტრი რძე, 3143 ცალი კვერცხი და სხვ. ანალოგიური მდგომა-
რეობაა მიუსერას, ბათუმის, თელავისა და ზოგიერთ სხვა საბავშვო
სახლში. სასურსათო საქონლით განსაკუთრებით ცუდად მარაგდე-
ბიან ის საბავშვო სახლები, რომლებსაც ცეკვებირი ემსახურება.

მიუსერის, ჩოხატაურის, ჭიათურის № 1 და № 2 და ახალქა ლაქის საბავშვო სახლებში არადამაკმაყოფილებლადაა დაყენებული სამედიცინო მომსახურება. ჭიათურის საბავშვო სახლებს დღემდე არა ჰყავთ ექიმი. ახალქალაქის საბავშვო სახლში არ ჩატარებულა აღსაზრდელთა ღრმა სამედიცინო შემოწმება, არაა მოწყობილი იზოლატორი, არ ტარდება აღსაზრდელთა თერმომეტრიზაცია, საკმაო რაოდენობით არა აქვთ მედიკამენტები; ჩოხატაურის საბავშვო სახლის სანიტარულ-ჰიგიენური მდგომარეობა არადამაკმაყოფილებელია, არ ტარდება ღრმა სამედიცინო შემოწმება, არაა შევსებული აღსაზრდელთა სამედიცინო რუკები და სხვ.

თელავის, შუამთის, ახალქალაქის, მიუსერის, ლენინგრძის, კოჯარის ექვსივე და ზოგიერთ სხვა საბავშვო სახლში არაა ჩამოყალიბებული მზრუნველთა საბჭოები. უმოქმედობას იჩენს ახალქალაქის (კასპის რაიონი) საბავშვო სახლის შეფი მეტების აგურის ქარხნის პროფესიურული ორგანიზაცია; ლენინგრძის, თელავის, მიუსერისა და სამეცნიერო საბავშვო სახლებს დღემდე არა ჰყავთ საშეფო ორგანიზაციები.

გუდაუთის, გარდაბნის, თეთრიწყაროს, კასპის, ჩოხატაურის, ჭიათურისა და ზოგიერთი სხვა რაიონის და ქალაქის მზრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასკომების განათლების განყოფილებები არ ამოწმებენ საბავშვო სახლების მუშაობას, არ აქცევენ ყურადღებას მზრუნველთა საბჭოებისა და საშეფო ორგანიზაციების მუშაობას, არ ღებულობენ ზომებს საბავშვო სახლების სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობასა და სამეცნიერო-საფინანსო საქმიანობაში არსებულ ნაკლოვანებათა გამოსწორებისათვის.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებებმა:

ა) 1966 წლის 15 თებერვლამდე შეამოწმონ ყველა საბავშვო სახლის მუშაობა, შემოწმების შედეგები ამ ბრძანებასთან ერთად განიხილონ კოლეგიებისა და სახალხო განათლების საბჭოების სხდომებზე და დასახონ და გაატარონ ქმედითი ღონისძიებანი შემჩნეულ ნაკლოვანებათა სალიკვიდაციოდ; მიღებული დადგენილების ასლი წარმოუდგინონ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1966 წლის 1 მარტამდე;

ბ) როგორც წესი, ყოველ 6 თვეში ერთხელ მაინც შეიმუშავა
ლონ საბავშვო სახლების სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობა და მუშაობის გამოსახულებლად;

ვ) გააუმჯობესონ დირექტორების, დირექტორის მოადგილეების სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარღვი, აღმზრდელების, შრომის ინსტრუქტორებისა და მომსახურე პერსონალის შემადგენლობა, სისტემატურად იზრუნონ მათი იდეურ პოლიტიკური დონისა და პედაგოგიური ოსტატობის ამაღლებისათვის, გააძლიერონ მეთოდური მუშაობა. ეფავოგთათვის სისტემატურად მოაწყონ თეორიული ხასიათის სემინარები და თათბირები;

ზ) მიიღონ ზომები სამრეწველო საჭარმოების, საბჭოთა მეურნეობებისა, კოლმეურნეობების, ორგანიზაცია-დაწესებულებების მხრივ საბავშვო სახლებისადმი შეფობის გასაძლიერებლად, ადგილობრივ ხელმძღვანელ ორგანოებთან შეთანხმებით მიაღწიონ საშეფო მუშაობის მკეთრად გაუმჯობესებას;

ე) გადაახალისონ მზრუნველთა საბჭოების შემადგენლობა და შეავსონ ეს საბჭოები საბავშვო სახლების მუშაობით დაინტერესებულ მოწინავე ადამიანებით;

ვ) საბავშვო სახლების ასაკგადაცილებული აღსაზრდელები დაუბრკოლებლივ მოაწყონ პროფტექნიკურ უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში.

2. ეთხოვოს საქართველოს პროფსაბჭოს პრეზიდიუმს მოწინავეთა გამოცდილების გაზიარებისა და საშეფო ორგანიზაციებისა და მზრუნველთა საბჭოების მუშაობის გაუმჯობესების მიზნით განიხილოს საბავშვო სახლებზე მიმაგრებული საშეფო ორგანიზაციების მუშაობა და განათლების სამინისტროსთან ერთად ჩაატაროს საშეფო ორგანიზაციების ხელმძღვანელების, მზრუნველთა საბჭოების თავმჯდომარეებისა და საბავშვო სახლების დირექტორების გაერთიანებული თათბირი.

3. ეთხოვოს საქართველოს სსრ გაჭრობის სამინისტროს და ცეკვაშირის გამგეობას გააუმჯობესონ საბავშვო სახლების აღსაზრდელთა სასურსათო საქონლით მომარავება.

4. განეთ „სახალხო განათლებისა“ და ქურნალ „სკოლა და ცხოვრების“ რედაქციებმა სისტემატურად გააშუქონ საბავშვო სახლების მუშაობა; განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ მოწინავე საბავშვო სახლების მუშაობის განზოგადებას.

5. კაპიტალური მშენებლობის განყოფილებამ 1966 წლის 15 ივნის დღის მარტის მიზანით შეისწავლოს საჩერის, კოჯის № 3, № 4 და № 5, ახალქალაქის, სურამის, თბილისის ვაკის, კარდანახისა და ვაშლო-განის საბავშვო სახლების შენობა-ნაგებობათა ტექნიკური მდგომა-რეობა და წარმოადგინოს საონადო წინადადებანი.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1965 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშვარაშვილი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1965 წ.
 30 დეკემბრის ბრძანება № 1399

სკოლების ხამართველოს ინსპექტორების ჩაითვალისა და
 ქალაქების სკოლებზე ზონების მიხედვით მიმაგრების შესახებ

რესპუბლიკის სკოლებსა და სახალხო განათლების ადგილობრივ ორგანოებზე ხელმძღვანელობისა და კონტროლის გაუმჯობესების მიზნით

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. სკოლების სამმართველოს ინსპექტორები მიმაგრებულ იქნენ რესპუბლიკის სკოლებზე ზონების მიხედვით (სია თან ერთვის).

2. ზონების ინსპექტორებმა:

ა) უხელმძღვანელონ ზონების მიხედვით სკოლების კომპლექსური შემოწმების შედეგად მიღებული ღონისძიებების ცხოვრებაში გატარებას;

ბ) შეამოწმონ რაიონის სკოლებისა და ცალკეული მასშავლებლების მუშაობის შესახებ შემოსული კორესპონდენციები, თავის დროზე უპასუხონ შემოსულ საჩივრებსა და განცხადებებს;

გ) მიიღონ ქმედითი ზომები საღირექტივო ორგანოებისა და საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს დაგენილებების, ინსტრუქციების, ცირკულარებისა და განკარგულებების გატარებისათვის მათზე გაპიროვნებულ ზონებში.

3. სკოლების სამმართველოს ინსპექტურის უფროსმა მ. ბებურიშვილმა უზრუნველყოს ხელმძღვანელობა და კონტროლი ამ ბრძანების შესრულებაზე.

საქართველოს სსრ განათლების
 მინისტრი თ. ლაშვარაშვილი

ზონების მიხედვით სასკოლო ინსპექტორების მიმაგრებისა

ავტონომიური ოსტატუბლიკების, ოლქისა და
რაიონების დასახელება

მიმაგრებული
ინსპექტორების
გვარი და სახელი

აფხაზეთის ასსრ	
აჭარის ასსრ	
ს/ოსეთის ა/ოლქი	
ქ. თბილისი, ქ. რუსთავი	
ქ. ქუთაისი, ტყიბულისა და წყალტუბოს რაიონები	
ქ. გორი, გორის, ქარელის, ხაშურის, ბორ- ჯომისა და ორჯონიშვილის რაიონები	
თელავის, ახმეტის, ყვარლისა და საგარეჯოს რაიონები	
გურჯაანის, სიღნაღის, წითელწყაროსა და ლაგოდეხის რაიონები	
დუშეთის, მცხეთის, ქაბაის, ყაზბეგისა და თიანეთის რაიონები	
ახალქალაქის, ახალციხის, ასპინძის, ადგიგე- ნის, ბოგდანოვისა და წალკის რაიონები ბოლნისის, თეთრიწყაროს, ღმანისის, მარ- ნეულისა და გარდაბნის	
აბაშის, გეგეტკორის, ცხავაიასა და ჩხორო- წყუს რაიონები	
ამბროლაურის, ონის, ცაგერისა და ლენტე- ხის რაიონები	
ქ. ფოთი, ზუგდიდის, ხობის, წალენჯიხის და მესტიის რაიონები	
ქ. ჭიათურა, საჩხერის, მაიაკოსტის, ზესტა- ფონის, თერჯოლისა და წულუკიდის რა- იონები	
ლანჩხუთის, მახარაძის, ჩოხატაურის, სამტ- რედიისა და ვანის რაიონები	

სკოლების სამმართველოს უფროსი დ. ჯავახია

- ა. შონია
- გ. შენგელია
- ე. ბასილაძე
- ლ. ტუღუში
- ს. ტონია
- ქ. დარსალია
- ი. წოწონავა
- ნ. ახვლედიანი
- ე. აგლაძე
- ს. შახსუვარიანი
- ქ. გაჯილაროვი
- თ. მელქიძე
- ი. ღილებულიძე
- ნ. ლამბაშიძე
- ა. ჭიჭინაძე
- ჟ. ლომიძე

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1965 წ.
30 დეკემბრის ბრძანება № 1400

ხობისა და წალენჯიხის რაიონების ზოგიერთ სკოლაში
სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის შემოწმების
შედეგების შესახებ

როგორც შემოწმებით გამოირკვა, ხობისა და წალენჯიხის რაიონების სკოლებს სასწავლო-აღმზრდელობით მუშაობაში ერთგვარი მიღწევები აქვთ. ყველა სკოლა დაკომპლექტებულია სათანადო განათლების მქონე მასწავლებლებით, საჭირო ყურადღება მქონე სკოლების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის, განმტკიცებას. ხობის რაიონში მთლიანად შესრულებულია სკოლებში მოსწავლეთა კონტინგენტის ჩამოს გეგმა. შესწავლილი რაიონების მასწავლებლთა ერთი ნაწილი კარგად ფლობს საგანს და ნაყოფიერ პედაგოგიურ მუშაობას ეწევა. ამ მთრიც გამოირჩევიან რუსული ენის და ლიტერატურის მასწავლებლები ლ. ბუსქანძე (ხობის 1-ლი საშუალო სკოლა), ე. კობახიძე (ხობის რაიონი, ხეთის საშუალო სკოლა), ს. ცინცაძე (წალენჯიხის 1-ლი საშუალო სკოლა), მ. წლეისკირი (წალენჯიხის რაიონი, ჯვარის 1-ლი საშუალო სკოლა); მათემატიკის მასწავლებლები გ. ფურთუხია (წალენჯიხის 1-ლი საშუალო სკოლა), ა. გომიუ (წალენჯიხის რაიონი, ჩაის ს/მ საშუალო სკოლა), მ. ბაშკიროვა (წალენჯიხის რაიონის, ჯვარის საშუალო სკოლა); ფიზიკის მასწავლებლები ს. მესხია (წალენჯიხის რაიონის, ჩაის საბჭოთა მეურნეობის საშუალო სკოლა), ნ. კერძესელიძე (წალენჯიხის რაიონი, ჯვარის საშუალო სკოლა); ქიმიის მასწავლებლები დ. ჭელიძე (ხობის 1-ლი საშუალო სკოლა), შ. ჯანჯლავა (ხობის რაიონი, ბიის საშუალო სკოლა); გერმანული ენის მასწავლებლები გ. გოგოხია (ხობის რაიონი, ჭალადიდის საშუალო სკოლა), გ. გერგაია (ნოვიხევის საშუალო სკოლა).

მიუხედავად ამისა, შესწავლილი სკოლების მუშაობაში ადგილი აქვს სერიოზულ ნაკლოვანებებს.

დაწყებითი კლასის ზოგიერთი მასწავლებელი, კერძოდ კვარაცხელია, ს. მატუა, ლ. ცხადაია (წალენჯიხის რაიონი, ჯვრის 1-ლი საშუალო სკოლა), ქ. სონგულია, შ. შონია (წალენჯიხის რაიონი, საჩინოს საშუალო სკოლა), ლ. ტაბაღუა (წალენჯიხის II საშუალო სკოლა) წერის ნორმებს არ ასრულებენ, მათ მოწავლებს არა აქვთ გამომუშავებული სუფთად, აზრიანად და სწორად წერის ჩვევები, არ აწარმოებენ ვარჯიშს შეცდომების გასწორებაზე და არ იყენებენ „ქართული წერის დედანს“.

ნაკლოვანებებით ხასიათდება ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლება. შესწავლილი მასალის შინაარსის გადმოცემა უმძიმთ ხობის რაიონის ნოჯიხევის (მასწავლებლები მ. ხუნდაძე, ა. დოლბანძე), წალენჯიხის რაიონის ჯვარის (მასწავლებელი ზ. ევსაია), ობუჯის (მასწავლებლები ა. შენგელია, მ. კაკაჩია, შ. ქებურია), საჩინოს (მასწავლებელი დ. შეროზია) საშუალო სკოლის მოსწავლეებს. თუმცა მოსწავლეებმა ზეპირად იციან გრამატიკული კანონები, მაგრამ ვერ იყენებენ მათ როგორც წერითს, ისე ზეპირ მეტყველებაში. წერის ნორმები არ სრულდება წალენჯიხის რაიონის ობუჯისა და საჩინოს საშუალო სკოლების V—XI კლასებში. არადამაკმაყოფილებელი მდგომარეობაა წერითი მუშაობის მხრივ ხობის რაიონის ჭალადიდის საშუალო სკოლის დამამთავრებელ კლასებში. ხობის პირველ საშუალო სკოლის X¹ კლასში (მასწავლებელი ვ. ებანოძე) ჩატარებული საკონტროლო წერით ნამუშევარში 21 მოსწავლიდან შეფასება „4“ მიიღო სამშა მოსწავლემ, ნიშანი „3“—12 მა და ნიშანი—„2“—6-მა; X² კლასში (მასწავლებელი ო. სახეიშვილი) 23 მოსწავლიდან „4“ მიიღო 5-მა მოსწავლემ, „3“—13-მა და „2“ 5-მა; XI კლასში (მასწავლებელი ო. სახეიშვილი) 23 მოსწავლიდან „4“ მიიღო 5-მა მოსწავლემ. „3“—15-მა და „2“—3 მოსწავლემ, რაც არ შეიძლება დამაკმაყოფილებლად ჩაითვალოს. არის შემთხვევები, როდესაც მასწავლებლები მოსწავლეთა წერით ნამუშევრებს ლიბერალურად აფასებენ, არ ასწორებენ გულდასმით და შეცდომები რჩებათ შეუმჩნეველი. წალენჯიხის რაიონის საჩინოს საშუალო სკოლის VII კლასის (მასწავლებელი მ. შელია) მოსწავლეს ნ. ფ. ას 25 ოქტომბრის ნამუშევარი მასწავლებელს შეუფასებია ნიშან „5“-ზე, შეუნიშნავს 2 შეცდომა, შეუმჩნეველი დარჩენია 16 შეცდომა. თითქმის ყველა შესწავლილ სკოლაში დაბალ დონეზე დგას კლასგარეშე კითხვის საქმე, მოსწავლეები ბიბლიოთეკით ნაკლებად სარგებლობენ, ხოლო ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლები ამას ყურადღებას არ აქცევენ.

არადამაკმაყოფილებლად ფლობს საგანს რუსული ენას და ქართველი ენას მარცხნიდან მასწავლებლთა ერთი ნაწილი. ზოგიერთი შეთვანი ვერ ასწორებს მოსწავლეთა მიერ ზეპირ და წერით მეტყველებაში დაშევებულ შეცდომებს, არარეგულარულად ატარებს ლექსიკურ მუშაობას, არ იყენებს თვალსაჩინოებას, არ ასწორებს საკლასო-საშინაო წერის რვეულებს. ამიტომაც მოსწავლეები რუსული ენის სუსტ ცოდნას ამჟღავნებენ, დამახინჯებულად კითხულობენ, არასწორად გამოთქვამენ სიტყვებს, წერით ნამუშევრებში უშვებენ მრავალ შეცდომას. განსაკუთრებით სუსტად ფლობენ რუსულ ენას მასწავლებლები: ვ. შონია (ხობის რაიონი, ბიის საშუალო სკოლა), შ. ზაქარია (ხობის რაიონის ჭალადიდის საშუალო სკოლა), ნ. ანთაია (წალენჯიხის 1-ლი საშუალო სკოლა), ქ. ქეცბაია (წალენჯიხის რ-ნი, საჩინოს საშუალო სკოლა); არადამაკმაყოფილებლად ისწავლება რუსული ენა აგრეთვე ხობის რაიონის ბიის (მასწავლებელი ა. გერგაია) ნოვიხევის (მასწავლებელი ნ. ლატარია), წალენჯიხის რაიონის საჩინოს (მასწავლებელი ვ. შელია), ჯვარის (მასწავლებელი შ. შეფერი) საშუალო სკოლებში.

დიდი ნაკლოვანებებია მათემატიკის სწავლებაშიც ხობის რაიონის ხეთის (მასწავლებლები ა. ხაზალია, ა. ბულია), ჭალადიდის (მასწავლებლები ს. იოსელიანი, მ. ხარებავა), ნოვიხევის (მასწავლებელი ვ. სადალაშვილი), წალენჯიხის რაიონის ობუჯის (მასწავლებლები ა. საჯაია, ჭ. ურიდია), საჩინოს (მასწავლებელი ლ. კვირკვა, ა. ხულორდავა), ჯვარის (მასწავლებელი შ. აქუბარდია) საშუალო სკოლებში. წალენჯიხის 1-ლი საშუალო სკოლის ნასწავლებელი თ. როგორა სუსტად ფლობს საგანსა და მისი სწავლების მეთოდებს, ხოლო საჩინოს საშუალო სკოლის მასწავლებელი ლ. ქარდავა მოუმზადებლად ატარებს გაკვეთილებს. მოსწავლეთა მომზადების დონე ამ საგანში განსაკუთრებით დაბალია დამამთავრებელ ქლასებში. მაგალითად, წალენჯიხის რაიონის საჩინოს საშუალო სკოლის XI კლასში (მასწავლებელი ა. ხულორდავა) ჩატარებული საკონტროლო წერის შედეგად 13 მოსწავლიდან არადამაკმაყოფილებელი შეფასება მიიღო 11-მა. ანალოგიურ მდგრამარეობას აქვს ადგილი ჭალადიდის (ხობის რაიონი) და ჯვარის (წალენჯიხის რაიონი) საშუალო სკოლებში.

დაბალ დონეზე დგას ფიზიკის სწავლება ხობის რაიონის ნოვიხევის (მასწავლებლები ლ. გერგაია, ე. ქათამაძე), ბიის (მასწავლებელი თ. გოროზიანი), ხეთის (მასწავლებელი თ. კიკნაძე), ჭალადიდის (მასწავლებელი ლ. ხულორდავა), წალენჯიხის რაიონის

საჩინოს (მასწავლებელი მ. შელია), ჯვარის (მასწავლებელი ნ. ჭან-ტურია) საშუალო სკოლებში. ფიზიკის კაბინეტები ღარიბია ხელსა-საწყო იარაღებით და სხვა მოწყობილობით. წალენჯიხის რაიონის საჩინოს და ობუჯის საშუალო სკოლების ფიზიკის კაბინეტებში ბევრი ხელსაწყო და გარგულია და, რაც არის, ისიც მოუვლელია, აქ ცდები და ლაბორატორიული სამუშაოები იშვიათად ტარდება. წალენჯიხის 1-კი და ობუჯის საშუალო სკოლებში ფიზიკის საა-თები დაქუცმაცებულია, ამ საგანს ასწავლის სამ-სამი გასწავლე-ბელი.

დაბალია მოსწავლეთა ცოდნა ქიმიაში ხობის რაიონის ხეთის (მასწავლებელი ნ. კაცია), ჭალადიდის (მასწავლებელი ა. პატარაია), წალენჯიხის რაიონის ობუჯის (მასწავლებელი ლ. ნაცყებია) ს:შუალო სკოლებში. ხობის რაიონის ნოჯიხევის საშუალო სკოლაში ქიმიის კაბინეტი საქლასო ოთახებშია მოთავსებული, ხოლო წალენჯიხის 1-ლი და II საშუალო სკოლებში კი ფიზიკის კაბინეტებში. შესწავლით სკოლებში ქიმიის კაბინეტი არ არის უზრუნველყოფილი საჭირო რეაქტივებითა და ხელსაწყოებით. წალენჯიხის რაიონის ობუჯის საშუალო სკოლაში მასწავლებლის ავადმყოფობის გამო ამ საგანში ერთ თვეზე შეტაია გაკვეთილები არ ტარდება.

სუსტი ცოდნა გამოამჟღავნეს ბიოლოგიაში წალენჯიხის II (მასწავლებელი ლ. ზარქუა) საშუალო სკოლაში, შექმავლით სკოლებში ბიოლოგია ისწავლება თვალსაჩინოების გარეშე, არც ერთ სკოლაში არ არის ცალკე გამოყოფილი ბიოლოგიის კაბინეტი; სკოლები ღარიბია ბიოლოგიისათვის საჭირო სათვალსაჩინო ჩასალით.

არადამაკმაყოფილებლად ისწავლება ინგლისური ენა ხობის რაიონის ხეთის საშუალო სკოლაში. მასწავლებელი მ. ქირია მოუმზადებლად ატარებს გაკეთილებს, მოსწავლეებმა გრამატიკული მასალის სრული უცოდინარობა გამოიჩინეს. ხობის 1-ლი საშუალო სკოლის გერმანული ენის მასწავლებელმა ნ. გოგინავამ არ იცის საგანი. მოსწავლეთა შერითი და ზეპირი მეტყველების კულტურა დაბალია. შესწავლილ ყველა სკოლაში უცხო ენის სწავლება ოვალ-საჩინოების გარეშე წარმოებს.

მიმდინარე სასწავლო წელს წალენჯიხის რაიონის სკოლებს, არ შეუსრულებია სწავლებაში ბავშვთა და მოზარდთა ჩატმის გეგმა, ნაცვლად 7956 მოსწავლისა სკოლებში სწავლობს 7618 მოსწავლე, ანუ 338 მოსწავლით ნაკლები.

შესწავლის სკოლებში სუსტადაა დაყენებული მეთოდური მუშაობა; განათლებული მასწავლებლები არ იცნობენ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1965 წლის 20 ივნისის № 422 ბრძანებას ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მასწავლებელთა მეთოდური მუშაობის შესახებ. ნაკლებად წარმოებს მოწინავე გამოცდილების განზოგადება.

სკოლებში გაკვეთილის ცხრილის შედეგენისას არ იცავენ პედაგოგიურსა და მეთოდურ მოთხოვნებს; ცხრილში საგნების სიძნელეთა მიხედვით დღეები თანაბრად არ არის დატვირთული, აღვილი აქვს გაკვეთილების გაწყვილების შემთხვევებს.

ნაკლოვანებებს აქვს ადგილი საშუალო განათლების ატესტატებისა და რვაკლასის დამთავრების მოწმობების გაცემის საქმეში. ხობის 1-ლ საშუალო სკოლაში გაუცემელია და კარაბაში ინახება 7 ცალი საშუალო განათლების ატესტატი და 22 ცალი რვაკლასის დამთავრების მოწმობა, ანალოგიურ მდგომარეობას აქვს აღილი ხობის რაიონის ბიის, ჭალადიდისა და წალენჯიხის რაიონის საჩინოს საშუალო სკოლებში.

სუსტია შინასასკოლო კონტროლი და ხელმძღვანელობა მასწავლებელთა მუშაობისადმი. არარეგულარულად იწვევა პედასტჭოს სხდომები წალენჯიხის რაიონის საჩინოს (დირექტორი მ. მესხია) და ობუჯის დირექტორის მოადგილე სასწავლო ნაწილის დარგში გ. მებონია) საშუალო სკოლებში პედასაბჭოს სხდომებზე ცალკეული საგნების სუსტავება არადამაქმაყოფილებლადაა გაანალიზებული. ამ სკოლის ხელმძღვანელებს მცირე რაოდენობით აქვთ მოსმენილი გაკვეთილები და ანალიზებიც ზერელია. შესწავლის სკოლებში ყურადღება არ ექცევა საკლასო უურნალების წარმოებას; მიმდინარე შეფასების ნიშნები წერასა და ზეპირში ყოველთვის არ შეაქვთ უურნალებში. სკოლები არ არის უზრუნველყოფილი მოსწავლეთა დღიურებით და ზოგიერთ საგანში სახელმძღვანელოებით.

ხობის (გამგე შ. ხარებავა) და წალენჯიხის (გამგე ვ. ბელქანია) რაიონების განათლების განყოფილებები პედაგოგიურ კაბინეტებთან ერთად ამოწმებენ სკოლების მუშაობას, შედეგებს ისმენენ განათლების საბჭოს აღმასკომისა და რაიკომის ბიუროს სსდომებზე, მაგრამ სათანადო ყურადღებას არ აქცევენ მიცემულ მითითებათა შესრულების შემოწმებას და ბევრი ნაკლოვანება გამოუსწორებელი რჩება.

1. სკოლის დირექტორებმა და სასწავლო ნაწილის გამგებებით;

ა) გააძლიერონ კონტროლი და ხელმძღვანელობა მასწავლებელთა მუშაობაზე, სისტემატურად დაესწრონ მათ გაკვეთილებს და საფუძვლიანად გააანალიზონ მოსმენილი გაკვეთილები;

ბ) გააუმჯობესონ წერითი მუშაობის ხარისხი, ავარჯიშონ მოსწავლეები შეცდომების გასწორებაზე და არ დაუშვან წერის ნორმების შეუსრულებლობა;

გ) სასწავლო კაბინეტი შეავსონ ხელსაწყო-იარაღებითა და რეაქტივებით. ყველა სკოლაში. სადაც ეს არ არის, ცალკე მოაწყონ ბიოლოგის, ფიზიკისა და ქიმიის კაბინეტები და შექმნან საჭირო პირობები სწავლების პროცესში ოვალსაჩინოების გამოყენებისათვის;

დ) გაკვეთილების ცხრილი შეადგინონ პედაგოგიურ მოთხოვნილებათა ზუსტად დაცვით;

ე) საჭირო კონტროლი დააწესონ საყოველთაო-სავალდებულო განათლების კანონის განუხრელად გატარებაზე, მიიღონ გადამჭრელი ზომები სკოლის გარეთ დარჩენილ სასკოლო ასაკის ბავშვთა სწავლებაში ჩაბმისათვის, არ დაუშვან სკოლიდან მოსწავლეთა განოესვა;

ვ) გარდაქმნან და გააუმჯობესონ მეთოდური მუშაობა სკოლებში საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1961 წლის 20 ივლისის № 422 ბრძანების შესაბამისად;

ზ) რეგულარულად მოიწვიონ პედაგოგიური საბჭოს სხდომები და სასწავლო მეოთხედის ბოლოს მოახდინონ მეოთხედის განმავლობაში ჩატარებული მუშაობის ღრმა განხილვა, გამოავლინონ სასწავლო-აღმზრდელობით მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებები და განახორციელონ ქმედითი ღონისძიებანი მათ სალიკვიდაციოდ;

თ) დაწყებითი კლასების, ქართული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკის, ფიზიკისა და ბიოლოგიის მასწავლებელთა მუშაობა გარდაქმნან საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მიერ ამ საგნების სწავლების შესახებ არსებულ მითითებათა საფუძველზე.

2. წალენჯიხის რაიონის საჩინოს საშუალო სკოლის დირექტორს ბ. მესხიას სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობაზე სუსტი ხელმძღვანელობისათვის გამოეცხადოს საყვედური და გაფრთხილებულ

იქნებს, თუ არსებითად არ გამოასწორებს მუშაობას, იგი განთვისებულ იქნება დაკავებული თანამდებობიდან.

ამავე სკოლის დირექტორის მოადგილეს სასწავლო დარგში ამბ. ე. კვირკვიასა და ობუჯის სამუალო სკოლის დირექტორის მოადგილეს სასწავლო დარგში ამბ. გ. შებონიას არადამაქმაყოფილებელი მუშაობისათვის გამოეცხადოს საყვედური.

3. ხობისა და წალენჯიხის განათლების განყოფილებათა გამებმა შ. ხარებავამ და ვ. ბელქანიამ:

ა) განსაკუთრებული კონტროლი დააწესონ ბრძანებაში აღნიშნული სუსტად მომუშავე მასწავლებელთა საქმიანობაზე და იმ შემთხვევაში, თუ ისინი უმოკლეს დროში არ გამოასწორებენ მუშაობას, სათანადო წესით დასვან საკითხი მათი სამუშაოდან განთავისუფლების შესახებ;

ბ) გააძლიერონ სკოლებისადმი ხელმძღვანელობა, განახორციელონ ქმედითი ღონისძიებანი სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის არსებითად გაუმჯობესებისათვის;

გ) მტკიცე კონტროლი დააწესონ საყოველთაო-სავალდებულო განათლების კანონის განხორციელებაზე, არ დაუშვეან სკოლებში ჩასაბმელი მოსწავლეების სკოლის გარეთ დატოვება და უზრუნველყონ მოსწავლეთა მთლიანად შენარჩუნება რვაწლიანი სკოლის ფარგლებში;

დ) აღნიშნული ბრძანება განიხილონ ყველა სკოლის პედსაბჭოს სხდომაზე.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშვარაშვილი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1965 წ.

31 დეკემბრის ბრძანება № 1412

სკოლა-ინტერნატების, საბავშვო სახლებისა და სპეციალური სკოლა-ინტერნატების საზოგადოებრივ დათვალიერებაში აქტიური მონაშილეობისათვის დაჯილდოვდნენ სამკერდე ნიშნით— „სახალხო განათლების წარჩინებული“ შემდეგი მუშაკები:

1. შელია ლენა ბათლომეს ასული—ზუგდიდის № 1 სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;

2. კალანდია ნარგიზა ალექსანდრეს ასული—ახალსოფლის სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;

3. ჯაბუა თინა ვალერიანის ასული—ინგირის სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;

4. ხუჭუა ლამარა ალექსანდრეს ასული—ახალსოფლის სკოლა-ინტერნატის მუსიკის მასწავლებელი;

5. ცანავა აკაკი ალექსანდრეს ძე—ინგირის სკოლა-ინტერნატის ისტორიის მასწავლებელი;

6. ჭანტურია იმედა ნიკოლოზის ასული—ზუგდიდის № 2 სკოლა-ინტერნატის უფროსი აღმზრდელი;

7. ახვლედიანი ვლადიმერი ელიზბარის ძე—გეგეტეორის რაიონის სალხინოს სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;

8. კვარაცხელია ემელიანე ივანეს ძე—გეგეტეორის რაიონის სალხინოს სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;

9. როსტომაშვილი ეთერი გომარგის ასული—ატენის სკოლა-ინტერნატის უფროსი აღმზრდელი;

10. სეინიძე ზინაიდა ვარლამის ასული — ახალციხის დამბარეობას სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმისავალო დელო მუშაობის დარგში;

11. ლოლაშვილი ელგუჯა სოლომონის ძე — ყვარლის სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;

12. ავაზაშვილი ნიკოლოზ გაბრიელის ძე — ყვარლის სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;

13. შავლაძე ნიკოლოზ მინას ძე — სამტრედიის რაიონის ეჭ-რის საბავშვო სახლის დირექტორი;

14. მათეშვილი გიორგი ივანეს ძე — სილნალის რაიონის ზემო ბოდბის სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;

15. ნადირაძე ნინო საგენტის ასული — სილნალის დამხმარე სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;

16. მიასნიკოვი ალექსანდრე კარპეს ძე — ქ. თბილისის № 3 სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;

17. ვაჩინაძე ანა დავითის ასული — ქ. თბილისის № 3 სკოლა-ინტერნატის უფროსი აღმზრდელი;

18. ვაბუნია კლარა ვიქტორის ასული — გლდანის № 1 სკოლა-ინტერნატის გეოგრაფიის მასწავლებელი.

19. დაბრუნდაშვილი ნორა იოსების ასული — კოჯრის № 5 საბავშვო სახლის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში.

20. ჯიქიძე ჯონდო პოლიქარპეს ძე — კოჯრის № 3 საბავშვო სახლის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში.

21. შიპაქციანი გერუშან პერენიკოვის ძე — ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;

22. ვასპარიანი სილვა ვართანის ასული — ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;

23. ჯერბერიანი სატიკ აკოფის ასული — ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;

24. ვართანიანი ვართა ვართანის ძე — ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;

25. ჭკუასელი ლოლა პორფილეს ასული—ვაშლოვანის საბაგშ-
ვო სახლის აღმზრდელი.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
კოლეგიის 1965 წლის 28 დეკემბრი სდადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშვარაშვილი

დ ა ღ გ მ 6 0 ლ ე ბ ა

განათლების, უზაღლების სკოლებისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფესიონალის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმისა და საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიისა

• 1965 წლის 28 დეკემბერი

სკოლა-ინტერნატების, საბავშვო სახლებისა და სპეციალური სკოლა-ინტერნატების საზოგადოებრივ დათვალიერებაში აქტიური მონაწილეობისათვის დაჯილდოვდნენ განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფესიონალის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საპატიო სიგელებით შემდეგი მუშაკები:

1. ბალათურია ხუტა ელიზბარის ძე—ინგირის სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;

2. ჯინჯოლავა ვალერი ნიკოლოზის ძე—ქ. ზუგდიდის № 2 სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;

3. ჭითანაგა ამბავო ძეგვეს ძე—ახალსოფლის სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;

4. აკობია სერგო ტარასის ძე—ზუგდიდის № 1 სკოლა-ინტერნატის დირექტორის თანაშემწე სამეურნეო დარგში;

5. ედიგაროვი ირა ჭიჭიკოს ასული—ქ. ზუგდიდის № 2 სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;

6. შალამბერიძე ნათელა შალვას ასული—ზუგდიდის № 1 სკოლა-ინტერნატის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი;

7. ბაქურაძე აკაკი მალაქიას ძე—ქ. ზუგდიდის № 2 სკოლა-ინტერნატის ფიზიკური აღზრდის მასწავლებელი;

8. ქადარია ლეილა ერასტის ასული—ახალსოფლის სკოლა-ინტერნატის გერმანული ენის მასწავლებელი;

9. ქებურია ლამარა ვალოდიას ასული—ზუგდიდის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
10. ახალია როზეტა აკაკის ასული—ინგირის სკოლა-ინტერნატის უფროსი აღმზრდელი;
11. ჭედუა ეტრფი ივანეს ასული—ზუგდიდის № 1 სკოლა-ინტერნატის ცეცხლფარეში;
12. ქირია შოთა იპოლიტეს ძე—ქ. ზუგდიდის № 2 სკოლა-ინტერნატის სადურგლო ბრიგადის ხელმძღვანელი;
13. ჯაბუა კლიმენტი იოსების ძე—ახალსოფლის სკოლა-ინ-ტერნატის ხელოსანი;
14. ტახხერი მარია პავლეს ასული—ინგირის სკოლა-ინტერნატის დამლაგებელი;
15. ჯინჯოლავა ბორის ნიკოლოზის ძე—ზუგდიდის საკოლ-მეურნეობათაშორისო მშენებლობის საბჭოს ინჟინერი;
16. გუბელაძე მამია პიმენის ძე—ახალსოფლის ლენინის სახ. კოლმეურნეობის კოლმეურნე;
17. აფხაზავა სევერიანე იოსების ძე—ინგირის კოლმეურნეო-ბის კოლმეურნე;
18. არველაძე შოთა ილიას ძე—ახალციხის № 1 სკოლა-ინ-ტერნატის დირექტორი;
19. ძამაშვილი დაშა ილიას ასული—ახალციხის № 1 სკოლა-ინტერნატის აღგილკომის თავმჯდომარე;
20. ყარაგვეზაშვილი მიხეილ სერგოს ძე—ახალციხის № 1 სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდე-ლო მუშაობის დარგში;
21. ახვლედიანი ევგენია გიორგის ასული—ახალციხის № 1 სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
22. შიუკაშვილი დალი ალექსანდრეს ასული—ახმეტის სკო-ლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
23. რჩეულიშვილი თამარ რევაზის ასული—ახმეტის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
24. ყუშიტაშვილი რუსუდან შალვას ასული—ახმეტის სკო-ლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
25. გაგანაშვილი ტასო ლონგინოზის ასული—ახმეტის სკო-ლა-ინტერნატის მასწავლებელი;
26. ტერტერაშვილი დალი ივანეს ასული—ახმეტის სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;

27. ბაკურაძე ელენე ისიდორეს ასული—ახმეტის სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;
28. დავითოვი მაყვალა დავითის ასული—ახმეტის სკოლა-ინტერნატის ექიმის თანაშემწევე;
29. წერეთელი აკაკი ბარნაბის ძე—გლდანის № 1 სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;
30. წირლავავი არჩილ პლატონის ძე—კოჯრის № 1 საბავშვო სახლის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;
31. ვაწაძე ზიმაიდა დარისპანის ასული—კოჯრის № 2 სა-ბავშვო სახლის დირექტორი;
32. ნარიმანიძე მაშო მიტოს ასული კოჯრის № 1 საბავშვო სახლის ძაბი;
33. ზერებოვა მარიამ პავლეს ასული—კოჯრის № 1 საბავ-შვო სახლის დამლაგებელი;
34. ლაშხი მადლენა ივანეს ასული—გლდანის № 1 სკოლა-ინტერნატის ქართული ენის და ლიტერატურის მასწავლებელი;
35. რატიანი ოთარ ბაგრატის ძე—კოჯრის სკოლა-ინტერ-ნატის შრომის მასწავლებელი;
36. ნესტეროვი ნიკოლოზის ძე—კოჯრის სკოლა-ინტერნატის შრომის მასწავლებელი;
37. ნადიროვი ალექსანდრე ბაგირის ძე—კოჯრის № 5 სა-ბავშვო სახლის პიონერხელმძღვანელი;
38. ხოხლინა გალინა გრიგოლის ასული—კოჯრის სკოლა-ინტერნატის პიონერხელმძღვანელი;
39. საგანელიძე აკაკი ანდრიას ძე—კორის რაიონის ატენის სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;
40. ლოთეშვილი შოთა გაბრიელის ძე—ატენის სკოლა-ინ-ტერნატის მზრუნველთა საბჭოს თავმჯდომარე;
41. ლოთეშვილი თამარ გაბრიელის ასული—ატენის სკოლა-ინტერნატის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი;
42. ბავლიაშვილი ელენე პეტრეს ასული—ატენის სკოლა-ინტერნატის ფიზიკის მასწავლებელი;
43. კობიძე ლალი ესეს ასული—ატენის სკოლა-ინტერნატის დაწყებითი კლასის მასწავლებელი;
44. თათხაშვილი თამარ ალექსანდრეს ასული—ატენის სკო-ლა-ინტერნატის ექთანი;

45. ჩახნაშვილი ქეთევან მიხეილის ასული—ატენის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
46. მიხანაშვილი მერი მიხეილის ასული—ატენის სკოლა-ინტერნატის ბიოლოგიის მასწავლებელი;
47. პაპიტაშვილი ეთერ გიორგის ასული—ატენის სკოლა-ინტერნატის დაწყებითი კლასის მასწავლებელი;
48. ბატიკაშვილი შოთა გიორგის ძე ატენის სკოლა-ინტერნატის ისტორიის მასწავლებელი;
49. ტლაშვაძე ციალა რომანის ასული—ატენის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი:
50. ვანიაშვილი იოსებ იოსების ძე—ატენის სკოლა-ინტერნატის ოსტატი;
51. ფოცხვერაშვილი ვიქტორ ბაგრატის ძე—ახალციხის № 2 სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;
52. აბაშიძე ლევან ლევანის ძე—ახალციხის № 2 სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;
53. მაღრაძე ვახტანგი სერგოს ძე—ახალციხის № 2 სკოლა-ინტერნატის დირექტორის თანამემწერ სამეურნეო დარგში;
54. ბეჯანიშვილი ალექსანდრე გიორგის ძე—კასპის რაიონის განათლების განყოფილების გამგე;
55. ალექსიძე ვახტანგ მიხეილის ძე—კასპის სკოლა ინტერნატის დირექტორი;
56. ხომერივი ნინო ონისიმეს ასული—კასპის სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;
57. გოზალიშვილი ეთერ საბას ასული—ყვარლის სკოლა-ინტერნატის დაწყებითი კლასის მასწავლებელი.
58. საგინაძე ბელა დიმიტრის ასული—ყვარლის სკოლა ინტერნატის დაწყებითი კლასის მასწავლებელი;
59. როსტომაშვილი ნინო სანდროს ასული—ყვარლის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
60. ინჭკირველი შურა სიმონის ასული—მახარაძის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
61. დოლიძე თალიქო ბენიამინის ასული—შახარაძის სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;

62. კვერენტილაძე ნაზი ზუბალოს ასული—მახარაძის სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;
63. მეგავანაძე ლუბა ნესტორის ასული—მახარაძის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
64. აბაშვილა ლამარა ალექსანდრეს ასული—მახარაძის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
65. ოთხმეტური ნანული ვლადიმერის ასული—მახარაძის სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;
66. თოიძე თამარ გიორგის ასული—მახარაძის სკოლა-ინტერნატის ბუღალტერი;
67. მელქაძე მიხეილ ივანეს ძე—სამტრედიის რაიონის სოფ. ეშრის რუსთაველის სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე;
68. კიკალეიშვილი გიორგი კალისტრატეს ძე—ამიერკავკასიის რკინიგზის სამტრედიის განყოფილების სალიანდაგო დისტანციის უფროსი;
69. მირიანაშვილი იზა გიორგის ასული—სიღნაღის რაიონის ზემობოდბის სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;
70. ბერიმშვილი თამარ გიორგის ასული—ზემობოდბის სკოლა ინტერნატის მასწავლებელი;
71. ოეგზაძე ლამარა ვლადიმერის ასული—ზემობოდბის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
72. ნადირაძე პავლე ვასილის ძე—სიღნაღის ყრუ ბავშვთა სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;
73. ბახტურიძე ელენე გიორგის ასული—სიღნაღის ყრუ ბავშვთა სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;
74. დორაშვილი ლილი ვლადიმერის ასული—სიღნაღის დამხმარე სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;
75. ძამუკაშვილი საქულა ივანეს ძე—თელავის რაიონის სოფ. გარდისუბნის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე;
76. ხუნდარია ლუბა ერასტის ასული—თელავის სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;
77. ქათამაძე მიხეილ ონისიმეს ძე—ცხაკაიას სკოლა-ინტერნატის ხელოსანი;
78. ჩვამანია მინდიკო ილიას ძე—ცხაკაიას სკოლა-ინტერნატის დამხმარე მეურნეობის ხელმძღვანელი;
79. ხუხუა შალვა ათანასეს ძე—ცხაკაიას სკოლა-ინტერნატის მეზოედ-დარაჯი;

80. გაბუნია ერმაკ ალექსანდრეს ძე—ცხაკაიას სკოლა-ინ-ტერნატის ცეცხლფარეში;
81. თუშანიშვილი ვალერიან ალექსანდრეს ძე—თბილისის № 3 სკოლა-ინტერნატის დირექტორი;
82. ჩანჩიბაძე ნადეჟდა ვლადიმერის ასული—მახარაძის სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;
83. დოლიძე ელენე გიგოს ასული—მახარაძის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
84. ბაქარიანი რაფიკ ჯეროფის ძე—ახალქალაქის სკოლა-ინ-ტერნატის მასწავლებელი;
85. უზუნიანი ლენა შავაშის ასული—ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;
86. გრიგორიანი ჯულიეტა ოგანეზის ასული—ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;
87. კარმაჯიანი მიკირტიჩ სურენის ძე—ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის მასწავლებელი;
88. კაზარიანი ოფელია ქრისტეფორეს ასული—ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
89. კარაპეტიანი ბარსიქ სპირიდონის ასული—ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
90. აკობიანი აშხენ სტეფანეს ასული—ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის აღმზრდელი;
91. მელქანიანი კარაპეტ მიკირტიჩის ძე—ახალქალაქის სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;
92. ჩაგანავა თამარ ათანასეს ასული—კოჯრის № 1 საბავშვო სახლის აღმზრდელი;
93. კალანდაძე ქეთევან სამსონის ასული—კოჯრის № 1 საბავშვო სახლის აღმზრდელი;
94. ლევავა ეკატერინე ჯიბოს ასული—კოჯრის № 1 საბავშვო სახლის ექიმის თანაშემწე;
95. პეტრიაშვილი თარიმან მიხეილის ძე—თეთრიშვილოს რაიონის სოფ. ბორბალოს კოლმეურნეობის თავმჯდომარე;
96. სამანიშვილი ლამარა შალვას ასული—ვაშლოვანის საბავშვო სახლის პიონერხელმძღვანელი;

97. საგინაშვილი არჩილ სიმონის ძე—ვაშლოვანის სახლის დირექტორი;
98. შელია გიორგი ბათლომეს ძე—ქ. ზუგდიდის № 2 სკოლა-ინტერნატის დირექტორის თანაშემწერ სამეურნეო დარგში;
99. ბებია მამია გრიგოლის ძე—ახალსოფლის სკოლა-ინტერნატის დირექტორის თანაშემწერ სამეურნეო დარგში;
100. ჯანუაშვილი ალექსანდრე ბათლომეს ძე—ფოთის ციტრუსების საბჭოთა მეურნეობის დირექტორი;
101. ცქიტიშვილი მიხეილ პეტრეს ძე—საოცეანო თევზჭერის სამმართველოს უფროსი;
102. ფარლალავა შოთა ივანეს ძე—ფოთის ტორფის ქარხნის დირექტორი;
103. აღველაძე დავით სოლომონის ძე—ახმეტის სკოლა-ინტერნატის მზრუნველთა საბჭოს თავმჯდომარე;
104. ალბეთაშვილი გარდენ ონისიმეს ძე—ახმეტის სკოლა-ინტერნატის მზრუნველთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე;
105. გაბისონია რევაზ ალექსანდრეს ძე
106. ჯავახაძე პეტრე ლუკას ძე—კასპის სკოლა-ინტერნატის მზრუნველთა საბჭოს თავმჯდომარე;
107. მუხაშვილია სევერიანე მოსეს ძე—მახარაძის რაიონის ძმითის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე;
108. მდინარაძე ნოდარ დავითის ძე—საქართველოს კკ მახარაძის რაიონმის მდიგანი;
109. ჭეიშვილი ვახტანგ ალექსის ძე—ლაითაურის ჩიის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორი;
- 110; ლევაგა გრიგოლ თომას ძე—მახარაძის № 1 ჩიის ფარიკის დირექტორი;
111. ხელაშვილი ვლადიმერ გიორგის ძე—თელავის საქართველოს საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე;
112. ჩხიცვაძე სერგო თელორეს ძე—ქ. თბილისის № 3 სკოლა-ინტერნატის დირექტორის თანაშემწერ სამეურნეო დარგში;
113. ბერუხაშვილი არჩილ სტეფანეს ძე—ქ. თბილისის № 4 ოვინის ქარხნის დირექტორი (№ 3 სკოლა-ინტერნატის შეფი);
114. ბზიშვილი ნინო გაბრიელის ასული—ატენის სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში;

115. ჭანტურია ნოე იასონის ძე—ცხაკაიას სკოლა-ინტერნატის დირექტორი.

116. დალაქიშვილი არჩილ იოსების ძე—თეთრიშვიაროს სკოლა-ინტერნატის დირექტორი.

117. ჩხეიძე ქსენია ბებურის ასული—თეთრიშვიაროს სკოლა-ინტერნატის უფროსი აღმზრდელი.

118. ჯინჯიხაძე ლევან ვარდენის ძე—თეთრიშვიაროს სკ. ინტ-ის დირექტორის მთადგილე სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში.

საქართველოს სსრ განათლების განათლების, უმაღლესი სკოლისა მინისტრი თ. ლაშვარაშვილი

და სამეცნიერო დაწესებულებე-

ბის მუშაკთა პროფესიირის

რესპუბლიკური კომიტეტის

თავმჯდომარე ლ. მაღლაფერიძე

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1965 წ.
31 დეკემბრის ბრძანება № 1413

გურჯაანის, ახმეტის, ბოლნისის, ქობულეთის რაიონებისა და
ქ. ქ. თბილისის და ქუთაისის ზოგიერთი ხასკოლო ბიბლიოთეკის
მუშაობის შემოწმების შედეგების შესახებ

შემოწმების მასალებით დასტურდება, რომ სასკოლო ბიბლიო-
თეკების მუშაობის გაუმჯობესების მიზნით გარკვეული ღონისძიე-
ბებია გატარებული: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
სკოლების სამმართველოსა და ქ. მარქსის სახელობის სახელმწიფო
რესპუბლიკური ბიბლიოთეკის მიერ შედგენილი და გამოცემულია
სახელმძღვანელო დოკუმენტებისა და მასალების კრებული—„სას-
კოლო ბიბლიოთეკის დასახმარებლად“. გამოიცა ი. გოგებაშვილის
სახელობის პედაგოგიკის მეცნიერებათა სამეცნიერო-საქველევი ინს-
ტიტუტის მეცნიერ მუშავის ე. კაკაბაძის წიგნი „რა წავაკითხოთ
ბავშვებს“, ნაყოფიერ მუშაობას ატარებს სასკოლო ბიბლიოთეკების
დასახმარებლად კ. მარქსის სახელობის საქართველოს სსრ სახელ-
მწიფო რესპუბლიკური ბიბლიოთეკა. იგი, განათლების სამინისტ-
როსთან შეთანხმებით, პერიოდულად სწავლობს სასკოლო ბიბლიო-
თეკების მუშაობას და ადგილზე უწევს მათ მეთოდურ და პრაქტი-
კულ დახმარებას. უკანასკნელ ხანებში სასკოლო ბიბლიოთეკები-
სადმი მეთოდური და პრაქტიკული დახმარებისათვის მნიშვნელო-
ვანი მუშაობა გასწია იაკობ გოგებაშვილის სახელობის სახალხო
განათლების სახელმწიფო რესპუბლიკურმა ბიბლიოთეკამ. მან ად-
გილზე შეისწავლა და თაობირებისა და კურსეკონფერენციების მეშ-
ვეობით დახმარება გაუწია ქ. თბილისის, ბათუმის, ქუთაისის, გურ-
ჯაანის, ბოლნისის, სამტრედიის და ზოგიერთი სხვა რაიონის სას-
კოლო ბიბლიოთეკას.

ყოველივე ამის შედეგად რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიო-
ნების მთელმა რიგმა სასკოლო ბიბლიოთეკებმა ერთგვარად გააუმ-
ნების მთელმა რიგმა სასკოლო ბიბლიოთეკებმა ერთგვარად გააუმ-

ჯობესეს მუშაობა და მრავალფეროვანი ღონისძიებების ჩატარებით
შესძლეს აღეძრათ ბავშვებში წიგნისადმი სიყვარული, ჩაენერგო
მათში წიგნზე დამოუკიდებელი მუშაობის უნარი და ჩვევები. კარ-
გად არის გაშლილი წიგნის პროპაგანდა მოსწავლეთა შორის ქ.
თბილისის მე-80 საშუალო სკოლაში (სკოლის დირექტორი ლ. მე-
ლაძე, ბიბლიოთეკარი ე. ფოფხაძე). ეს ბიბლიოთეკა ქმედით დახ-
მარებას უწევს სკოლის პედაგოგიურ კოლექტივს სასწავლო-აღმზრ-
დელობითი მუშაობის უკეთ ორგანიზების საქმეში. დამაკმაყოფი-
ლებლად არის მუშაობა დაყენებული აგრეთვე ბოლნისის ქართულ
საშუალო (სკოლის დირექტორი შ. ბაკურაძე, ბიბლიოთეკარი ს.
რეხვიაშვილი), გურჯაანის 1-ლი (სკოლის დირექტორი ა. ქავთა-
რაძე, ბიბლიოთეკარი თ. შიუკაშვილი), ახმეტის მე 2 (დირექტორი
ს. დავითოვი, ბიბლიოთეკარი მ. ეუაშვილი), ქ. თბილისის მე-17
(დირექტორი ქ. ფანცულაია, ბიბლიოთეკარი ქ. ნადირაშვილი),
67-ე (დირექტორი გ. გალაშვილი, ბიბლიოთეკარი ვ. ანდრაზაშვი-
ლი) და ზოგიერთ სხვა საშუალო სკოლის ბიბლიოთეკაში. აღნიშ-
ნული სკოლების ბიბლიოთეკარები არ კმაყოფილდებიან მხოლოდ
წიგნების გაცემით; მკითხველთა მეტი რაოდენობით მოზიდვის მიზ-
ნით ისინი ატარებენ მთელ რიგ მასობრივ ღონისძიებებს: მკითხ-
ველთა კონფერენციებს, წიგნის ხმამაღალ, მხატვრულ კითხვას, ლი-
ტერატურულ დილა-საღამოებს, ექსკურსიებს მწერალთა სახლ-მუ-
ზეუმებში, საუბრებს წიგნის მნიშვნელობისა და მისი ფაქტიზაც მო-
პყრობის შესახებ, ახალი წიგნების გამოფენებს და სხვ.

აღნიშვნის ღირსია გურჯაანის რაიონის კარდანახის საშუალო
სკოლის ბიბლიოთეკის მუშაობა (სკოლის დირექტორი ა. მჭედლი-
შვილი). მიუხედავად იმისა, რომ ამ ბიბლიოთეკას არა აქვს შესა-
ფერი ბინა, მისი მუშაკები ნ. ნაცვლიშვილი და მ. გულაშვილი
მაინც ახერხებენ მოსწავლეთა შორის მიმზიდველი და საინტერესო
მუშაობის გაშლას. ლიტერატურული საღამოების, ექსკურსიების
მოწყობა, მწერლებთან შეხვედრა ამ სკოლაში ტრადიციადაა ქცე-
ული. მიმდინარე წელს ბიბლიოთეკამ მოაწყო ლიტერატურული-
საღამოები შიძლენილი იაკობ გოგებაშვილის და იგავი წერეთლი
საღმი, მოწყო ექსკურსია ბოდბისხევსა და მირზაანში - ირ. ევდო-
შვილისა და ნიკო ფიროსმანიშვილის მშობლიურ სოფლებში. ექსკურ-
სია ჩატარდა აგრეთვე იყალთოსა, გრემსა და ყვარელში, ილ. ჭავ-
ჭავაძისა და ქ. მარჯანიშვილის სახლ-მუზეუმებში. ბიბლიოთეკა აგ-
რეთვე აწყობს ე. წ. კითხვა-პასუხის საღამოებს, რაც დიდ დაინტე-

რესებას იწვევს მოსწავლეთა შორის და ფართოდ აბამს მუშაობა
ბაში სკოლის პედაგოგიურ კოლექტივს. ბიბლიოთეკასთან შექმნილი
ლია მხატვრული კითხვისა და დრამატული წრეები. ბიბლიოთეკის
მუშავებთან მციდრო კავშირში არიან კლასის ხელმძღვანელები და
საგნის მასწავლებლები, რომელთა უშუალო მონაწილეობით შედგე-
ნილია და კლასებში გაკრულია საბავშვო ლიტერატურის სარეკო-
მენდაციო სიები. ამ მუშაობის შედეგია ის, რომ მოსწავლეთა და
მასწავლებელთა უმრავლესობა ბიბლიოთეკის მუდმივი მკითხველია
და მათი რაოდენობა 874-ს აღწევს.

მაგრამ მოელი რიგი სასკოლო ბიბლიოთეკების მუშაობაში
ჯერ კიდევ შეინიშნება სერიოზული ხასიათის ნაკლოვანებანი.

უპირველეს ყოვლისა, ჯეროვნად არ არის მოგვარებული სას-
კოლო ბიბლიოთეკების წიგნადი ფონდით დაკომპლექტების საქმე.
სასკოლო ბიბლიოთეკების წიგნადი ფონდის შეესება, გარდა თბი-
ლისის სკოლებისა, უშუალოდ ბიბკოლექტორის მეშვეობით წარმო-
ებს, ისე რომ შესაძენი წიგნების შერჩევაში არაეითარ მონაწილეო-
ბას არ ღებულობენ სკოლის ბიბლიოთეკარები; სკოლებმა ისიც კი
არ იციან წელიწადში რამდენი თანხა აქვთ გამოყოფილი ახალი
წიგნების შესაძენად. ამის შედეგად სკოლები ზოგჯერ ღებულობენ
მათთვის სრულიად შეუფერებელ ლიტერატურას, ზოგჯერ კი
ისეთს, რაც მათ უკვე აქვთ. მაგალითად, ახმეტის I საშუალო სკო-
ლის ბიბლიოთეკამ 1963 წელს ბიბკოლექტორიდან მიიღო „მცენა-
რეთა დაცვის ინსტიტუტის შრომები“, XIII ტომი, გამოცემული
1960 წელს, აკრეთვე ტ. არბოლიშვილის „საბუღალტრო აღრიცხვა
საბიუჯეტო დაწესებულებებში“.

სკოლები ნაკლებად ღებულობენ საბავშვო ლიტერატურას
უმცროსი ასაკის მოსწავლეთათვის, აგრეთვე სათავგადასავლო და
მემუარული ხასიათის ლიტერატურას, მცირე რაოდენობით ღებუ-
ლობენ რუსულ საბავშვო ლიტერატურას. სკოლები ძალზე მცირე
რაოდენობით ღებულობენ აგრეთვე პედაგოგიურ-მეთოდურ ლიტე-
რატურას. მოუწესრიგებელია პერიოდული ლიტერატურის გამოწე-
რის საქმეც. შემოწმებული სკოლების უმრავლესობას გამოწერილი
არა აქვს რუსული საბავშვო უურნალ-გაზეთები („პიონერსკაია
პრავდა“, „მურზილკა“, „ვაჟატი“, „ზნანიე—სილა“, „ტეხნიკა მოლო-
დეზი“ და სხვ.).

სასკოლო ბიბლიოთეკების ნაწილი მოთავსებულია ვიწრო და
შეუფერებელ ბინებში (ახმეტის რაიონის ქვემო ალვანის, ზემო აღ-

ვანის, გურჯაანის რაიონის ბაკურციხის, შრომისა და ზოგიერთი სხვა საშუალო სკოლები). ბიბლიოთეკებს ზოგჯერ არ მოეპოვებათ საჭირო ინვენტარი; ისინი განსაკუთრებით განიცდიან ბიბლიექნიკის (მკითხველთა ბარათები, ფორმულარები, ჯიბაკები, ჯამობრივი ოლრიცხვის წიგნი, საკატალოგო ყუთები და სხვა) სიმცირეს.

რიგ სკოლებში მოუგვარებელია კატალოგების ორგანიზაციის საქმე. ბიბლიოთეკების ნაწილი არ აწარმოებს მკითხველებისა და მათზე გაცემული წიგნების აღრიცხვას. სუსტად არის გაშლილი აგრეთვე მოსწავლეებთან ინდივიდუალური მუშაობა. არ ხდება მკითხველთა ინტერესების შესწავლა და არ წარმოებს მათვის ბიბლიოთეკით სარგებლობის წესების გაცნობა. სასკოლო ბიბლიოთეკარები ნაკლებად ზრუნავენ შეაჩიონ ბავშვები რუსული ლიტერატურის კითხვას და ისედაც მცირე ფონდი რუსული საბავშვო წიგნებისა, რაც სკოლებს აქვთ, თითქმის გამოუყენებელია.

არადამაკმაყოფილებლად არის დაყენებული დაზიანებული წიგნების აღდგენა-რესტავრაციის საქმე. მოუგვარებელია სკოლების ერთი ნაწილის ბიბლიოთეკართა კვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტების საკითხი. მთელ რიგ სკოლებში ბიბლიოთეკარებად მუშაობენ სათანადო ცენზისა და გამოცდილების არმქონე მუშაკები. რაც ზოგ შემთხვევაში იწვევს საბიბლიოთეკო მუშაობის ჩაშლას სკოლებში. ასე, მაგალითად, გურჯაანის რაიონის სოფ. შრომის საშუალო სკოლაში ბიბლიოთეკარად მუშაობს გ. კ. თავთეთიშვილი (სკოლის დირექტორი ი. ბაირამოვი). იგი თუმცა უძალესი ფილოლოგიური განათლებით არის, მაგრამ საბიბლიოთეკო საქმისადმი ინტერესს არ იჩენს. მიუხედავად იმისა, რომ ბიბლიოთეკის მუშაობა მიმდინარე წელს სკოლის პედაგოგიური საბჭოს მსჯელობის საგნადაც გამხდარა და დასახულია კონკრეტული ლონისძიებანი მუშაობის გარდასაქმნელად, თავთეთრიშვილი არადამაკმაყოფილებლად მუშაობს. მას არ გააჩნია სამუშაო გეგმა, წესრიგში არ არის საინვენტარო წიგნი (არ არის ზონარგაყრილი, დალუქული და ხელმოწერილი), წიგნადი ფონდი არ არის სათანადოდ დამუშავებული, არ არის შედგენილი არც ერთი სახის კატალოგი, წესრიგში არ არის მკითხველთა ფორმულარები, არ წარმოებს ჯამობრივი ოლრიცხვა, მასობრივი მუშაობა წიგნის პროპაგანდისათვის და სხვ.

ანალოგიური მდგომარეობაა ახმეტის რაიონის ქვემო ალვანის საშუალო სკოლის (დირექტორი ა. ბახტურიძე) ბიბლიოთეკაში.

ბიბლიოთეკარი მ. ხ. მურთაშაშვილი საშუალო განათლებით აქვს ბიბლიოთეკაში მუშაობის 17 წლის სტაჟი, მაგრამ ის შპიცი ვერ ატარებს სათანადო მუშაობას, მოგვარებული არა აქვს წიგნების გაცემისა და აღრიცხვის საქმეც კი.

არადამაკმაყოფილებელი მდგომარეობაა ქ. თბილისის I საშუალო სკოლის ბიბლიოთეკაში, რომელსაც არსებობის ხანგრძლივი ისტორია და საუკეთესო ტრადიციები აქვს და რომლის წიგნადი ფონდი შეიცავს უნიკალურ ეგზემპლარებს, ამეგამად ივი თითქმის უმოქმედოა, იმის შედეგად, რომ ეს საქმე მიანდეს არასპეციალისტს, საბიბლიოთეკო მუშაობის გამოცდილების არმქონე მუშაკს ნ. კობერიძეს. 1965 წლის მანძილზე ბიბლიოთეკას არ შეუძენია არცერთი ცალი წიგნი. აქ ჩაშლილია აგრეთვე მასობრივი ხასიათის საბიბლიოთეკო მუშაობა.

სუსტია სასკოლო ბიბლიოთეკებისადმი ხელმძღვანელობა და კონტროლი რაიონის (ქალაქის) განათლების განყოფილებათა და პედაგოგიური კაბინეტების მხრივ. აშვიათად ეწყობა სასკოლო ბიბლიოთეკების მუშაობის შესწავლა და საჭირო ღონისძიებების გატარება. არ ხდება სასკოლო ბიბლიოთეკების საუკეთესო მუშაკთა გამოცდილების განხოვადება.

მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტს უკანასკნელი წლების განმავლობაში არ მოუწყვია სასკოლო ბიბლიოთეკართა გადასამხადებელი კურსები.

სასკოლო ბიბლიოთეკების მუშაობის გარდაქმნის მიზნით

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ა/თ რაიონების (ქალაქების) განათლების განყოფილებათა გამგებებმა:

ა) გააუმჯობესონ ხელმძღვანელობა და კონტროლი სასკოლო ბიბლიოთეკებისადმი, რისთვისაც პერიოდულად შეისწავლონ მათი მუშაობა, გახადონ ივი კოლეგიებისა და სახალხო განათლების საბჭოების მსჯელობის საგნად და დასახონ კონკრეტული ღონისძიებანი ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად;

ბ) სისტემატურად ჩატარონ რაიონული და საქალაქო სემინარები და მათ ხელმძღვანელებად გამოიყენონ მოწინავე ბიბლიოთეკარები;

გ) ჩამოაყალიბონ პედაგაბინეტებთან სასკოლო ბიბლიოთეკაში და სექციები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ბიბლიოთეკებისადმი აუქტურული მივ მეთოდურ ხელმძღვანელობას;

დ) საგანგებოდ შეისწავლონ სასკოლო ბიბლიოთეკების ნივთიერი მდგომარეობა (ბინა, ინერტარი) და უზრუნველყონ ამ მხრივ არსებული ნაკლოვანებების გამოსწორება.

2. სკოლების დირექტორებმა:

ა) მუდმივი დახმარება და კონტროლი გაუწიონ სასკოლო ბიბლიოთეკებს:

ბ) პერიოდულად მოისმინონ პედაგოგიური საბჭოს სხდომაზე ბიბლიოთეკის მუშაობის საკითხი და დასახონ კონკრეტული ლონისძიებანი მუშაობის გარდასაქმნელად;

გ) გადასინჯონ წივნადი ფონდი და გაწმინდონ ივი მოძველებული ლიტერატურისაგან;

დ) იზრუნონ ბიბლიოთეკართა კვალიფიკაციის ასამაღლებლად და, ამ მიზნით, ის ბიბლიოთეკარები, რომლებსაც არა აქვთ სათანადო ცენზი და გამოცდილება, პირველ რიგში მიავლინონ მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტის გადამსახუდებელ კურსებზე.

3. მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტმა უზრუნველყოს ყოველწლიურად სასკოლო ბიბლიოთეკართა კვალი ციკაციის ასამაღლებელი კურსების მოწყობა იმ გარადით, რომ ეს კურსები უახლოეს წლებში გაიაროს სათანადო ცენზისა და გამოცდილების არმქონ ყველა სასკოლო ბიბლიოთეკარმა.

4. ი. გოგებაშვილის სახელობის სახალხო განათლების სახელმწიფო რესპუბლიკურმა ბიბლიოთეკამ (დირექტორი ვ. გოგოლაძე) გააფართოოს მეთოდური ხელმძღვანელობა და დახმარება სასკოლო ბიბლიოთეკებისადმი, შეადგინოს ამ მიმართულებით ჩასატარებელი ღონისძიებების გეგმა და წარმოადგინოს ივი განათლების სამინისტროში დასამტკიცებლად.

5. სკოლების სამმართველომ (უფროსი დ. ჯავახია) ი. გოგებაშვილის სახელობის ბიბლიოთეკასთან ერთად:

ა) უზრუნველყოს სასკოლო ბიბლიოთეკარების დასახმარებლად ბრძოშურების გამოცემა წიგნობრივი ფონდებისა და კატალოგების ორგანიზაციის, მკითხველთა მომსახურებისა და სხვა საკითხებზე;

ბ) ჩაატაროს 1967 წლის განმავლობაში სასკოლო ბიბლიოთეკების დათვალიერება, რისთვისაც შეადგინოს და წარმოადგინოს დასამტკიცებლად დათვალიერების დებულება.

6. ეთნოგრაფიულ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ბეჭდვითი სიტყვის კომიტეტს (თავმჯდომარე ამხ. მ. მეტერიშვილი):

ა) მომავალში მეტი რაოდენობით გამოუყოს ბიბკოლექტორს სასკოლო ბიბლიოთეკებისათვის საბავშვო, მხატვრული და პედაგოგიურ-მეთოლური ლიტერატურა;

ბ) დაავალოს „საქწიგნს“ რათა ბიბკოლექტორმა მომავალში არ დაუშვას სასკოლო ბიბლიოთეკებისათვის წიგნების შერჩევა-განაწილება სკოლებსა და განათლების განყოფილებებთან შეუთანხმებლად.

7. იმ მიზნით, რათა სკოლებს საბიბლიოთეკო მუშაობაში ქმედითი დახმარება გაეწიოს ადგილებზე, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საგეგმო-საფინანსო სამმართველომ (უფროსი ა. კვაჭაძე) 1966 წლისათვის გაითვალისწინოს ი. გოგებაშვილის სახ. ბიბლიოთეკისათვის სამივლინებო და საფოსტო ხარჯების გაზრდა.

8. ქ. თბილისის, გურჯაანისა და ახმეტის რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეებმა (ამხ. ამხ. თ. ეგაძე, ს. სალაძე, მ. თოდაშვილი) არსებული წესის დაცვით გაათავისუფლოს სამუშაოდან როგორც შეუფერებელნი: თბილისის 1-ლი საშუალო სკოლის ბიბლიოთეკარი ნ. კობერიძე, ახმეტის რაიონის ქვემო ალვანის საშუალო სკოლის ბიბლიოთეკარი მ. მურთაზაშვილი და გურჯაანის რაიონის შრომის საშუალო სკოლის ბიბლიოთეკარი გ. თავთეთრა-შვილი: მათვე უზრუნველყონ ამ სკოლებისათვის სათანადო ცენტრისა და გამოცდილების მქონე მუშაქთა შერჩევა.

9. დაწესდეს, რომ მომავალში საშუალო სკოლებში ბიბლიოთეკარის თანამდებობაზე პირველ რიგში დანიშნული უნდა იქნენ სპეციალური განათლების მქონე პირები—საბიბლიოთეკო ფაკულტეტის კურსდამთავრებულნი—ხოლო სადაც საამისო შესაძლებლობა არაა, ბიბლიოთეკის გამგედ უნდა შეირჩნენ ისეთები მასწავლებელთა რიგებიდან, რომლებიც სათანადო ინტერესს იჩენენ ამ საქმისადმი და შეუძლიათ მისი გაძლოლა.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1965 წლის 18 დეკემბრის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების

მინისტრი თ. ლაშვარაშვილი

საქართველოს სსრ გაჭრობის და საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1965 წლის 22 ნოემბრის ბრძანება № 239/1249

საქართველოს სსრ გაჭრობის მინისტრის 1964 წლის 30/IV—№ 128 ბრძანების „ზოგად საგანმანათლებლო სკოლებში მოხწავლეთა კვებითი მომსახურების გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ“ შესრულების მიმღინარეობაზე

შემოწმებით გამოირკვა, რომ ბოლო დროს საზოგადოებრივი კვების ტრენინგი, საგაჭრო ორგანიზაციებმა და განათლების ორგანოებმა გარკვეული მუშაობა ჩატარეს მოსწავლეთა კვებითი მომსახურების საქმის გასაუმჯობესებლად

სასკოლო ბუფეტებისა და სასადილოების უმრავლესობაში გაიზარდა საუზმეულის, კერძების ასორტიმენტი და გაუმჯობესდა მათი ხარისხი.

სასადილოების თბილისის მარცხენა ნაპირის ტრენინგი მიმდინარე წელს 2 საბაზო სასადილო (№ 58 და № 128) გახსნა, რომლებიც 56 სკოლის 50, 437 მოსწავლეს უწევს მომსახურებას.

110 სკოლაში, რომელთაც სახელმწიფო გაჭრობა ემსახურება, მათ შორის: რუსთავის 2, ფოთის—5, ბათუმის—10, ქუთაისის—20 და თბილისის—65 სკოლაში ორგანიზებულია გახანგრძლივებულ სწავლებაზე გადაყვანილ მოსწავლეთა ცხელი კერძებით კვება.

63 სკოლაში კვებით მომსახურება უშუალოდ უმცროს კლასელთა საკლასო ოთახებში სწარმოებს.

რიგ ქალაქებში გაიხსნა ახალი სკოლები, რომლებშიც მოეწყოთ ანამედროვე სავაჭრო-ტექნოლოგიური დანადგარებით აღჭურვილი ბუფეტები და სხვა.

მიუხედავად აღნიშნულისა, მოსწავლეთა კვებით მომსახურების საქმეში ჯერ კიდევ აქვს ადგილი მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს.

აჭარის ასსრ გაჭრობის სამინისტრომ, ცხინვალვაჭრობაში, თბილისის საკალო სავაჭრო ორგანიზაციებისა და საზოგადოებრივი

კვების ტრესტების სამმართველომ, სასადილოების რუსთავის ქუთაისის ტრესტებმა და ზოგიერთმა სხვა ორგანიზაციამ ვერ შეუძლია სრულა საქართველოს სსრ ვაჭრობის სამინისტროს 1964 წლის 30 IV - № 128 ბრძანებით გათვალისწინებული დავალება უგამყიდველო ბუფეტების მოწყობისა და უმცროს ქლასელთა საკლასო ოთახებში კვების ორგანიზაციის შესახებ, ხოლო აფხაზეთის ასსრ ვაჭრობის სამინისტრომ და სასადილოების რუსთავის ტრესტმა დავალება თითო საბაზო სასადილოს გახსნის შესახებ.

სუსტად ინერგება საუზმეულის გაშვება აბონერენტებით. აბონერენტების გაყიდვის ა/წ 9 თვის გეგმა საქურორტვაჭრობამ—21%-ით, ფოთვაჭრობამ—23, 3%-ით, —სასადილოების თბილისის მარჯვენა ნაპირა ტრესტმა—24, 2%-ით, საქვაჭრობამ—39% ით შეასრულეს.

მოქმედი ბუფეტების უმრავლესობა ჯერ კიდევ მოთავსებულია ვიწრო და შეუფერებელ სათავსებში, სადაც არა აქვთ წყალგაყვანილობა, კანალიზაცია, მაცივარ-დანადგარები, ელექტრო ან გაზქურები და სხვა საჭირო მოწყობილობა.

რუსთავის № 17 სკოლის დირექციამ, ბუფეტის კეთილმოწყობილი სათავსო საკლასო ოთახად გადააქცია, ხოლო ბუფეტი ვიწრო შეუფერებელ სადგომში გადაიყვანა.

სასადილოების თბილისის მარცხნიანი პაპირა ტრესტის—32 და გორვაჭრობის მომსახურებაში შემავალ—12 სკოლის ბუფეტს არა აქვთ 2—4 ზედადგრიანი ქურები და კერძებს, ცხელ სასმელებს და სხვას ნავთქურაზე ან საოჯახო ელექტროქურაზე აკეთებენ, რაც სახანძრო ინსპექციის მიერ აკრძალულია. ქუთაისის 13 სკოლის ბუფეტს არა აქვს მაცივარი, 12 ბუფეტს მაღულარი, 8-ს ქურა.

სასკოლო ბუფეტების უმრავლესობას არა აქვს სოსისის სახარში ელექტროქურები.

ფოთვაჭრობის 12 სკოლის ბუფეტიდან წყალი მხოლოდ ერთშია შეყვანილი. რუსთავის სასკოლო ბუფეტებში წყალი დღის განმავლობაში არ მოდის, ხოლო ბაკების უქონლობის გამო მათ არა აქვთ შესაძლებლობა ღამლამობით დააგროვონ წყალი, ამის გამო ბუფეტში სათანადო სანიტარულ პირობებს ვერ იცავენ. შემოწმებული ბუფეტების უმეტეს ნაწილს არა აქვს ცხელი გამდინარე წყალი და ჭურჭელი უხარისხოდ ირეცხება.

ქუთაისის, რუსთავის, გორისა და თბილისის რიგი ბუფეტები არ აწარმოებენ საუზმეულის წინასწარ მომზადებას—დაჭრას, აწო-

ნა-დაულუფებას, რის გამოც ფერხდება მომსახურება და შესვეტებაზე იქმნება რიგები.

მებუფეტეთა ნაწილში არ იცის ჩაის, კავაოს, ყავის ნორმები, მათი მომზადებისა და სოსისის მოხარშვის წესები.

რიგ სასკოლო სასადილოში და ბუფეტში არ იცავენ ასორტიმენტის სავალდებულო მინიმუმს, ყოველდღიურად და დღის ბოლომდე არა აქვთ სხვადასხვა სახის ბუტერბროდები, კატლეტი, ყველი, კვერცხი, აღლებული რძე, ხაჭო, ხილი, თევზეულის, ბოსტნეულისა და ბურლულ-მაკარონის იაფფასიანი კერძები.

სასადილოების თბილისის მარჯვენა ნაპირის ტრესტის სასკოლო სასადილოებში და ბუფეტებში გახანგრძლივებულ სწავლებაზე გადაყვანილი ბავშვებისათვის არა აქვთ წინასწარ შედგენილი და სკოლის დირექტორების მიერ დამტკიცებული 6 დღიური მენიუ.

ვაჭრობის წესების დარღვევის, დაბალხარისხიანი კერძების მომზადების, მოსწავლეთა კვებით მომსახურების საქმის გაუარესების ფაქტები გამოვლინებულია სასადილოების თბილისის მარცხენა ნაპირა ტრესტის № 13 რაისამზარეულოს, № 24 სკოლასთან არსებულ სასადილოში (მზარეული მ. ლაიშვილი), № 2 გახანგრძლივებული სკოლის სასადილოში (მზარეული ა. ოგანეზოვი), № 132 რაისამზარეულოს № 103 სკოლასთან არსებულ სასადილოში (მზარეული-მებუფეტე ქ. ლაბაძე). № 87, 89, 81, 58, სასადილოების თბილისის მარჯვენა ნაპირა ტრესტის—№ 68, 70, 67, 72, 63 ბუფეტებში და № 1 გახანგრძლივებული სკოლის სასადილოში (მზარეული თ. ხვედელიანი), სასადილოების რუსთავის ტრესტის—№№ 9, 12 და 17 სკოლის ბუფეტებში.

საქართველოს სსრ ვაჭრობისა და საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროების მიერ გასულ წელს დაშვებული სასკოლო ბუფეტების მუშაობის დებულების მიუხედავად, ზოგიერთი განათლების ორგანო, სკოლის დირექტორი, პედაგოგი, სავაჭრო ორგანიზაციებს ჯერ კიდევ არ უწევენ ქმედით დახმარებას მოსწავლეთა მომსახურების პროგრესული მეთოდების დანერგვაში, უგამყიდველო ბუფეტების მოწოდებაში, აბონემენტების რეალიზაციაში, უვარებისი სათავსოების შეცვლაში, არსებულის კეთილმოწყობაში, მათი მაცივრებით, ქურებით, მაღულრებით და სხვა მოწყობილობით აღჭურვაში, შესვენებაზე პედაგოგთა და შშობელთა კომიტეტის წარმომადგენელთა მორიგეობის შემოღებაში და სხვა.

რუსთავის, ქუთაისის, სოხუმის, ბათუმის, გორის, ფოთის მდებარეობის სხვა ქალაქების ხორციამბინატებშა დღემდე ვერ უზრუნველყოფს მოსკოვური კატლეტის და დოზირებული სოსისის გამოშევება. ზოგიერთი ქალაქის რძის კომბინატი არ უშევებს წვრილად დაფასოებულ (200—250 გრ.) მაწონს, არაუანს და ხაჭოს კვერს. სასადილოების რუსთავის ტრესტი თითქმის არ ლებულობს ხსენებულ რძემფავა პროდუქტები.

თბილისის ხორციამბინატი მოსკოვური კატლეტით, დოზირებული სოსისით სისტემატურად და საკმაო რაოდენობით ვერ ამარავებს სასკოლო ბუფეტებს და ხშირ შემთხვევაში აღნიშნული დაბალი ხარისხისაა.

თბილისის № 5, ფოთის № 2, ქუთაისის № 3 და რუსთავის ავტოსატრანსპორტო კანტორები სავაჭრო ორგანიზაციებს ხშირად დაგვიანებით უგზავნიან მანქანებს, რომლებიც ამავე დროს სანტექნიკურად მოუწესრიგებელია. თბილისის № 5 ავტოსატრანსპორტო კანტორიდან, სასკოლო კვების № 66, 132, 134 რაისამზარეულოებში ა/წ/ლის 11, 13 /IX—2, 29/X—6, №№ 23—98, 33—73, 58—44, 57—15 და 89—35 ავტომანქანები 2—3 საათით დაგვიანებით გამოცხადდნენ, რამაც დააბრკოლა საუზმეულის დროზე გაცემა.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. სასადილოების თბილისის მარჯვენა, მარცხენა ნაპირის და რუსთავის ტრესტების დირექტორებმა:

დაუყოვნებლივ მიიღონ ზომები მოსწავლეთა კვებით მომსახურებაში არსებულ ნაკლთა გამოსასწორებლად;

პირადი კონტროლი დაწესონ სასკოლო სასადილოებისა და ბუფეტების მუშაობაზე და უზრუნველყონ ბუფეტებამდე აბონემენტების რეალიზაციის გეგმების დაყვანა; მიაღწიონ, რომ ბუფეტებში და სასადილოებში წარმოებულ საუზმეულის წინასწარი გამზადება—დაჭრა, აწონა, დაულუფება; დაცული იქნეს ასორტიმენტის საგალდებულო მინიმუმი და ამ მიზნით ყველა ბუფეტში გამოაკრან ეს ასორტიმენტი; სამუშაო დღის ბოლომდე იქონიონ სხვადასხვა სახის ბუტერბროდები, სოსისები, კატლეტი, ხილი, კისელი, ცხელი სასმელები.

სასადილოების თბილისის მარცხენა ნაპირა ტრესტის სასკოლო კვების რაისამზარეულოებმა შეწყვიტონ სასკოლო ბუფეტებში და სასადილოებში ბორჯომისა და ლიმონათის რეალიზაცია; ფარ-

თოდ აწარმოონ სხვადასხვა წევნების, აგრეთვე ხილფაფისა და მების 50—100 გრამობით გაყიდვა.

შემოწმების მასალები განიხილონ თათბირებზე და ის პირები, რომლებმაც დაუშვეს ვაჭრობის წესების უხეში დარღვევები, უხარისხო კერძების დამზადება, აღსაზრდელთა კვებით მომსახურების საქმის გაუარესება და სხვა—დასაჯონ მქაცრად და გატარებულ ღონისძიებათა შესახებ შედეგები ბრძანებასთან ერთად აცნობონ საქ. სსრ ვაჭრობის სამინისტროს ა/შ 15 დეკმბრამდე.

2. სასადილოების თბილისის მარცხენა ნაპირა ტრესტის № 132 სასკოლო კვების რაისამზარეულოს გამგეს ამხ. დ. ჭანიშვილს, სასკოლო კვების ინსპექტორებს თ. გოგოლაძეს და ს. ჩუგოშვილს სასკოლო სასადილოებისა და ბუფეტების მუშაობისადმი სუსტი კონტროლისათვის, ვაჭრობის წესების უხეში დარღვევების გამოვლინებისათვის და აღსაზრდელთა კვების მომსახურების საქმის გაუარესებისათვის გამოეცხადოთ საყვედური, ხოლო ხსენებული ტრესტის № 134 რაისამზარეულოს გამგე ამხ. ომიაძე—მქაცრად იქნეს გაფრთხილებული.

3. მიზანშეწონილად იქნას ცნობილი, რომ საზოგადოებრივი კვების ტრესტების და სავაჭრო ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებმა, სასკოლო ბუფეტებისა და სასადილოების მუშაობაზე პასუხისმგებლობა და უმუალო კონტროლი დააკისრონ ტრესტის დირექტორების მოადგილებს, რომელთაგანაც სისტემატურად მოითხოვონ ინფორმაცია აღსაზრდელთა კვების მომსახურების მდგომარეობაზე.

4. ქ. თბილისის საცალო სავაჭრო ორგანიზაციებისა და საზოგადოებრივი კვების ტრესტების სამმართველომ, რუსთავის აღმასკომის ვაჭრობის განყოფილებამ, სავაჭრო ორგანიზაციებმა და საზკვების ტრესტებმა, განათლების ორგანოებისა და სკოლების მოთხოვნილებების საფუძველზე, უზრუნველყონ სასკოლო ბუფეტები და სასადილოები სოსისის სახარში ქვაბებით, მაცივარდანადგარებით, ელექტრო და გაზქურებით, ელექტრომაღულრებით და სხვა საჭირო მოწყობილობებით.

5. განათლების ორგანოები, სკოლების დირექტორები, მეტი პასუხისმგებლობით მოეკიდონ აღსაზრდელთა კვებით მომსახურების საქმეს, აქტიური დახმარება აღმოჩენილ სავაჭრო ორგანიზაციებს პროგრესული მეთოდების დანერგვაში, განსაკუთრებით აბონემენტების რეალიზაციის, უგამყიდველო ბუფეტებისა და საკლასო 7. კრებული

უახლოეს მომავალში გამონახონ საშუალებანი ბუფეტის ვიწრო და შეუფერებელი სათავსოების შესაცვლელად, არ დაუშვან მათი სარდაფებში, კიბეების ქვეშ და სხვა შეუფერებელ ადგილებში არსებობა, შეიძინონ მაცივარ-დანადგარები, 2—4 ზედადგრიანი გახის ან ელექტროქურები, ელმაღლელები, სოსისის სახარში ქვაბები და სხვა აუცილებელი მოწყობილობა, მოაწყონ წყალგაყვანილობა და კანალიზაცია; შესვენებებზე უზრუნველყონ პედაგოგთა და მშობელთა კომიტეტის წარმომადგენელთა მორიგეობა; გააძლიერონ კონტროლი ბუფეტის მუშაობაზე, განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ გახანგრძლივებულ სწავლებაზე გადაყვანილ თოსწავლეთა კვების საქმეს.

6. ეთონოს საქართველოს სსრ ხორცია და რძის მრეწველობის, საქართველოს სსრ კვების მრეწველობის სამინისტროებს, რომ სადირექტო ორგანოების დადგენილების შესაბამისად ქალაქებში უზრუნველყონ დოზირებული ხარისხიანი სოსისის, მოსკოვი კატელტის, 200—250 გრ. ჭილებში მაწონის, არაფანის, ხაჭოს კვერის, 50 გრ. ნამცხვრის, ხილფაფის და სხვ. გამოშვება, იმ რაოდენობით, რომ დააქმაყოფილონ სავჭრო ორგანიზაციების განაცხადები.

7. დაისვას საკითხი საქ. სსრ საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროს წინაშე. რომ დაავალოს რესპუბლიკის ავტოსატრანსპორტო კანტორებს არ დაუშვან სასკოლო კვებისათვის გამოყოფილი მანქანების დაგვიანებით გამოსვლა, უზრუნველყონ მათი სანიტარულ-ტექნიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება.

8. აუხაზეთისა და აქარის ასსრ ვაჭრობის მინისტრებმა, თბილისის აღმასკომის საცალო სავაჭრო ორგანიზაციებისა და საზოგადოებრივი კვების ტრესტების სამმართველოს უზროსმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, ქ ქუთაისისა და რუსთავის აღმასკომის ვაჭრობის განყოფილებათა გამგებმა, სავაჭრო ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებმა და განათლების ადგილობ-ივმა ორგანოებმა გაატარონ კონკრეტული ღონისძიებანი, რომლებიც უზრუნველყოფენ ზემოაღნიშნულ ნაკლოვანებათა გამოსწორებას და საქ. სსრ ვაჭრობის მინისტრის 1964 წ. 30/V—№ 128 ბრძანებისა და ერთობლივად დაშვებულ სასკოლო კვების მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ დებულების განუხრელად შესრულებას.

9. საზექვების სამმართველომ შემოწმების მასალები გადაუგზავნისას მისა-
ნოს შესაბამის საფაქრო ორგანიზაციებს საჭირო ზომების მისა-
ლებად.

საქართველოს სსრ ვაჭრობის საქართველოს სსრ ვანათლების
მინისტრის მოადგილე: მინისტრის მოადგილე:

გ. ჯინჯიხაძე უ. ოშოლაძე

ЧАСТЬ I

1. Указ № 1352—съезду творческих советов ССР СССР и физкультурно-спортивных организаций СССР о награждении заслуженных мастеров спорта СССР 3
2. Указ № 1373—Бюро КПСС о награждении заслуженных мастеров спорта СССР 10
3. Указ № 1373—о награждении заслуженных мастеров спорта СССР 10
4. Указ № 1389—съезду СССР СССР о награждении заслуженных мастеров спорта СССР 35
5. Указ № 1399—Совета Министров СССР о награждении заслуженных мастеров спорта СССР 59
6. Указ № 1400—Бюро КПСС о награждении заслуженных мастеров спорта СССР 66
7. Указ № 1412—Совета Министров СССР о награждении заслуженных мастеров спорта СССР 68
8. Указ № 1412—Совета Министров СССР о награждении заслуженных мастеров спорта СССР 75
9. Указ № 1413—Генеральному штабу Вооруженных сил СССР о награждении заслуженных мастеров спорта СССР 118
10. Указ № 239/1249—съезду творческих советов ССР СССР о награждении заслуженных мастеров спорта СССР 93